

ଶୈଳ ବଦଳ ସାମୁଦାୟିକ

ବଢ଼ିଯୋ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା

ସ୍ଵାଲିନ କେ. ଓ ନୁପୁର ସୋନାର, ଯୋଗଦାନ -ବନାନ କରାବାଲା, ଭିତଓ ଭୋଲିଂଟିୟରସ୍

ଅନୁକ୍ରମଣିକା

.....

ପରିଚୟ	୩
ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର (ପ୍ରାୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର)	୪
ସେକ୍ସ, ଜେଣ୍ଡର ଓ ପିତୃଶତା	୭
ଭାଗ - ୧ - ପ୍ରତି ଦିନ ପିତୃଶତା ଉପରେ ଭିତ୍ତି ଓ ଏବଂ ଦଲିଲ୍ ତିଆରି କରିବା ।	୯ - ୩୩
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୧- କାମ ଓ ଲିଙ୍ଗ	୯
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ -୨- ଘରେ ପିତୃଶତା	୧୧
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୩ - ସମାଜ ରେ ପିତୃଶତା	୧୪
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୪ - ପିତୃଶତା ମୂଳ ସ୍ତର	୧୭
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୫- ପିତୃଶତା କୁ ସାଫ୍ଟି ମଂଜୁରୀ	୧୯
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ- ୬ - ମହିଳାମାନେ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଭାଗିଦାରୀ	୨୪
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୭ - ସୁଦରତା ପରିମାଣ - ଗୋରି ଓ ଲମ୍ବାବାଳା, ବେଶି ମୋଟା ନୁହେଁ କି ପତଳା, ପତିରୁ ଲମ୍ବା ହେଉ ନଥିବା ଉତ୍ପତନା	୨୭
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ -୮- ମହିଳାମାନେ ଏବଂ ସର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନ	୨୭
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ - ୯ - ମହିଳା ଶରୀରରେ କାହାର ଅଧିକାର ?	୨୯
ପ୍ରିମ୍ପଗ ଶ୍ରେଣୀ -୧୦- କିଛି ଧାରଣା, ବଦଳ ନଜରିଆ	୩୨

ଭାଗ-୨ – ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ହିସାବ ରେସୋଟିଂ	୩୪ - ୪୩
ଯୌନ ହିସା	୩୫
କାନୁନ-ଜୀବିତା ର ଅଧିକାର, ପୋଲିସ ର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଏଫଆଇଆର ଦାଖିଲ କରିବା	୩୫
ଘରେଲୁ ହିସା	୩୯
ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣ	୪୧
ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣର ଜିବିତାର ଇଲାଜ ଓ ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟର ଦିଶା-ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	୪୧
ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏସିଡ ବିକ୍ରି ଉପରେ କୋର୍ଟ ର ଦିଶା-ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	୪୧
ଦହେଇ	୪୩

ଏହି ଅଭିଯାନ ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ -

ପ୍ରଶ୍ନ- ଭିତ୍ତି ଓ ଉତ୍ତରରେ ଲିଖିତ ବିଷୟରେ ଅନ୍ତରାଳିକାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ରେ କଣ କଣ ସାମିଲ ଥିଲା ?

- ଲିଖିତ ଓ ସେକ୍ସ ମଧ୍ୟ ଭେଦକୁ ବୁଝାଇବା ।
- ନିତିନିତ୍ୟ ଜୀବନରେ ପିତୃସତ୍ତାକୁ ପ୍ରଭୃତି ନିଶାନ
- ଲିଖିତ ଭେଦ ପରେ ମଧ୍ୟ ପିତୃସତା ଆମ ଉପରେ କଣ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଥାଏ ।
- ମହିଳା ଓ ଝିଅମାନଙ୍କରେ ହେଉଥିବା ହିଂସା ପିତୃସତାର ମୂଳ ଆଟେ ।
- ପ୍ରତିଦିନ ହେଉଥିବା ପିତୃସତାର ରସ୍ତା ରକ୍ଷାଭାଗ୍ୟସଂକ୍ଷେପ କି ପରମ୍ପରା କୁ ଦର୍ଶାଇବା ଉପରେ ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିବା ।
- ପାତ୍ରତା ମହିଳା/ଝିଅମାନଙ୍କ ଅଧିକାର
- ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ହିଂସା ମାମଲାରେ ପୁଲିସ ଓ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରୋଟୋକୋଲ (ନିୟମ)
- ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ହିଂସା ବିଷୟରେ ପ୍ରୋଟୋକୋଲ (ନିୟମମାନେ) ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଖୋଜ ଖବର କରିବା ।
- ମହିଳା/ଝିଅମାନ ବିପକ୍ଷରେ ହିଂସା ବିଷୟରେ ସଂବେଦନଶୀଳତା ସହିତ କିପରି ରିପୋର୍ଟ କରାଯିବ ।
- ଏପରି ବିଷୟରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଧାରିତ ରିପୋର୍ଟ ଓ ସତ୍ୟତା କାହିଁକି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।
- ବାଛିଥିବା ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦଦାତା(ସିସି) ସମୂହ ସହିତ ଜେଡର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ତିଆରି : ମହିଳା/ଝିଅମାନଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ ହିଂସା ଓ ଦୈନିକିକ ଜୀବନରେ ପିତୃସତା ଉପରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଭିତ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ, ସିସି କିପରି ତିଷ୍ଟଣ କୁବ (ଚର୍ଚ୍ଚା ସମୂହ) ବଳାଇ ପାରିବ । ସାକ୍ଷୀ ସମୁଦାୟରେ ବିର୍ମଣ ଆରମ୍ଭ ହେଉ କି ପିତୃସତାକୁ କିପରି ନଷ୍ଟ କରିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ଆମେ ପିତୃସତାକୁ କାହିଁକି ତେଲେଜ କରୁଛୁ ?

ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମହିଳାମାନଙ୍କ ସହିତ ଶାରୀରିକ, ଶାନ୍ତିକ ଓ ଭାବନୁକ ହିଂସା ପିତୃସତା ର ଲକ୍ଷଣ ଅଟେ । ଏପରି ବିକ୍ରା ଧାର ଅଛି ଯେ ପୁରୁଷ ବଳବାନ ଓ ସେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିପାରିବ, ଦରକାର ପଡିଲେ ସଜା ବି ଦେଇପାରେ । ତେଣୁ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ହିଂସା ଓ ଭେଦଭାବକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ମୂଳକୁ କିମ୍ବା ପିତୃସତାକୁ ବିନାଶ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩- ମୁଁ ଲେଖିକ ମୁଦା ଉପରେ କିପରି ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିବି କିମ୍ବା ଏହି ମୁଦା ଉପରେ ଏକ ସିସି କିପରି ମେଟର୍ କରିବି ?

ଆପଣ ଏହି ଫିଲ୍ଡ ଗାଳତ୍ୟକୁ ମୂଳରୁ ଶେଷ ଯାଏଁ ପଢନ୍ତୁ । ଏହି ଗାଳତ୍ୟ ଉପଦେଶ ଆଲୟୁ ସ୍ୱରୂପ ଅଲଗା ଭିତ୍ତି ତିଆରି ହେବ । ଅତଃ ସିସି ବା ମେଟର୍ କୁ ଏହି କାହାଣୀମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା ନଜରରେ ଦେଖିବା ଓ ବୁଝିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଏହି ଗାଳତ୍ୟ, କାହାଣୀ ର ପରିଚୟ କରିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ, ଫିଲ୍ଡମାନଙ୍କ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବ, ଏଥିରେ ରିପୋର୍ଟିଙ୍ଗ ଜାତ ସୂଚୀ ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ ନୋଟ ଅଛି ଯାହାକି ଭିତ୍ତି ତିଆରିକରବାରେ ସହାୟକରେ, ଏପରି ଭିତ୍ତି ଦେଖିଲେଦେବ ଯେ ପିତୃସତା କିପରି ଦୈନିକିକ ଜୀବନରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ପହେଲୁ ସହିତ ଖେଳ ଖେଳୁଛି । କୃପାକରି ସୁଟିଂର ଅଗରୁ ଟିପ୍ପଣୀ ତଳେ ଲିଖିତ କାହାଣୀର ଆଇଡିଆକୁ ପୁରା ପଢ । କାହାଣୀର ଆଇଡିଆକୁ ପଢି ସିଧା ଉପଦେଶକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ଏହି ଗାଳତ୍ୟ ପଢିବା ସମୟରେ, ଆପଣଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାହାଣୀର ଆଡିଆ ମିଳିବ ଯାହାକୁ ନେଇ ଆପଣ ଫିଲ୍ଡ ତିଆରି କରିପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪- ମୁଁ ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ହିଂସା ଉପରେ କିପରି ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିବାର ଯୋଜନା କରିବି ଏହାକୁ କେଉଁ ହିସାବରେ ଆସ୍ତସାତ କରିବି ?

ଏହି ଗାଳତ୍ୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତକରିବା ଅଛି ଯେ ଆପଣ ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ହିଂସା ବିଷୟରେ ସଂବେଦନଶୀଳତା ଓ ସଠିକତା ସହିତ ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିବ । ଏହା ବିଷୟରେ କାହାଣୀ, ହିଂସା ମାତ୍ର ହିଂସା ଘଟଣା ର ରିପୋର୍ଟିଙ୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିମିତ ରଖିବା ନାହିଁ । ଆମକୁ ଜିବିତାର ସହାୟ୍ୟ ପାଇଁ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଜୀବିତା, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ସଂସଧନର ଯାତ କରିବା ଦରକାର । ଏହା କେତେ କାରଗର ଅଟେ ? ଏହା ମନେରଖି ରିପୋର୍ଟିଙ୍ଗ ଓ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ସବୁ ନିୟମ କାନୁନକୁ ଧ୍ୟାନ ସହତ ପଢିବା ଦରକାର । ଜିବିତା ର ଅଧିକାର, ପୁଲିସ ଓ ଡାକ୍ତର ପାଇଁ ପ୍ରୋଟୋକୋଲ କୁ ଛାଡି ଆଉ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ରିପୋର୍ଟିଙ୍ଗ ର ସୂଚି ଅଛି । ଏହାକୁ ଧ୍ୟାନ ରଖି ଆପଣ ଲିଖିତ ଆଧାରିତ ଭଲ ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫- ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ ର ଆଇଡିଆ ଟିପ୍ପଣ କରିଛି । ମୁଁ ଏହା ବିଷୟରେ କାହା ସଂଗରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବି ?

ଜେଡର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଅଭିଯାନ ରେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଫିଲ୍ଡ ମେଟର୍ ସଂଗରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବେ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ସଂଯୋଜକ କରିପାରନ୍ତି । ଆପଣ ନୁପୁର, ସ୍ୱାକ୍ଷୀଲିନ, ମନିଷ ଓ ରାଜକୂମାର ସହିତ ସଂପର୍କ କରିପାରନ୍ତି ।

ଦରକାର ପଡିଲେ ଆପଣ ରାଜ୍ୟ ସଂଯୋଜକ, ସ୍ୱାକ୍ଷୀଲିନ, ନୁପୁର, ମନିଷ କିମ୍ବା ରାଜକୂମାର ର ସିଧା ଉପଦେଶ ନେଇପାରନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟ ସଂଯୋଜକ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ :- ଆପଣ କୌଣସି କାହାଣୀ କୁ ମେଂଟର କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ତା ହେଲେ ଆପଣ ନୂପୁର ଓ ସ୍ଵାଲିନ ସଂଗେ କଥା ହେଇପାରିବେ । ହେଲେ ଏହା ପୁର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କାହାଣୀର ଗୋଟିଏ ଲାଇନ (କିଏ, କେଉଁଠାରେ, କେବେ ଓ କାହିଁକି) ହେବା ଦରକାର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭- କଣ ଏହି ଜେଟର ଭିତ୍ତି ଓ ସରୁପ ଆଇୟୁ ଭିତ୍ତି ଓ ଭଲି ରହିବ ?

ହଁ କି ନା

ଏହି ଗାଲତ ଆପଣଙ୍କୁ ଦୁଇ ଶ୍ରେଣୀର ଭିତ୍ତି ଓ ତିଆରି କରିବାରେ ସକ୍ଷମ କରିବ :-

୧. ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ପିତୃସତା

୨. ଲିଂଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା

- ଯେଉଁ ଭିତ୍ତି ଓ ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ପିତୃସତାକୁ ଦେଖାଯାଏ ତାହା ଆଇୟୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ହେବ ନାହିଁ ।
- ଏହା ଆରମ୍ଭରେ ପିତୃସି କିମ୍ବା ସିଟିଏ ର ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ।
- ଏଥିରେ ଭଏସ ଓଭର ହେବ ଓ ଭିତ୍ତିର ଶେଷରେ ଏକ ପିତୃସି ହେବ । ଏହା ଏନ୍ତ ପିତୃସି ଏଥିରେ କିଛି ଅପଲ ହେବ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଆପଣ ପୁରା ବିଷୟରେ ଆରୁ ଆପଣ ନିଜ ରାୟ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଦେଇପାରିବେ ଯେ ଏହିପରି କାହିଁକି ଅଛି ।
- ଏହି ଭିତ୍ତି ପାଇଁ ସମିକ୍ଷା ବଦଳରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେଉ, ଏହି ପରି ନ ହେଉ ଆପଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତୁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ ଆପଣ ଏପରି କହିପାନ୍ତି ଯେ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ ।
- ଗାଲତର ଫିଲ୍ଡିଂ କନ ଟିପ୍ପ ଭଲି ହିସା ଆପଣଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ପାଇଁ ଓ କାହାଣୀ ପରିକ୍ଳପନା କରିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।
- ଆପଣଙ୍କ କାହାଣୀକୁ କେଉଁ ଜିନିଷର ଦରକାର ଅଛି ଏହା ପରିଚିତ କରିବ । ଏହି ଗାଲତକୁ ପଢନ୍ତୁ ଓ ସ୍ମରଣର ସହିତ ଉପଦେଶ ପାଇଁ ଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତୁ ।
- ଇଲ ବିରୋଲ ବହୁତ ଜରୁରୀ ଅଟେ ।
- ଲିଂଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା ଭଲି ସବୁ ଭିତ୍ତି ଆଇୟୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ହେବ । ଯେଉଁଥିରେ ପିତୃତ/ଭିତ୍ତିସିଟିଏ ଆଦି ସାମିଲ ହେବ ।
- ଧାନ ରଖନ୍ତୁ ଇଂଟରଭିଉ ର ମତଲବ କେବଳ କଥାବାର୍ତ୍ତା
- ଉହିଲା/ଝିଆମାନଙ୍କ ହିଂସା ରିପୋଟ ତିଆରି କଲାବେଳେ ସବୁ ନିୟମର ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ ।

କୃପାକରି ଏହି ଗାଲତର ଭାଗ ଦୁଇ କୁ ଦେଖନ୍ତୁ : ଲିଂଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା ଉପରେ ରିପୋର୍ଟିଂ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭- ଫୁଟେଜର ସମିକ୍ଷା କିଏ କରିବ ?

ଆପଣଙ୍କ ମେଂଟର ଫୁଟେଜର ସମିକ୍ଷା କରିବ । ଏହା ମାନେ ଫୁଟେଜର ସମିକ୍ଷା ରାଜ୍ୟସଂଯୋଜକ ଦ୍ଵାରା କିମ୍ବା ଗୋଆର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ମେଂଟର ଦ୍ଵାରା କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ - ୮- ଭିତ୍ତି ଓ ଏଡିଟିଂ କେଉଁଠାରେ କରାଯିବ ?

ରାଜ୍ୟ ସଂଯୋଜକ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର ଏଡିଟର ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ? - ସବୁ ଜେଟର ଭିତ୍ତି ଏଡିଟିଂ ଗୋଆ ଅଫିସରେ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ୯- କଣ ଏହି ଭିତ୍ତିକୁ ଅଲଗା ଝଗରେ ସଂପାଦିତ କରିବାରୁ ଜରୁରୀ କି ?

ହଁ ! ବିଲ୍ଲ, ଏହି ପ୍ରୋସାହିତ କରାଯିବ ଯେ ଏହି ପ୍ରକାର ଭିତ୍ତିକୁ ଏଡିଟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ରଚନାତ୍ମକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ଭିତ୍ତି ସଂପାଦକ ଏହି ଗାଲତକୁ ପଢନ୍ତୁ । ଏଥିରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଂତାଜ ହେଇଯିବ କେଉଁ ପ୍ରକାର କାହାଣୀ ଏହା । ଏହାକୁ ବୁଝିବାକୁ ହେଲେ ତିଷ୍ଟ କ୍ଳବ ଗାଲତ କୁ ବାଧ୍ୟ ପଢନ୍ତୁ ।

ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ପିତୃସତା ଶ୍ରେଣୀରେ ଭିତ୍ତି ସିରୁଏ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ଭିତ୍ତିକୁ ବେଶି କରି ତିଷ୍ଟ କ୍ଳବରେ କରାଯିବ । ସେଥିପାଇଁ କଥାବାର୍ତ୍ତା କିମ୍ବା ସାକ୍ଷାତକାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବ । ଲିଂଗ ବିଷୟରେ କିଛି ଭିତ୍ତି ମାତ୍ର ଦୃଶ୍ୟ ଉପରେ ସଂପାଦିତ କରି କରାଯାଇପାରିବ । ସମାଜରେ ଲୋକପ୍ରିୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଚଳିତ, ଧାରଣାୟେ, ରାୟ, ରୁଝାନ ଆଦି ର ହିସାବ ରେ ଏକ ସଂକଳନ ତିଆରି ହୋଇପାରେ । ଏହି ପ୍ରକାର ମିଲାଲୁଲା ବା ଏକା ଭଲି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଭିତ୍ତି ସଂକଳନ ତିଆରି କାରଯାଇପାରେ ।

ଲିଂଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା ଉପରେ ଭିତ୍ତି ରେ ଏକ ସିଟିଏ ହେବ । ଏହାର ମାନେ କି ସିସି ଏହି ଏହି ଭିତ୍ତି ର ଉପଯୋଗୀ ସ୍ଵାନିୟ ସ୍ତରରେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସମୁଦାୟର ସମର୍ଥନ ହାସିଲ କରିବାକୁ କରାଯିବ । ସେଥି ପାଇଁ ଏହି ଭିତ୍ତି ରା ପ୍ରାରୁପ ଆଇୟୁ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ନିଜ କାଳ୍ପନିକତାକୁ ଭଲଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ମନେ ରଖ, ବିଷୟରେ ମାତ୍ର ଘଟଣାର ରିପୋର୍ଟିଂ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିମିତ ନରହୁ । ଆମକୁ ଜୀବିତାର ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଢାଡା, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ସଂସାଧନର ଜାତ ପତତାଲ ହେବା ଦରକାର । ଏହା କେତେ କାରଗର ଅଟେ ? ଘଟଣାକୁ ଗଣାକରିବା କିମ୍ବା ଏହାର ଯୁକ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବା ଅପେକ୍ଷା ନିୟମରେ ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଉଲ୍ଲଘନ ହେଇଛି କି ନାହିଁ । ଏହା ଦମଦାର ତରିକାରେ ବାହାରକୁ ଆସିବା କଥା । ଏଡିଟର ଏହି ସବୁ ଭାଗକୁ ଧ୍ୟାନ ସହିତ ପଢନ୍ତୁ ।

ଯେଉଁଥିରେ ବୃକ୍ଷାୟାଜ୍ଞ ରିପୋର୍ଟିଂ ଓ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ କେଉଁ କେଉଁ ନିୟମ(ପ୍ରୋଟୋକଲ)ର ପାଳନ କରାଯାଇଛି । ଜୀବିତାର କେଉଁ ଅଧିକାର ଅଛି । ପୋଲିସ ଓ ତାହାର କଣ ନିୟମ ଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁ କେଉଁ ଯାଁତ ସୂଚନାମାନେ ପଢ଼ିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ ।

ଯଦି କୌଣସି କାହାଣୀର ଏଡିଟିଂ ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଜରୁରୀ ମନେ ହୁଏ ତାହା ହେଲେ ସ୍କାଲିନ ଓ ନୁପୁର ସହିତ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦- କଣ ସବୁ ଜ୍ୟୋତର ଭିଡ଼ିଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ?

ହଁ, କାରଣ ଆମେ ସବୁ ଭିଡ଼ିଓ ସୁଟିଂ କରିବା ଆଗରୁ ପାତ୍ରମାନ ମଜୁରୀ ନେବା ଦରକାର । ସେହି ଭଳି ପ୍ରକାଶିତ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମଜୁରୀ ନେବା ଜରୁରୀ । ସାଧାରଣତଃ କେବଳ ସୁଟିଂକରିବା ପାଇଁ ସାକ୍ଷାତକାର ପୂର୍ବରୁ ସହମତା ନେଉଁ । କିନ୍ତୁ ସାକ୍ଷାତକାର ଦେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଦରକାର ଯେ ତାହାର ଭିଡ଼ିଓ ଦୂନିଆରେ ସମସ୍ତେ ଦେଖିବେ । ସେଥିପାଇଁ କେମେରାରେ ତାଙ୍କ ସହମତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧- ଜ୍ୟୋତର ଭିଡ଼ିଓ ପାଇଁ କଣ ଭୁଗତାନ କରାଯିବ ?

ଏହି ଭିଡ଼ିଓର ଭୁଗତାନ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ଆଇୟୁ ର ଭିଡ଼ିଓ ସହିତ ସମାନ । ଯେଉଁ ଭିଡ଼ିଓ ମେଟର ସହିତ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେବ ନାହିଁ ଓ ତେଜାବେସର ଚିତ୍ର ନଥିବ ସେହି ଭିଡ଼ିଓର ଭୁଗତାନ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ସେକ୍ସ, ଜେଟର ଓ ପିତୃଶତା

ଜେଟର କଣ ?

ବାସ୍ତବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଜେଟର ଅର୍ଥ କହିବାଟା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ଓ ଏହା ସେକ୍ସ ଭଳି ଘନିଷ୍ଠ ଶବ୍ଦରୁ ଅଲଗା । ଯେତେ ଦୂର ସେକ୍ସର ର ଅର୍ଥ ସାମାନ୍ୟତଃ ଏହା ବାଲଲୋଜି ଯେଉଁଠାକି ଜୈବିକ ଓ ଶାରୀରିକ ବିଶେଷତାକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରେ । ଯାହାର ଆଧାରରେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀ ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି । ଯାହାକି ଜେଟର ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ମହିଳା ଓ ପୁରୁଷ ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଆଦାର ବିଚାର ସହିତା କୁ ଇଙ୍ଗିତ କରେ । ଯାହା ସୂଚିତ କରାଯାଏ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କରିବା କଥା ଓ ପୁରୁଷକୁ କଣ କରିବା କଥା । ସମାଜରେ ସାମାଜିକ କଣ ଭୂମିକା ଅଛି ଓ ପୁରୁଷର ଭୂମିକା କଣ । ସ୍ତ୍ରୀର ବ୍ୟବହାର କିପରି ହେବା କଥା ଓ ପୁରୁଷର ବ୍ୟବହାର କିପରି ହେବାର କଥା ।

ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ :-

“ପୁରୁଷ” ଓ “ସ୍ତ୍ରୀ” ସେକ୍ସ ଶ୍ରେଣୀୟ ଅଟନ୍ତି ଯାହାକି “ମର୍ଦ୍ଦାନା” ଓ “କନ୍ୟା” ଜେଟର ଶ୍ରେଣୀୟ ଅଟନ୍ତି ।

ସେକ୍ସ ର ବିଛି ବିଶେଷତା ରଦାହରଣ :-

- ମାହବାରୀ, ଯାହା ମହିଳାଙ୍କ ପାଖରେ ରହେ, ପୁରୁଷ ପାଖରେ ନୁହଁ ।
- ମହିଳାଙ୍କ ବଦଳରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ହାତ ସାଧାରଣତଃ ବେଶି ବଡ଼ ଓ ଚଉଡ଼ା ଥାଏ ।

ଜେଟର ର ବିଶେଷତା ର ବିଛି ରଦାହରଣ -

- ଭାରତରେ ଗାଁମାନଙ୍କରେ ସମାନ କାମ ପାଇଁ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷ ବଦଳରେ ବେଶି ପଲସା ମିଳେ ।
- ଦୁନିଆରେ ବହୁତ ଅଂଚଳରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ତୁଲନାରେ ମହିଳାମାନେ ଅଧିକ କାମ କରନ୍ତି ।

ମାତ୍ର ଜନ୍ମ ସମୟରେ ନାରୀ ବା ନର ଇଂଟରସେକ୍ସ ପରି ହୋଇଥାଏ । ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଶିଖା ଯାଏ । ଆଗକୁ ଯାଇ ମହିଳା ବା ପୁରୁଷ ହୁଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଶିଖା ଯାଏ ଯେ ଠିକ ଆଦାର ଓ ବ୍ୟବହାର କଣ । ତାଙ୍କ ଭୂମିକା ଓ କାମ କାର୍ଯ୍ୟ କଣ । ତାଙ୍କ ଭୂମିକା ଓ କାମକାର୍ଯ୍ୟ କଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟକୁ କିଭଳି ବ୍ୟବହାର କରିବା କଥା । ଏହି ଆଦରଣ ଜେଟର ପରିଚୟ ଦିଏ । ତାଙ୍କ ଭୂମିକା ଓ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରେ ।

(*ଇଂଟରସେକ୍ସ, ମଣିଷ ଓ ପଶୁର ଗୁଣସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ, ଯୌନୀଙ୍ଗ, ସେକ୍ସ ହୋରମୋନ ଆଦି ଆଧାରରେ ସେକ୍ସ ସଂବନ୍ଧ ବିଶେଷତା ଓ ବିଭିଧତା କୁ ପରିଲକ୍ଷିତ କରାଯାଏ । ଏହି ବିଶିଷ୍ଟତା ଯେ ମହିଳା ଓ ପୁରୁଷ ଯେପରି ସପାଟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଫିଟ ନୁହେଁ)

ପିତୃଶତା କଣ ?

ଶବ୍ଦକୋଶର ମୂଳାଦିକ ପିତୃଶତା ର ପରିଭାଷା ଏକ ଏପରି ସାମାଜିକ ସଂଗଠନ ଯେ କି ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ବଂଶ ବା ଘରେଲୁ ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରେ ପିତାଙ୍କ ସର୍ବୋଚ୍ଚତା ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଏ । ଏହା ସାମାଜିକ-ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଟେ । ଯାହା କି ଏହା ବିଚାର କରନ୍ତି କି ପୁରୁଷ ସତା ରେ ହିଁ ବା ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ତିଆରି କରି ରଖିବ । ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରେ ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ସଂବନ୍ଧରେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଓ ଅଧିକାର ସଜ୍ଜିତ ଏବଂ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତି ବିଚାରକ ଅର୍ଥ୍ତ୍ତ୍ୱିତ କରିବା

ଏହା ଜୋର ଦିଆଯାଏ ଯେ ପୁରୁଷ ଜନ୍ମରୁ ସବୁ ଜିନିଷ ଉପରେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ କରେ । ବାକି ସବୁ ବେଶିକରି ମହିଳାମାନେ କମଜୋର ଅଟନ୍ତି । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ମହିଳା ଦୁର୍ବଳ, ପରଅଧିନ ପୁରୁଷ ହିସାବରେ ଦେଖାଯାଏ । ଯାହାର ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଉପଲକ୍ଷି ଏହାକି ସେ ବିବାହ କରି ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିବା । ପରିଶାମସ୍ୱରୂପ ମହିଳାମାନେ ଉତ୍ପତ୍ତିତ ଓ ଭେଦଭାବରେ ସମ୍ମୁଖ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଆପଣ ଏହାକୁ ସହଜରେ ଜାଣିପାରିବେ ଯେ ମହିଳାମାନେ କମଜୋର, କମ ସମ୍ପତ୍ତ ଓ କମ ଭାରୋସା କରାଯାଇପାରିବ । ଏହାର ବିପରିତ ପିତୃଶତା କୁ ଆଶାକରାଯାଏ ଯେ ପୁରୁଷ ଶାରୀରିକ ଓ ଭାବଦ୍ୱାକ ରୂପରେ ମଜବୁତ, ପ୍ରଭୁତ୍ୱଶାଳୀ, ଘରକୁ ପାଳନ ପୋଷଣ କରିବା ବାଲା ଏବଂ ନିଜ ପରିବାରର ସୁରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

୨୧ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦିରେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ପରିବାର ରେ ପିତୃଶତା ବିଚାରକରେ ଯେ ଆମ ମାତାପିତା ଆମକୁ କେଉଁ ନଜରରେ ଦେଖିବେ । ପିତୃଶତାକୁ ଭାବନା ବିଶାକରି ଧର୍ମ ଦ୍ୱାରା ଶିଖାଯାଏ । ପ୍ରାୟତଃ ଜଣାଯାଏଯେ ଭଗବାନ ନର ଅଟନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଦୁନିଆରେ ପୁରୁଷ ମାନେ ହିଁ ରାଜ କରିବେ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷର ଅଧିନସ୍ତ, ସହାୟକ ଓ ପୁରୁକ ପରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ଯାହାର ଭୂମିକା ଶକ୍ତିଶାଳି ପୁରୁଷ ର ଅଧିନସ୍ତ ହୋଇ ଆଜି ପାଳନ କରିବା ।

ମହିଳାମାନଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ହିଂସା –ଶାରୀରିକ ହେଉ କିମ୍ବା ଭାବନାତ୍ମକ ହେଉ ପିତୃସତା ର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଅଟେ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଠାରେ ଏପରି ବିଚାର ଅଛିଯେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଅଧିକ କରନ୍ତି ଓ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଲଗାମ ଲଗାଇବା ତାକତ ଅଛି ।

ଏହିପରି ଭାବନା ସେହି ସଂସ୍କାରରେ ଅଛି, ଯାହାର ସହିତ ଆମର ତାଲୁକ ଅଛି । ସେହି ଆମ ଘର ହେଉ, ଯେଉଁଠି ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ନିଜେ ଫାଇଦା ନେବାର ଆଜାଦି ନାହିଁ । ସ୍କୁଲ ହେଉ, ଯେଉଁଠି ଛୋଟ ବୟସ ରୁ ଲୌଗିକ ଆଚାର ସଂହିତା ଶିଖାଯାଏ । ଯାହା ଗାଁ ହେଉ ବା କାମକରିବା ଯାଗା ନେତୃତ୍ୱ ଭୂମିକାରେ ପୁରୁଷ ଦେଖି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । କିମ୍ବା ଆମ ସମାଜ ଯେଉଁଠାରେ ପୁରୁଷମାନେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଠାର ଅଧିକ ଆଚାର ସଂହିତା ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଜୋର ଦିଆଯାଏ ।

ପିତୃସତା କୁ ତୁମେତି କାହିଁକି ?

କଣ ଆମେ କେବେ ଛୋଟ ଛୁଆ, କିଶୋରୀ କିମ୍ବା ମହିଳାଙ୍କ କମଜୋର କୁ ବୋଧ କରିନାହିଁ । ସେହି ସମୟରେ ମାତୃ ସ୍ତ୍ରୀ ହେବା କରଣରୁ ଘରେ ଆମର ହେଉଅଛି ଓ ଔକାତ ର ବୋଧ କରାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପୁରୁଷ ଆମକୁ ଚେତାବନି ଦିଏ ଯଦି ନିୟମର ପାଳନ ନ କଲେ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ । ଏହିପରି ପିତୃସତା ଆମ ପିତା ହୁଏ । ଏପରି ଆମକୁ ପିତୃସତା ର କଳା ଶିଖାଯାଏ । ଏହାର ବୋଧ କରି ଆମକୁ ଅନୁଶାସନବଦ୍ୟ କରାଯାଏ ।

ପିତୃସତା ମାନନିଏ ଯେ ଲିଙ୍ଗ ସଂବନ୍ଧି ପ୍ରଭୃତ୍ ଓ ସକ୍ରିୟତା ପ୍ରକୃତି ଅଟେ । ପିତୃସତା ହିସାବରେ ପୁରୁଷ ତାକତାର ଓ ମହିଳାମାନେ ଅଧିକ କୋଳି ନିୟମ କରାଯାଇଛି । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଭାବନା ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଅନୁମତି ଅଛି କିନ୍ତୁ ନିଜ ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରେଖା ପାର ହେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ରୋକ କରିବା ପାଇଁ ବିଲକ୍ଷ୍ମ ଅନୁମତି ନୁହେଁ । ଏହା ବଦଳରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ଆଶା କରାଯାଏ ଯେ ନିଜ ଭାବନାକୁ ଦବେଇ ଦେବାପାଇଁ ।

ଅସୁବିଧା ଏଠି ଅଛି : ଆମେ ପରସ୍ପର ନିଜ ଆବେଗ କୁ ପ୍ରକଟ ନକରି ଓ ନିଜକୁ ମୁଖରତାର ସହିତ ଅନୁମତି ନ ଦେଇ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଅନୁଭବ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସିମା କରି ଦେଉଛୁ , ଓ ମାନବିକତା ହିସାବରେ ସେଥିର ଗୁରୁତ୍ୱ କମ କରି ଦିଆଯାଉଛି ।

ଗୋଟିଏ ସଭ୍ୟ ଝିଅ ରାତି ୯ଟା ପରେ ବୁଲିପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଝିଅମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେଲା ଘର କାମ କରିବା ଓ ଘର କୁ ସଜେଇବା ନା କି ରାତିରେ ବାର ରେ ବୁଲିବା ଏହିପରି ଟିପ୍ପଣୀ ଏହି ପିତୃସତା ର ଭାବନାକୁ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ଏବଂ ସମାଜରେ କିପରି ଆଚରଣ କରେ ।

ପିତୃସତା ର ଭାବନା ଆମ ସଂସ୍କୃତି ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରେ । ମହିଳା କିମ୍ବା ପୁରୁଷ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଏହିପରି ପିତୃସତାତ୍ମକ ଦୃଶ୍ୟ ଆମ ନିଜ ପରିବାରରେ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଆମ ମାଁଙ୍କୁ ଆମେ ଶିଖି, ସ୍କୁଲରେ ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କରେ ଶିଖାଯାଏ । ଆମ ଜୀବନରେ ପିତୃସତାତ୍ମକ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

- ବିବାହ ପରେ ଝିଅ ମା-ବାପା ଘର ଛାଡ଼ି ପତି ଘରକୁ, ନିଜ କୁଳ ଛାଡ଼ି ପତିଙ୍କ କୁଳ ବା ଗୋତ୍ରକୁ ପରମ୍ପରାକୁ ଆପଣା ନେଇଥାଏ ।
- ଦହେଜର ମାଧ୍ୟମରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଉପଭୋଗର ବସ୍ତୁ ବୋଲି ମାନି ନିଆଯାଏ । ମହିଳାମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ମର୍ଯ୍ୟଦା ସାମାଜିକ ରେ ତୁଲନା କରିବା, ତାହାକୁ କମ କରିବା, ନିଜ ଜୀବନ ସାଥୁ ତୁଲନାରେ ଅସୁକ୍ଷିତ କରିବା, ଏମିତି ପରିସ୍ଥିତି ତିଆରି କରାଯାଏ ଯେ ତାକୁ ଘରର ସଂପତ୍ତି ଭଳି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।
- ମହିଳାମାନଙ୍କ ଗତିବିଧିରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ ।
- ପ୍ରଥମ ଛୁଆ ଝିଅ ନ ହେଉ ଏହା ଉପରେ ବହୁତ ପରିବାରରେ ଚରମ ସିମା ପାରକରନ୍ତି
  - ଏପରି ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପୁଅ ରୋଜାଗାର କରିବ ବୁଢ଼ା ସମୟରେ ନିଜ ମା-ବାପା ର ଦେଖତାହା କରିବ । ଯାହାକି ଝିଅ ବିବାହ ହେଉ ଶୁଣୁର ଘରକୁ ଯିବ ।
  - ପୁଅରୁ ବଂଶ ଅଗକୁ ବଢ଼ାଯାଏ ଓ ଝିଅ ନିଜ ପତି ଘରର ବଂଶ ବଢ଼ାଇବାରେ ଲାଗେ ।
  - ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଉପଭୋଗର ସାମାନ ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ଓ ପୁଅ ମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦକ ବା ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଭଳି ଧରି ନିଆଯାଏ ।
  - ଉହିଳାମାନଙ୍କୁ ଗୃହିଣୀ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କର୍ତ୍ତା ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ।

ଭାଗ ଏକ - ପିତୃସତା ପ୍ରତିଦିନ

ଗାଈତର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ପିତୃସତାର ବିଭିନ୍ନ ପହଲୁ ଉପରେ ଭିତ୍ତି ଓ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ସେହି ରହସ୍ୟ ଆମ ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ପ୍ରଭାବିତ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିଥାଏ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୧ : ମହିଳାମାନଙ୍କ କାମ ଓ ପୁରୁଷର କାମ

ପୃଷ୍ଠଭୂମି - ଆମ ସମାଜରେ ପୁରୁଷକୁ ରୋଜି ରୋଟି କମାବା ଲୋକ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଘର କାମ କରିବା ବାଲି ଭବି ନିଆଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଜନନ କରିବା ବ୍ୟତିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମୁଖ୍ୟ ବାସ୍ତବିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ମାନି ନିଆଯାଏ । ସେଥି ପାଇଁ ଏହାକୁ କମ୍ ଆଁକା କରାଯାଏ । ସିଥିପାଇଁ ଦୁନିଆରେ ପୁରୁଷଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ମହିଳାମାନଙ୍କ କାମକୁ ଲମ୍ବା କରାଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ କାମ କଲେ ମଧ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା କମ ବେତନ ମିଳେ ।

ନୋଟ- ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଦୈନିଦିନ ଜୀବନର ରହସ୍ୟକୁ ସୁଚିବନ୍ଧ କରିଛି । ଯେଉଁଥିରେ ପିତୃସତା ନିଜ ଖେଳ ଖେଲୁଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ଉପରେ କାହାଣୀ ଆଡିଆ ଓ ଫିଲ୍ମିଂ ଟିପ୍ସ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏପରି କି ବହୁତ ସରକାରୀ କିମ୍ବା କାରପୋରେଟ କ୍ଷେତ୍ର ବେଶିକରି ଉଠା ପୋଷ୍ଟରେ ପୁରୁଷମାନେ ହିଁ ରହନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ମହିଳାମାନେ ନିମ୍ନ ଓ ସହାୟକ ପୋଷ୍ଟରେ ରଖାଯାଏ । ଯାହାକି ଏହି ପୁରୁଷ ନେତୃତ୍ୱକୁ ସଜାଇବାରେ ରଖାଯିବାର ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଏହିପରି ଉଚ୍ଚ ପଦରେ ବସିଥିବା ପୁରୁଷର ଶକ୍ତି, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ବିଶେଷଧିକାର ତାଙ୍କ ଅଧିନସ୍ଥ କାମକରୁଥିବା ମହିଳାମାନଙ୍କ ମେହନତ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଆଜି ମଧ୍ୟ ସମାଜରେ ବେଶିକରି ବିସ୍ତାରିତ ପରମ୍ପରା ରୁଡିବାଦ ଲିଂଗ ଆଧାରିତ ଭୂମିକା ବା ଲେଂଗିକ ଆଦାର ସହିତ ମହିଳାମାନେ ବ୍ୟାପାରିକ ପ୍ରଗତିରେ ବାଧକ ଅଟେ । ଆମ ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଜି ବି ଏହି ପ୍ରୋହସାନ କୁ ଧାରଣ କରିଛି ଯେ ପୁରୁଷମାନେ ବା ପିତା ପାନକ କରିବ ଓ ମହିଳାମାନେ ଘର କାମ କରିବ । ପରିବାର, ବୋଷ୍ଟ ଓ ସହକର୍ମୀ ଅନିୟମ ପଦ୍ଧତୀରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ କାମ ଉପରେ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାନ୍ତି ।

ଭଲ୍ ଜାନକାରୀ- ମାହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ଗ୍ରାମିଣ ରୋଜଗାର୍ ଗାରେଟି ଏକ୍ସ (ମେନରେଗା) ରେ ବେଶି ଲୋକ ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଜଦୁରୀରେ ଲେଂଗାକ ପରମ୍ପରା ଟିକ କମ ହେଉଛି । ଏନଏସଏସଏ (NSSO) ୧୯୭୬ ମସିହା ଅନୁସାରେ ମନରେଗାରେ ପୁରୁଷ ମଜଦୁରୀ ଦିନକୁ ୯୦.୯୦ ଟଙ୍କା ଓ ମହିଳାଙ୍କ ୮୭ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ସାର୍ବଜନିକ କାମରେ ପୁରୁଷଙ୍କ ମଜଦୁରୀ ୯୮.୩୦ ଟଙ୍କା ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କରେ ୮୬.୧୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ଦିନ ର ଥିଲା । ଏଥିରୁ ଜଣା ଯାଏ ଯେ ବାସ୍ତବରେ ବେତନରେ ଫର୍କ ଅଛି ।

ଭିତ୍ତି ସ୍ତୋର ଆଡିଆ ଘର କାମ ଓ ବାହାର କାମ

ମୋହନ ଓ ନିନା ଦୁଇ ଜଣ ଛତିସଗଡର ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ରହନ୍ତି । ନିନା ଘରର କାମକାରଜ ପାଇଁ ସକାଳ ୪ଟାରେ ଉଠେ ଓ ମୋହନ ସକାଳ ୭ଟାରେ ଉଠେ । ଯାହାକି ରେଡିଓ ଓ ନାଷ୍ଟା ର ସହି ସମୟ ଥାଏ । ସକାଳ ୮ଟା ରୁ ୧୧ଟା ମଧ୍ୟରେ ନିନା ୩ କିଲୋମିଟର ଦୂରକୁ ପାଣି ଆଣିବାକୁ ଯାଏ, ରୋଷେଇ କରେ, ସଫାସୁତର କରେ ଓ ମଜଦୁର କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର କୁ ଯାଏ । ମୋହନ ପାଖା ପାଖି ୧୦ଟାରେ ଖେତକୁ ପହଂଚେ । ତାକୁ ଓ ମୋହନକୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କାମ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଏ ଓ ଦୁଇଜଣ ସମାନ କାମ କରନ୍ତି । ନିନା ସମୟରେ ଘରକୁ ପହଂଚି ରୋଷେଇ କରିବାକୁ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ମୋହନ ଆସିଲେ ତା ପାଖରେ ବସି ରହିବା ପାଇଁ ସମୟ ଥାଏ ଏବଂ ସାଂଗ ମାନଙ୍କ ସହିତ ତାସ ଖେଳେ । ନିନା ଅଧ ରାତି ଯାଏ କାମ କରିଥାଏ ।

ସୂଚିଂ ଟିପ୍ସ : ଆପଣ ସକାଳୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଯାଏଁ ମୋହନ ଓ ନିନା ସହିତ ରହିବାକୁ ପଡିବ । ପୁଣି ପୁରା ଗୋଟିଏ ଦିନ ନିନା ଓ ପୁରା ଗୋଟିଏ ଦିନ ମୋହନ ସାଂଗରେ ରହିବାକୁ ପଡିବ । ଦୁଇ ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା କରୁଥିବାର ବହୁତ ବି ରୋଲ ନେବାକୁ ହେବ । ମୋହନ ଓ ନିନା ର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାମ କରିବାର ଭିତ୍ତି ଓ ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ କାମ କରୁଥିବେ ସେହି ସମୟରେ ଲଂଚରଭ୍ୟୁ ନିଆଯିବ ।

ଘର ସବୁ କାମ ଆପଣ କାହିଁକି କରନ୍ତି ?

କଣ ମୋହନ ରୋଷେଇ କରେ ଓ ସଫାସୁତରା କରେ ? କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

କଣ ଆପଣଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ କାମରେ ମଜା ଆସେ ? କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

ଆପଣଙ୍କୁ ନିଜ କାମ ପାଇଁ କେତେ ପଇସା ମିଳେ ?

ମୋହନ ଆପଣଙ୍କୁ ଘର କାମ କରିବାରେ କି ବାଧା ଅଛି ? କାହିଁକି କରନ୍ତି ନି ?

କଣ ପତି ଓ ପତ୍ନୀ ଦୁଇ ଜଣକୁ ଘର କାମ କରିବା କଥା ?

କଣ କାମ କରିବାର ଏହି ପରମ୍ପରା ଭୂମିକା ବଦଳିବ କି ?

ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁକି ପଚାରିବା ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ । ଏହା ଏପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗି ରହିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ କାରଣ ଲେଗିକ ଆଧାର ଉପରେ କାମ ଓ ଭୂମିକା ଭିନ୍ନତାକୁ ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ଧାରଣା ଓ ବିଚାର ଜାଣିପାରିବେ ।

ଧାନ ରଖିବାକୁ ଏହିପରି ସ୍ତୋରି ବିନା ଭଲ ଫୁଟେଜ (ବି ରୋଲ) ତିଆରି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ସ୍ତୋରି ଇଂଟରଭ୍ୟୁ ଓ ଭଏସ ଓଭର ବି କେବଳ ଭିଜୁଏଲ ର ଆଧାରରେ ବି ତିଆରି କରିହେବ ।

ଭିଡିଓ ସ୍ତୋରି ଆଡିଆ ୨

ମହିଲା ଚାକିରୀ କାହିଁକି କରେ ?

ପ୍ରାୟ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ପରିବାର ନ ହେବା ଯୋଗୁ ମହିଳାମାନେ ଚାକିରୀ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମେ ବହୁତ ସାରା ଏପରି ମହିଳାଙ୍କୁ ଜାଣୁ ଯେ ବିହାସ ପରେ ଚାକିରୀ ଛାଡି ଦିଅନ୍ତି ।

୨୬ ବର୍ଷର ବହିଦା ସ୍ତ୍ରୀନାୟ ଗୋଟିଏ ଏନଜିଓ ସାଙ୍ଗରେ ୧୯ ବୟସରୁ ଲୁଚି ଥିଲା । ସେ ସ୍ତ୍ରୀଟ, ବ୍ୟବହାରକୁଣ୍ଡଳ ଓ ସାମାଜିକ ବିଶେଷକରି ମହିଳାମାନଙ୍କ ବିଷୟକୁ ନେଇ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଅଟେ । ତାହା ପାଇଁ ଗାଁରେ ବହୁତ ମହିଳା ଓ ଯୁବା ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଘରେକୁ ହିଁସାଉ ରାହତ ମିଳିଛି । ବହିଦା ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମା-ବାପା ସହିତ ଥିଲା ଏହି କାମ କରୁଥିଲା । ବିବାହ ପରେ ତାର ପତି ଓ ଶୁଶୁର ତାକୁ କାମ କରିବାକୁ ମନା କଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ ତୁମକୁ ଅନ୍ୟ ବିଷୟରେ ଦଖଲ ଦେବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ତୁମେ ତମ ଘର ପରିବାର ର ଧାନ ଦିଅ । ବହିଦା ତାଙ୍କ ପତି ଓ ଶୁଶୁର କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା କିନ୍ତୁ କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ତାର ପତି ଶକିଳ ଭଲ ଲୋକ ଅଛି । ସେ ପତ୍ନୀର ଧାନ ରଖେ । କିନ୍ତୁ ତା କହିବା ଅନୁସାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ଘର ଓ ପରିବାର ର ଧାନ ଦେବା ଓ ବାହାର ଦୁନିଆର ତିକ୍ତା କରିବା ପୁଅ ପିଲାଙ୍କ କାମ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ: ଯଦି ତୁମେ ପୁରୁଷ ଅଟ ତେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ଶକିଳାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ହୋଇ ସୂଚନା ତିଆରି କରିବାକୁ ହେବ । ଫିଲ୍ମ ତିଆରିବାର ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶକିଳାକୁ ପରଖିବା କିମ୍ବା ତାହାକୁ ଏହା କହିବାର ନାହିଁ ଯେ ଗଲତ ଅଟେ । ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶକିଳା ନିଜକୁ ନିଜ ସ୍ଥିତି, ନିଜ ଚିନ୍ତାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସୁଯୋଗ ଦେବା । ପିତୃସତା କୁ ଧ୍ୟ ସ କରିବା ପାଇଁ ସବୁଠୁ ମୁଖ୍ୟ ଏହାକି ଯେ ଆମ ଆଖ ପାଖ ଲୋକେ କଣ ଭାବୁଛନ୍ତି । ଶକିଳାର କାହାଣୀରୁ ଏହାକୁ ବୁଝିବାକୁ ଆମକୁ ସୁବିଧା ହେବ । ଆପଣ ଶକିଳା ସହିତ ଓପନ ମାଇଣ୍ଡ ରେ ମିଶିବେ । ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ ଶକିଳର କାମ କରିବାର ଖୁବ ସାରା ଫୁଟେଜ ସୁଟ କରିବାକୁ ହେବ । ଯଦି ସେ ବେଶି କାମ କରିବ ନାହିଁ ତେବେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଜରୁରୀ ଅଟେ । ବହୁତ ଭଲ ହେବ ଯଦି ବହିଦା ଘରେ କାମକରିବା ଓ ଶୁଣାବାର ସତ ମିଳିଯିବ । ଶକିଳ କୁ ପଚାବାର ଅଛି ଯେ ସେ ଏନଜିଓର ଚାକିରୀ କାହିଁକି ଛାଡି ଦେଲା । ବହିଦା ଅନ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା କଥା ଶୁଣା ଶକିଳ କେ କେମିତି ଅନୁଭବ ହେଉଛି ? କଣ ଚାକିରୀ କରାଇବାଟା ବହିଦାର ମା-ବାପା ଠିକ ଫଳସଲା ଥିଲା ।

ଯଦି ଆପଣ ମହିଳା ଅଟନ୍ତି, ଆପଣଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭୂମିକାରେ ବହିଦାର ସହିତ ଭିଡିଓ ସୂଚନା କରିବାକୁ ହେବ । ଯଦି ଆପଣ ଏପରି କରୁଛନ୍ତି ତାହାହେଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ପୁରା ଧ୍ୟାନ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ତା ସ୍ଥିତିରୁ କୌଣସି ସଂଯୋଜାତ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି ସେ ଖୁଲିକରି କଥା ହୁଏ ତାହା ହେଲେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ଆପଣ ତାକୁ ଦେହୋତା ଢାକି ଜବାବ ଦେଇ ପାରେ । ତାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ରେ ଏହି କଥା ଆସିବା ଦରକାର ଯେ ମହିଳା ମାନେ ବିବାହ ପରେ ଚାକିରି କରିବା ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାର କଣ ? ତାଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଏହା ଠିକ ନା ଖରାପ ? ଏହା କେବେ ବଦଳିବ ? ଯଦି ତା ଝିଅ ହୁଏ ଓ ସେ କ୍ୟାରିୟର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରେ ତେବେ କଣ କରିବ ? ସମାଜ ରେ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦରକାର ?

ଯଦି ଆପଣ ଭାଗ୍ୟଶାଳି ଅଟନ୍ତି ତାହା ହେଲେ ବହିଦା ଓ ଶକିଳ ଆପଣଙ୍କ ଫିଲ୍ମର ହିସା ହେବ । ପାଇଁ ତିଆରି ହେବେ । ଏପରି ହେବ ତାହାହେଲ ଆପଣ ଦୁଇ ପକ୍ଷର କାହାଣୀକୁ ବ୍ୟଖ୍ୟା କରିପାରିବେ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୨- ଘରେ ପିତୃସତା

ଭିଡିଓ ସ୍କୋର୍ ଆଇଡିଆ ୩

ଲେରିକ ଆଚାର-ସହିତା ହିସାବରେ ଛୁଆମାନଙ୍କ ଯତ୍ନନେବା ପିତୃସତା କୁ ତିଆରିକରିବା

ରବିଆର ବୟସ ୧୧ ବର୍ଷ, ସେ ପ୍ଲାଟ ଓ ଅକଳମଫଦ । ଯେତେବେଳେ ତା ମା-ପିତା ଖେତକୁ ଗଲେ ସେ ତାର ୪ ବର୍ଷର ଭଉଣୀର ସମ୍ଭାଳିବାରେ ଲିଗିଥାଏ । ତାର ୮ ବର୍ଷର ଭାଇ ରାଜକ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଦୁଇ ଜଣ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ରଜକ ପ୍ରତିଦିନ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ ହେଲେ ରାବିୟା ଘରେ ରୋଷେଇ କରିବା, ଘର ସଫାକରିବା ଓ ଛୋଟ ଭଉଣୀର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ସ୍କୁଲ ରୁ ଛୁଟି ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ରବିୟାର ମାଁ ସକାଳ ୫ଟାରେ ଉଠି ଓ ତାକୁ ୬ ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠାଇ ଥାଏ । ତାର ବାପା ଓ ରଜକ ୭.୩୦ ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠନ୍ତି । ରବିୟାର ଦିନ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏକ କିଲୋମିଟର ଦୂରରୁ ତିନି ଗରିଆ ପାଣି ଆଣିବାକୁ । ଦୁଇଟି ବର୍ତ୍ତତା ମୁଣ୍ଡରେ ଓ ଗୋଟିଏ ତା ଅଂଗରେ । ସକାଳେ ତାକୁ ପାଣି ପାଇଁ ୩-୪ ଥର ବୁଲିବାକୁ ହୁଏ । ନଳରେ ଲମ୍ବା ଲାଇନ ଯୋଗୁରୁ ତା ସ୍କୁଲ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ସେ ଘର ବାରଣ୍ଡା ସଫା କରେ, ରୋଷେଇ କରେ ଓ ତା ଭଉଣୀ କୁ ଦୁଧ ପିଆଇ ପାଇଁ ତା ମାଁ କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ରଜକ ଉଠିଲା ପରେ ତା ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଖେଳେ କିମ୍ବା ହୋମ ଡ୍ରାକ୍ କରେ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ଏହି ପ୍ରକାର ସ୍କୋର୍ ଆପଣଙ୍କ ଘର ଚାରିଆଡ଼େ ମିଳିଯିବ । ଏହି ପରି ସ୍କୋର୍ ଆପଣ ଜାଣିଲେ ଆପଣ ସୁଚିତ ପାଇଁ ତିଆରି କରିବେ । ଆପଣଙ୍କୁ ରଜକ ଓ ରବିୟା ସହିତ ତିନି ଦିନ ବିତେଯିବାକୁ ପଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରଥମ ଦିନ କୌଣସି ସୁଚିତ ହେବ ନାହିଁ ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ରଖିବାକୁ ହେବ ଓ ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଏହି ବିଚାର କରିବାର ଯେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କରେ କଣ ତାରତମ୍ୟ ଅଛି । ଏହି ଦିନ ଆପଣ ତାଙ୍କ ମାପାବା ସହିତ କଥା ହୋଇପାରିବେ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କ ଅନୁମତୀ ନେଇପାରିବେ ।

ଦୁଇ ଓ ତିନି ଦିନରେ ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଛୁଆର ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିବାକୁ ହେବ । ସେମାନେ ଦିନ ସାରା କଣ କରନ୍ତି ସୁଚିତ କରିବାକୁ ହେବ, ଏହି ପରି ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଦିଲ୍ଲଖ୍ୟ କାହାଣୀ ତିଆରି କରି ଘରେ କେମିତି ଅଲଗ ଅଲଗ ଭୂମିକା ପାଇଁ ପୁଅ ଓ ଝିଅକୁ କିପରି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କରାଯିବ । ଏହି ପରି ସ୍କୋର୍ ପାଇଁ ଭୋଏସ ଓଭର ଓ ପରସ୍ପର ଦରକାର ପଡ଼େ ନାହିଁ । ଆପଣ ରବିୟା କିମ୍ବା ରଜକ କୁ ପଚାରି ପାରନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଯେଉଁ ଦିନ ସେ ସ୍କୁଲ ଯାଇ ନପାରେ କିମ୍ବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ନ ଖେଳିଲେ କେମିତି ଲାଗେ । ? ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଜଣା ପଡ଼ିବ ଯେ ଆଣ ଓ ଅଭିଳାଷ କେମିତି ହୁଏ । ଆପଣ ସେମାନଙ୍କ ମା-ବାପାଙ୍କୁ ଓ ଏହା ଜାଣି ପାରିବେ ଯେ ପୁଅ ଓ ଝିଅ କି ଅଲଗା ଅଲଗା କାମ ଏମିତି କାହିଁକି ଅଛି ? ଆପଣ ପଚାରି ପାରନ୍ତି ରଜକ କାହିଁକି ରୋଷେଇ କରେ ନାହିଁ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ରବିୟା ଓ ରଜକକୁ ପଚାରି ପାରିବେ ।

ଧାନ ରଖିବୁ ଏହି ପରି ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସେହି ପରିବାର ସହିତ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆପଣ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଏପରି ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିପାରି ନାହିଁ । ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଜେଡର ଆଧାରତ ଭୂମିକା ଓ ଭେଦଭାବ କହିଲେ କାମ ଚଳିବ ନାହିଁ, ତାଙ୍କୁ ଦେଖେଇବାକୁ ହେବ ।

ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଭଲ ଭିଜୁଏଲ ଅଛି ଓ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ଅଛି ଏହି ଫୁଟେଜରେ ଦୁଇଟି ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିପାରି ଗୋଟିଏ ରବିୟା ଓ ଗୋଟିଏ ରଜକ ଉପରେ । କିମ୍ବା ଭିଡିଓ ଏଡିଟର ଦୁଇଟି କୁ ମିଶାଇ ଲମ୍ବା ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିପାରିବେ ।

ଭିଡିଓ ସ୍କୋର୍ ଆଡିଆ -୪

ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରୀତ ଗର୍ଭପାତ: ପୁତ୍ର ଲାଲ୍‌ସା ଓ ପୁତ୍ରି ଦବେଷ

ପୃଷ୍ଠଭୂମି : ଭାରତ ସରକାର ଗର୍ଭ ପରିକ୍ଷା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଲଗାଯାଇଛି ତଥାପି ପରିବାର କୁ ଏହି ପରିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ତରିକା ଆପଣାଇ ନେଉଛନ୍ତି । ଦେଶରେ ଏମିତି ତମାମ ପରିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଅଛି ଯେ କି ଲିଙ୍ଗ ପରିକ୍ଷା କରି ପ୍ରକାଶ କରି ଦିଅନ୍ତି । ଛୁଆ ର ଲିଙ୍ଗ ପରିକ୍ଷା ପାଇଁ ଧନୀ ଲୋକମାନେ ଗର୍ଭବତୀ ମାଁକୁ ଉତ୍ତାଜାହାଜରେ ବିଦେଶକୁ ନେଇ ଲିଙ୍ଗ ପରିକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରୀତ ଗର୍ଭପାତ ପିତୃସତାରେ ଗଭିର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସିଛି । ଯେଉଁଠାରେ ମହିଳାକୁ କମଜୋର, ପୁରୁଷଠାରୁ ହାନି ଓ ଅନାଚାର ମାନି ନିଅନ୍ତି ।

ଲିଙ୍ଗ ପରିକ୍ଷଣର ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ଉପରେ କଣ ପ୍ରଭାବ ପଡି ଥାଏ ?

ସେକୁ ବା ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ର ଅର୍ଥ ହେଲା କି କୌଣସି ଜାଗାରେ ପୁରୁଷ ର ଭୂଳନାରେ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ । ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ଗର୍ଭପାତ ଓ ଜନ୍ମ ହେବା ମାତ୍ରେ ଝିଅ କୋ ମାରିଦେବାର ପ୍ରଥା କୁ ନେଇ କୌଣସି ଦେଶରେ ସେକୁ ଅନୁପାତ ଉପରେ ଓଲଟା ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ । ଓ ଏହି ସାମାଜିକ କୁସଂସ୍କାରକୁ ଜନ୍ମ ଦିଏ ।

୨୦୧୧ ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ଭାରତରେ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ (ପ୍ରତି ୧୦୦୦ ପୁରୁଷ ଉପରେ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା) ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର ଅଟେ ।

ଭାରତର ଔସତ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ - ୯୩୩

ଗ୍ରାମିଣ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ - ୯୪୭

ସହିରା ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ - ୯୦୦

ସର୍ବାଧିକ ମହିଳା ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ଭଲି ରାଜ୍ୟ - କେରଳ - ୧୦୫୮

ସବୁଠୁ କମ ମହିଳା ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ଭଲି ରାଜ୍ୟ - ହରିଆଣା - ୮୭୧

ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ଗର୍ଭପାତ ର ଦୀର୍ଘକାଳିନ ପ୍ରଭାବ କଣ ହେବ ?

ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ଗର୍ଭପାତ ର ସବୁଠୁ ବଡ଼ ପ୍ରଭାବ ଏହାକି ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ଏପଟେ ସେପଟେ ହୁଏ । ମହିଳାମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ରେ କମ ହେବା ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧାର ହେବା ଯେପରି କି ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅପହରଣ କରିବା, ମହିଳାଙ୍କ ତ୍ୟାଗ, ବଳାଙ୍ଗାର ମାମଲା ବଢ଼ିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

କୃପାଳ ଓଝା ଓ ପତ୍ନି ମିନା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ଗାଁ ରେ ରହନ୍ତି । ମିନାର ଯେତେବେଳ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ତାର ବାରିଚି ଛୁଆକୁ ୫, ୯, ୧୦ ତଥା ୧୨ ବର୍ଷ ହେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏତେ ପ୍ରସବ ଓ ଚିକିତ୍ସା ର ଅଭାବରୁ କୃପାଳ ର ମାତୃ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବଢ଼ିଥିଲା । ପୋତସିମାନଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଝିଅର ମୃତ୍ୟୁ ତା ପାଟିରେ ତା ଶାଶୁ ତମାକୁ ପୁରାଇ ଦେଲା ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତିପ୍ପଣୀ : ଏହି ପ୍ରକାର କାହାଣୀ ଯେ କୌଣସି ଜାଗାରେ ମିଳି ଯିବ କାହିଁକି ନା ବର୍ଷକୁ ପାଖାପାଖି ୫,୦୦,୦୦୦ କନ୍ୟା ଭୃଣ ଗର୍ଭପାତ ହେଉଛି । ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଏପରି କାହାଣୀ ମିଳେ ତାହା ହେଲେ ଆପଣ ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ଭଲଭାବେ ବୁଝିପାରି ଭିତ୍ତି ଓ ସୁଟ କରିବାର ଯୋଜନା ତିଆରି କରିପାଡ଼ି । ଆପଣ ପରିବାର ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିପାରିବେ ବିଶେଷ କରି ଶାଶୁ ସହିତ । ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ ଯେ ସେ କାହିଁକି ଏହି ପ୍ରକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲା ଓ ବାସ୍ତବରେ ଝିଅ ଗୋଟିଏ ବୋଝ ଯେପରିକି ସେ ନିଜ ଜଣେ ମହିଳା ।

ଆପଣ ସେହି ଜାଗାର ସ୍ଵପ୍ନକର୍ମୀ ସହିତ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କାମ ଜାଣିବା ପାଇଁ କଥା ହେଉପାରିବେ । ତା ସଂଗେ ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖା କରିବେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଲିଙ୍ଗ ଚିହ୍ନର ସୁବିଧା ଦିଅନ୍ତି । ଯଦି ଆପଣ କେମେରା ଧରି ଯାଆନ୍ତି ତାହା ହେଲେ ସେ ସ୍ଵାକାର କରିବ ନାହିଁ , କାରଣ ଭାରତରେ ଲିଙ୍ଗ ପରିକ୍ଷଣ ଦେନିୟମ ଅଟେ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ ନେବାକୁ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିକେ ସର୍ତ୍ତକ ହେବାକୁ ହେବ ।

**ଭିତ୍ତି ସ୍ଵୋର ଆଡ଼ିଆ - ୫
ଘରେ ମଣିଷ, ବାହାରେ ପୁରୁଷ**

କେବେ କେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏପରି ସ୍ଵୋର ମିଳିଯାଏ । କବିର ଓ ତାଙ୍କ ପତ୍ନି କମଳା ତାଙ୍କ ଦୃତୀୟ ଛୁଆ ଦୁଇ ମଙ୍କସର । ଘରେ କବାର ପତ୍ନିକ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି-ଛୁଆର ଯତ୍ନ ନେଇଥାଏ । ତା କପଡ଼ା ବଦଳାଇବା ଓ ଗାଧୋଇ ଦେବା । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେ ସେ କୌଣସି ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଘରୁକୁ ଯାଏ ତେବେ ତା ବ୍ୟବହାର ବଦଳି ଯାଏ । ସେ କୌଣସି ଏପରି କାମ ନ କରେ ଯାହାସେ ଘରେ ନ କରେ ଓ ପତ୍ନିର ରୁଷ୍ଟ ହେଲେ ମାତ୍ର ଛୁଆ ସହିତ ଖେଳେ ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତିପ୍ପଣୀ : ଏହି ସ୍ଵୋରରେ କମଳା ଯାଗାରେ କବିର କୁ ମୁଖ୍ୟ ପାତ୍ର କରିବା ଦେଖି ଦିଲଚସ୍ପି ହେବ । ଏହି ପରିବାର ସହିତ ଅତି କମରେ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇ ଦିନ ଅତିବାହିତ କରିବା କଥା, ତାହାକୁ ଭଲକରି ବୁଝି ଓ ତାପରେ ସୂଚିତ କରନ୍ତୁ । ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ଆପଣ କବିର ଓ ତା ଛୁଆ ସହିତ ଖେଳିବା ଦୃଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରନ୍ତୁ । ସେ ଯାହାକି କାମ କରେ ତାକୁ ସୂଚିତ କରନ୍ତୁ । କବିର ଓ ତା ଛୁଆ କୁ ସିୟୁ ଦେହରା ସଟ ବହୁତ ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଭିଜୁଏଲ ଦ୍ଵାରା କବିର ଓ ତା ଛୁଆ ମଝିରେ ମଜବୁତ ରିସ୍ତା ଆସିବା କଥା ।

କବାର କୁ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଘର ବାହାରେ ଓ ଘର ଭିତରେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ର ବଦାଲାଇ ବିଷୟରେ ପଚାରନ୍ତୁ । ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ ଯେ ସେ କାହିଁକି ଏପରି କରେ । ତାକୁ କଣ ଏ କଥାରେ ତର ଅଛି କି ଲୋକ କଣ କହିବେ ? ଯଦି ସେ ସାହାଯ୍ୟ ନକରେ ତେବେ ତାକୁ କଣ ଖରାପଲାଗେ ? ସେ କଣ

ନିଜକୁ ନାଟୁଆ ଭାବେ ନା ଏହା ତା ପାଇଁ ଏକ ସାମାନ୍ୟ କଥା ଅଟେ ? ଏହା ଗୋଟିଏ ସୁଯୋଗ ଆପଣ ତାକୁ ଧରିପାରିବେ ଓ ବୁଝିପାରିବେ କି କେଉଁ ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପୁରୁଷ, କୌଣସି ବିଶେଷ ବ୍ୟବହାର କାହିଁକି କରେ । ଆପଣ ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପାରନ୍ତି ।

ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ର ପୁରୁଷ ଅଟେ ତାହାହେଲେ ଆପଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରିବେ :

- ପ୍ରଥମେ ଆପଣ ଜାଣିଲେ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଗର୍ଭବତୀ ଅଛି ଆପଣଙ୍କୁ କେମିତି ଲାଗିଲା ଓ ଆପଣ ଏହି କଥାକୁ କାହା କାହକୁ କହିଲେ ?
- ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଛୁଆକୁ ଜନ୍ମ ଦେଉଥିଲା ଆପଣ କଣ କରୁଥିଲେ ?
- ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଛୁଆର ନିର୍ଦ୍ଦିଗ କରୁଥିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ଲାଗିଲା ହୁଏ କି ?
- କଣ ଆପଣ କେବେ ଛୁଆକୁ ଗାଧୋଇ ଛନ୍ତି ?
- ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ବାପାକୁ ଜଣାପଡେ କି ଆପଣ ଛୁଆକୁ ଗାଧୋଇ ଛନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଣ ହେବ ?

ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ର ମହିଳା ତାହାହେଲେ ଆପଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପାରନ୍ତି :

- ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଜାଣିଲେ ଯେ ଆପଣ ଗର୍ଭବତୀ ଅଛନ୍ତି ଆପଣ କଣ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଓ ଆପଣ କାହା କାହକୁ ହିଁଛନ୍ତି ?
- ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହେବା ବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ କିଏ ଥିଲା ?
- ସାଧାରଣତଃ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହେବା ବେଳେ ପତ୍ନୀକୁ ପତ୍ନୀ ସହିତ କାହିଁକି ରଖନ୍ତି ନାହିଁ ?
- କଣ ଆପଣ କେବେ ଛୁଆକୁ ଗୁଆଇବା ପାଇଁ କହି ଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଉତ୍ତର କଣ ଥିଲା ?
- ପ୍ରେମ୍ନେତ୍ରୀ ଓ ଛୁଆର ଯତ୍ନକୁ ନେଇ ପତି ଏତେ ସଂକୋଚ କାହିଁକି କରନ୍ତି ?

ଫର୍ମିଲିଂଗ ଶ୍ରେଣୀ ୩ - ସମାଜରେ ପିତୃସତା

ସମାଜ ଲେଂଗିକ ଆଧାର ଉପରେ ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ଦବାବ ଓ ଆଚାର ସଂହିତା ତିଆରି କରେ ଏବଂ ପୁଣି ଆଶାକରେ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ଏହି ଆଚାର ସଂହିତା ଭଲିଆ ବ୍ୟବହାର କରେ । ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାମାନେ କିଭଳି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ଉଚିତ ।

ଭିଡିଓ କହାଣୀ ଆଡିଆ -୨ ପୁରୁଷ ବନ

ବେଶି କରି ପୁଅ ଓ ପୁରୁଷ ମାନେ ଡାଂକ ଛୁଆ ବେଲେ ମର୍ଦ୍ଦ ବନ ବା ଝିଅପିଲାଙ୍କ ଭଲି କାହିଁ କାନ୍ଦୁଛୁ ଏହା ସୁନିଥିବେ । ଏହି ପରି ଚିପଣି ଆମକୁ ଲଗାତାର ମନେ ପକାଏ ଓ ଶିକ୍ଷାଏ କି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ବା ପୁରୁଷ ଭଲି ଆମକୁ କେମିତି ବ୍ୟବହାର କରିବା କଥା । ପୁଅ ପିଲାଙ୍କୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଶିଖା ଯେ ସେମାନେ କିପ୍ରକାର କାମ କରିବେ ଓ କିପ୍ରକାର କାମ କରିବେ ନାହିଁ । ଲେଂଗିକ ଆଧାର ରେ କାମକୁ ଏଠାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏହାକୁ ଦେଖି ଆମେ ନିଜେ ନିଜେ ଶିଖିଯାଉଁ । ଏହିପରି ଭେଦଭାବ ଲଗାତାର ବଢି ଚାଲେ ।

ଏହି ପ୍ରକାର ଭିଡିଓ ରେ ଏହି ଅନ୍ତର ଓ ଭେଦଭାବକୁ ଧରବା ଜରୁରୀ କଣ କରିବା ଓ କଣ କରିବା ନାହିଁ ଏହା ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଓ ଗୋଟିଏ ଝିଅଠାରୁ କିପରି ଭିନ୍ନ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ଚିନି ପାତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନିତ କର : ୧) ପୁଅର ବୟସ ୭ ରୁ ୧୦ ; ୨) ପୁଅର ବୟସ ୧୪ ରୁ ୧୮ ବର୍ଷ ଓ ୩) ଜଣେ ୨୫ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୟସର ପୁରୁଷ

ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର :-

- ଆପଣଙ୍କ ମାତା ପିତା ଦ୍ୱାରା ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ଶିଖା ଯାଉଥିଲା ?
- କଣ ଏମିତି ଜିନିଷ ଆପଣଙ୍କୁ ଭରଣାକୁ କରିବାକୁ ହୁଏ , ଆପଣ କରିବାର ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ?
- କଣ ଏମିତି ଜିନିଷ ଆପଣଙ୍କୁ କରିବାକୁ ପଡେ , କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଭରଣାକୁ କରିବାର ଜରୁରୀ ନଥିଲା ?

ଏଥି ପାଇଁ ବି ରୋଲ(B roll) ର ସୁଚିତ ବହୁତ ମତ୍ୱପୁର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏଠାରେ କିଛି ମତ୍ୱପୁର୍ଣ୍ଣ ଉପଦେଶ ଅଛି ଯାହା ଆପଣ ଦିଲଖୁପ ବି ରୋଲ ତିଆରି କରିପାରିବ

ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନ ୧ ର ଜବାବ ସାଇକେଲ ଚଲାଉବା ତାହା ହେଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାଇକେଲ ଚଲାଉଲା ବେଲେ ସୁଚିତ କରନ୍ତୁ । ଯଦି ଜବାବ ଗଛରେ ଚଢ଼ିବା ତାହାହେଲେ ଗଛ ଚଢ଼ିଲିବେଲେ ସୁଚିତ କରିବେ ।

ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନ ୨ ର ଉତ୍ତର କପଡା ଧୋଇବା, ବି ରୋଲ ରେ ଦେଖାକୁ ଜଣେ ଝିଅ/ମହିଳା କପଡା ଧୋଇଛି ଓ ପାତ୍ର ତା ପାଖରେ ବସିଛି । ଯଦି ଉତ୍ତର ରୋଟି ତିଆରି, ତେବେ ବି ରୋଲ ଦେଖାକୁ ଜଣେ ଝିଅ/ମହିଳା ରୋଟି ତିଆରି କରୁଛି ଓ ପାତ୍ର ତାକୁ ଦେଖୁଛି ବି ରୋଟି ଖାଉଛି ।

ଯଦି ଉତ୍ତର ୩ ଖେତ ରେ ଯୋଡିବା, ତେବେ ପାତ୍ର ଖେତର ଯୋଡିବା ବି ରୋଲ ନିଅନ୍ତୁ ।

ଭିଡିଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଇଡିୟା -୨ ଝିଅ ହେଉ ବା ପୁଅ

ଛୁଆ ବେଲୁ ଛୁଆମାନଙ୍କ ଲେଂଗିର ଆଧାର ଉପରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଶିଖାଯାଏ , ସଂସ୍କାର ଶିଖାଯାଏ ଓ ଶିଖାଯାଏ ଯେ ନିଜକୁ କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ , କିପରି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଧୂରେ ଓକୋମଳତା ସହିତ କହିବା କଥା ଯେତେବେଲେ କି ପୁଅ ମାନଙ୍କ ଲତି ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସହିତ କହିବା କଥା । ଗୋଟିଏ ଅସଲି ମର୍ଦ୍ଦ କୁ ଖୁଲିକରି ବେଫିକର ହସିବା କଥା ବେଲେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଧୂରେ ଧୂରେ ହସିବ କଥା । ଏହି ପ୍ରକାର ମାନ ଦଣ୍ଡ ଓ ଆଚାର-ସଂହିତା ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କୁ କିପରି ବସାଇବେ, ଠିଆ ହେବା, ଦଉଡିବା ବା ନାଚିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଯେଉଁ ଛୁଆମାନେ ବୟସ୍କ ନିର୍ଧାରିତ ଲେଞ୍ଗିକ ଆଚାର- ସହିତ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସମାଜ ସେମାନଙ୍କ କର୍ମେଷ କରେ, ତାହା ସୁନିବାକୁ ପଡ଼େ, ଗାଳି ବା ଡାକ ସହିବାକୁ ହୁଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ଜଣେ ପୁଅ ଲାଜକୁଳା । ତାକୁ କହିବା ଝିଅମାନଙ୍କ ପରି ଲାଜ ନାହିଁ । ଜଣେ ଝିଅ ଯେ ବେଶି ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ତାକୁ ଗାଳି ପଡ଼ିବ ବହୁ କଥା କହୁଛି ।

ସୁଚିନ୍ତା ଚିହ୍ନ :

- ଲେଞ୍ଗିକ ଆଧାର ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଶିକ୍ଷାଚାର ଓ ବ୍ୟବହାର କେଉଁ ପ୍ରକାର ଆମ ଭିତରେ ଭରିଛି, ଯାହା ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ଦେଖାଯାଉଛି, ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ତିନି ଜଣ ପୁଅ ଓ ତିନି ଜଣ ଝିଅକୁ ବାଛିବେ । ୧୦ ରୁ ୧୫ ବର୍ଷ ବୟସ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରହିବେ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛୁଆ କେମେଳା ସାଙ୍ଗନାରେ ଏହି ପ୍ରକାର କହିବେ :-
  - ପୁରୁଷ ଭଲିଆ ହୁଏ ଓ ଜଣେ ମହିଳା ଭଲିଆ ହୁଏ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ର ଏକ ଏମଏସ ଥିଆ ସଟ ଫିଲ୍ମାକୁ ।
  - ଉତ୍ତରାମାନଙ୍କ ଭଲି କାହିଁବା ଓ ପୁରୁଷ ଭଲିଆ କାହିଁବା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଏମଏସ ଥିଆ ସଟ ଫିଲ୍ମାକୁ ।
  - ପୁରୁଷ ଭଲିଆ ଠିଆ ଉଠୁ ଓ ମହିଳା ଭଲିଆ ଠିଆ ଉଠୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ରକୁ ଏଲଏସ ପୁରା ସଟରେ ଫିଲ୍ମାକୁ ।
  - ପୁରୁଷ ଭଲି ବସ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ଭଲି ବସ . ପ୍ରତ୍ୟେ ପାତ୍ରକୁ ଏଲଏସ ପୁରା ସଟ ଫିଲ୍ମାକୁ ।
  - ପୁରୁଷ ଓ ଜଣେ ମହିଳା ଭଲି ନାହିଁବା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ରକୁ ଏଲଏସ ପୁରା ସଟ ଫିଲ୍ମାକୁ ।
- ଆପଣ ଏହାକୁ ଛୁଆମାନେ ଥିବା ଜାଗାରେ କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଝିଅ ଓ ପୁଅକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଫିଲ୍ମାକନ କରିପାରିବେ ଯଦି ଏପରି କଲେ ବେଶି ସହଜ ମନେ କରନ୍ତି ।
- ଆପଣ ନିଜ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଦୁପଟା ବା ସ୍କାର୍ଫ ରଖନ୍ତୁ , କାହିଁକି କୌଣସି ଛୁଆ ଏହାକୁ ସାଢ଼ି କିମ୍ବା ପଗଡ଼ି ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ ।
- ଏହି ଭିତ୍ତି ଓ ପୁରାପୁରି ଦୃଶ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବ । ଏହାର ସଟ ବହୁତ ଭଲ ହେବା ଦରକାର ।

**ଭିତ୍ତି ସ୍ତୋରି ଆଇଡିଆ – ୮
ସମାଜ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା**

ଏହିପରି ବହୁତ ଜିନିଷ ଅଛି ଯାହାକୁ ପୁରୁଷ ବା ମହିଳା କୁ କରିବା ପାଇଁ ବକାଳତ କରାଯାଏ । ହୃଦୟକୁ କଥା ଏହାକି ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହୁଁ ଓ ନା ର ଏହି ସୂତା ରେ ବହୁତ ଅନ୍ତର ଅଛି । ପ୍ରାୟତଃ ମହିଳାମାନେ ନା ମାନେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୂତା ବେଶା ଲମ୍ବା ଥାଏ । ଏହି ବିଷୟରେ ଭିତ୍ତି କେମିତି ତିଆରି ହେବ ? ଏହାକୁ କରିବାର ଗୋଟିଏ ଚରିକା ଅଛି ।

ଓସ୍ତୁହରେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ :

୧. ସାମାଜିକ ନିୟମ କୁ ନେଇ ପୁରୁଷ କଣ କରିପାରେ ଓ କାହିଁକି ନୁହଁ ?
୨. ସାମାଜିକ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ମହିଳାମାନେ କଣ କରିପାରିବେ ଓ କଣ କରିବାର ଅନୁମତି ଅଛି ?
୩. କଣ ସମାଜ ରେ ମହିଳା ଓ ପୁରୁଷ ଦର୍ଜା ବରାବର ହେବା ଉଚିତ ?
୪. ବାଲ ବିବାହ ଅଧିନିୟମ ୨୦୦୬ ଅନୁସାରେ ସ୍ତ୍ରୀ(୧୮ ବର୍ଷ) ଓ ପୁରୁଷ (୨୧ ବର୍ଷ) ବିବାହ ର ଅଲଗ ଅଲଗ ଆୟୁରେ ଅଛି । ପୁଅ - ଝିଅ ୧୮ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମତଦାନ କରିପାରିବେ । ଦୁନାବ ଲଢ଼ି ପାରିବେ, ହେଲେ ବିବାହ କାହିଁକି ଅନ୍ତର ଅଛି । କଣ ଏହା ଜରୁରୀ ଅଟେ ?

ଯେଉଁ ଲକ୍ଷଣକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ ସେ କିପରି ହେବ :

୧. ବୁଢ଼ା ମହିଳା
୨. ବୁଢ଼ା ପୁରୁଷ
୩. ବିବାହିତ ମହିଳା
୪. ବିବାହିତ ପୁରୁଷ
୫. କିଶୋର ଅବିବାହିତ ଝିଅ (୧୨ ରୁ ୧୬ ବର୍ଷ)
୬. କିଶୋର ଅବିବାହିତ ପୁଅ (୧୨ ରୁ ୧୬ ବର୍ଷ)
୭. ଝିଅ (୬ ରି ୮ ବର୍ଷ)

୮. ପୁଅ (୬ ରୁ ୮ ବର୍ଷ)

ବର୍ଦ୍ଧି ପିନ୍ଧିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି (ତାକବାଲା, ସିପାହି, ମହିଲା ସିପାହି, ବସ କଂଡକ୍ଟର, ବସ ଡ୍ରାଇଭର, ଫାୟର ବ୍ରିଗେଡର, ଏମ୍ବୁଲେନ୍ସ ଡ୍ରାଇଭର ଆଦି)

ବର୍ଦ୍ଧିବାଲାର କିଛି ଲୋକଙ୍କ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ଦେଖିବା (ଭିଜୁଏଲ) ବହୁତ ଗୋଟକ ହେବ । କାରଣ ବର୍ଦ୍ଧି ଆମ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୁ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ । ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ଦେବା ଲୋକଙ୍କ କମ୍ ରୁ କମ୍ ପାଠଟି ବି ରୋଲ ହେବା ଦରକାର ଯାହା ଜଣା ପଡିବ ଯେ ସେ କି କାମ କରେ । କୃପାକରି ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ କ୍ରମରେ ରଖନ୍ତୁ ।

ଭିଡିଓ ଏଡିଟର ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରୁ ସିସି ଡ୍ୱାରା ଆସୁଥିବା ଫୁଟେଜ କୁ ଏଡିଟ କରି, ଏହି ପ୍ରକାର ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିପାରିବ ଯାହା କି ବ୍ୟପକ ଜନ ମତକୁ ପ୍ରତିବିଂବିତ କରିପାରି । ପିତୃସତା ଉପରେ ତର୍କପାଇଁ ଏହାରେ ଆରମ୍ଭ ବହୁତ ଭଲ ହେବ ।

ଭିଡିଓ ସ୍କୋରି ଆଇଡିଆ - ୯
ବିଧବା ଓ ବିଧୁର

ଆମେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବିଚାର କରିବା ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ :

- ଯେଉଁ ମହିଲାର ପତି ମରିଯାଇଛି ସେହି ମହିଲା କୁ ବିଧବା କୁହାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକାର ପୁରୁଷକୁ କଣ କହିବା ?
- ମୋ ସମାଜରେ ବିଧବା କେମିତି ଦିଶେ ? କଣ ସେ ବିବାହିତ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କପତା ପିନ୍ଧେ ? କାହିଁକି ?
- ମୋ ସମାଜ ରେ ବିଧୁର କେମିତି ଦିଶେ ? କଣ ସେ ବିବାହିତ ପୁରୁଷରୁ ଅଲଗା କପତା ପିନ୍ଧେ କି ? କାହିଁକି ?
- ସରକାର ବିଧବାମାନଙ୍କୁ ପେନସନର ସୁବିଧା କରିଛି । କିନ୍ତୁ ବିଧୁର ମାନଙ୍କୁ କାହିଁକି ଏହି ଯୋଜନା ନାହିଁ ?

ଆଶା ଓ ସୁନିଲ ର ବୟସ ପଦାସ ବର୍ଷ ଓ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ରହନ୍ତି । ଦୁଇ ବର୍ଷ ତଳେ ଆଶାର ପତିର ମୃତ୍ୟୁ ହେଇଥିଲା ଯାହାକି ସୁନାଲର ପତ୍ନି ଏକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସତକ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମରିଥିଲା ।

ପତିର ମୃତ୍ୟୁପରେ ଆଶାର ଜୀବନ ଉଲଟା ପୁଲଟା ହେଇଗଲା । ସେ ଯାହା ତାହାକରି ନିଜ ଛୁଆଙ୍କ ପାଇଁ ସଂଘିସ କରୁଛି । ସେ ଘରର ଚାରି ଦିବାର ଭିତରେ ରହିବା ପ୍ରତିବଂଧିତ ଅଟେ । ତାକୁ ଭବିଷ୍ୟ ଅନିକାର ଦେଖାଯାଉଛି । ସମାଜ ତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବାହାରି ନୁଆ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଉ ନାହିଁ । ପତି ସଂପତ୍ତିର ଭାଗ ମିଳିବାଟା ବହୁତ କମ । ସେଥିପାଇଁ ତା ସାସ-ସସୁର ଓ ଦିଅର ମାନଙ୍କ ରହିବାକୁ ବାଧ । ଆଶା ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ବିବାହ ପାଇଁ ବିକୃପ ନାହିଁ । ଲୋକେ କଣ କହିବେ ? ଏହା କିପରି ମହିଲା ପତି ମଲା ପରେ ଅନ୍ୟ ବିବାହ କରୁଛି ? ଲୋକେ ମତେ କେଉଁ କେଉଁ ନାମରେ ଧରି ଡାକିବେ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଆଶାର ବେଚେନି ଓ ଏକାପଣିଆ କୁ ବଢାଉଛି । ସେ ରାଗିକରି ପଚାରୁଛି ସମାଜ କାହିଁକି ମୋତେ ଆଉଥରେ ଜୀବନସାଥୀ ବାଛିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଉ ନାହିଁ ସୁନାଲ ର ପତ୍ନି ମଲାପରେ ତା ମାଁ ତା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପାଳନ ପୋଷଣ କରୁଛି । ଘର ଲୋକେ ତାକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିବାହ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ ଛନ୍ତି ଓ ଶୀଘ୍ର ବିବାହ କରିବ ।

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଚିହ୍ନ : ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ଭଳି ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଚରିତ୍ରକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାନକାରୀ ଦେଇ ତାଙ୍କ ସହମତୀ ନେଇ ସୁଚିତ ଆଗରୁ ଅତି କମ୍ ଗୋଟିଏ ଦିନ ତା ସହିତ ରହିବାକୁ ହେବ ଓ ତାକୁ ଭଲ ଭାବେ ଦୁଃଖାଇବାକୁ ହେବ । (ଖାସ କରି ଆଶାକୁ) ନିଜ ପରିଚୟ ଲୁକା ପାଇଁ ବିକୃପ ଦିଆ ଯାଉ । ଆଶା ଘରେ କାମକରୁଥିବାର ସତ ନିଅନ୍ତୁ , ରୋଷେଇ କରୁଥିବାର , ସଫା କରୁଥିବାର, ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ତିଆ କରୁଥିବାର, ଖବର କାଗଜ ପଢୁଥିବା ବେଳେ । ତା ପତି ର ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ କଥା ନ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କେମିତି ତା ଜୀବନ ଚାଲୁଛି ଏହାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଭବିଷ୍ୟତରେ କଣ ଚାହୁଁଛି ଓ କଣ ଆଶା ନେଇ ଅଛି । ଆପଣଙ୍କୁ ଚେଷ୍ଟା ଏହା ହେବା କଥାଯେ ଦର୍ଶକ ଏହା ଅନୁଭବ କରେ କି ଆଶା ବିଧବା ହେବାରୁ କଣ ଅନୁଭବ କରୁଛି, ବିଧବାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ବିବାହ କରିବା ଉଚିତ ନା ନାହିଁ, ବିଧୁର କାହିଁକି ଅନ୍ୟ ବିବାହ କରୁଛି ଓ ବିଧବା କାହିଁକି ନୁହେ । ତା ଅନୁସାରେ ସମାଜ ବିଧବା ବିବାହ କୁ କାହିଁକି ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେବା ପାଇଁ ଚରୁଛି ଆଦି ।

ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ମୁଖ ପାତ୍ର ସୁନାଲ ତେବେ ତାହା ସହିତ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରି ତା ବହୁତ ସାରା ବ ରୋଲ ନେବା ଦରକାର ଓ ସେ କଣ କଣ କରୁଛି । ତାର କାମର ସିକ୍ୱେସ ସତ ନିଅନ୍ତୁ ନା କି ଅଲଗ ଅଲଗ କାମର ସତ ନିଅନ୍ତୁ । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯିବ ଯେ କାହିଁକି ସେ ଅନ୍ୟ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ଭାବୁଛି ? ଛୁଆ ମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ମାଁର ଭୂମିକା କଣ ? ଛୁଆମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ବାପାର ଭୂମିକା କଣ ? ଯଦି ଛୁଆମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବାପା ମୁଖ୍ୟ ତେବେ ବିଧବାକୁ ଅନ୍ୟ ବିବାହ ପାଇଁ ଅନୁମତୀ କାହିଁକି ନାହିଁ ? ସମାଜରେ ମହିମା ଓ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାହିଁକି ଅଲଗା ଅଲଗା ନିୟମ ଅଛି ? କଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ନିୟମ ହେବା ଉଚିତ ?

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ – ୪- ଶିକ୍ଷାରେ ପିତୃଶତା

ଭିଡିଓ ସ୍କୋରି ଆଇଡିଆ ୧୦ :

ଏହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ର କଥା କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ୍ୟ ଆପଣ ନିଜେ ଦେଖି ପାରୁଛନ୍ତି ଯେ ଆମ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଓ ସ୍କୁଲରେ କିପରି ପିତୃଶତା ଓ ଭେଦଭାବ କୁ ମଜବୁତ କରାଯାଏ । ଶିକ୍ଷଣ ସଂବନ୍ଧିତ ଚାଟ ରପରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣ ସହଜରେ ଗୋଟିଏ ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିପାରିବେ । ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଲର କାନ୍ଥରେ ପାଲଟାଇ । ଏହି ଚାଟରେ ସବୁ କାରବାର ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଉପରେ ବୁଝାଯାଏ । ଏପରି ଚାର୍ଟ ଯାହା ସବୁ କାରିକର ହେଉଛି, କିମ୍ବା ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟ ଚାର୍ଟ ଯେଉଁ ଥରେ ସବୁ ସଫାକାର୍ଯ୍ୟରେ ଜୋର ଦିଆଯାଏ । ଆପଣ ଅନୁଭବ କରିବେ ଯେ ବେଶିକରି ଚାର୍ଟ ଲେ଼ଗିକ ଭେଦଭାବ ର ହୋଇଥାଏ । କାରବାର ଓ ବ୍ୟବସାୟ ର ଚାର୍ଟରେ ପୁରୁଷକୁ ଡ୍ରାଇଭର, ଡାକ୍ତର, ଇଞ୍ଜିନିୟର, ବଦଳି ଆଦି ଦେଖା ଯାଏ ହେଲେ ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ନର୍ସ, ଶିକ୍ଷକ, ଆପଣ ଏହା ବି ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ ଯେ ଚାର୍ଟ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଛବି ବେଶି ଅଛି ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ଏହିପରି ଚାର୍ଟ ଉପରେ ଆପଣଙ୍କ ନଜର ପଡେ ତାହା ହେଲେ ଆପଣ ଅଲଗ ଅଲଗ ସତ ନେଇ ପାରିବେ । ଏହି ଚାର୍ଟ କୁ ନେଇ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତୁ । ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତୁ ଯେ ଚାର୍ଟରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଚିତ୍ର ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଚିତ୍ର କମ୍ କାହିଁକି ଅଛି ? ତାଙ୍କୁ ପଚାର ଯେ ବେଶି କରି କାରବାରରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଚିତ୍ର କାହିଁକି ବେଶି ରହେ ? କାହିଁକି କୌଣସି ଏମିତି କାରବାର ଅଛି ଯାହା ମହିଳାମାନେ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ? ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ଛୁଆମାନେ ବଡ ହୋଇ କଣ କରିବେ ? କଣ ଆପଣଙ୍କ ଘିସାପିଟା ଉତ୍ତର ମିଳୁଛି କି ଝିଆମାନେ ଚିତର, ଡାକ୍ତର କିମ୍ବା ନର୍ସ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଯାହାକୁ ପୁଅମାନେ ବିକୃପ ଖୋଲୁଛନ୍ତି । ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ବିକୃପ ଓ ବାଛିବା ର ଦବାବ କେମିତି ହେଉଛି ।

ଆପଣ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ଯେ କଣ ସେମାନେ ଭେଦଭାବ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ? ଏହି ଭିଡିଓ ଆମକୁ ଦେଖାଇବ ଯେ ଏହି ଲିଂଗ ଭେଦଭାବ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଚିତ୍ରକୁ ଆମେ ଏତେ ଆତ୍ମସାତ କରିଛୁ ଯେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ପାଇଁ ସାଧାରଣ କଥା ।

ଭିଡିଓ ସ୍କୋରି ଆଇଡିଆ -୧୧ ଝିଅମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ ଛାଡିବାର କାରଣ ?

ଆମ ଗାଁରେ ପୁଅ ମାନଙ୍କ ତୁଲନାରେ ଝିଆମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ ଛାଡିବା ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ ଅଛି । ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଆଉ ବଢିଯାଏ ଯଦି ଗାଁରେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍କୁଲ ନ ଥିବା ଓ ଛୁଆମାନେ ଅନ୍ୟ ଗାଁ କିମ୍ବା ସହରକୁ ପଢିବା ପାଇଁ ଚାଲିକରି ଯାଆନ୍ତି । ସମାଜର ଦବାବରୁ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷାର କାରଣରୁ ମା-ବାପା ଝିଅମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରାୟତଃ ମୋ ଭଳି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ଛାଡିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କି ଛୋଟ ଛୋଟ ଭାଇ ଭଉଣୀ ର ଦେଖାଛାହା କରିବାକୁ ପଡେ ଓ ଆଜିବିକା କମାବା ପାଇଁ ମାବାପାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ମୋରରୀ ବୟସ ୧୨ ବର୍ଷ ଓ ତାରି ଭାଇ ଭଉଣୀରେ ମୁଁ ହେଉଛି ଦ୍ୱାଦଶ ୧୪ ବର୍ଷ ତା ବଡ ଭାଇ ସ୍କୁଲ କୁ ଯାଏ କିନ୍ତୁ ସେ ସ୍କୁଲ ଛାଡିଲାଣି କାରଣ ସେ ତା ଛୋଟ ଭାଇ ଭଉଣୀ କୁ ଦେଖାଚାହା କରିବ । ମେରି ର ମାଁ ବାପା ଦିହାତି ମଜଦୂର ଓ ସେମାନଙ୍କୁ କାମ ପାଇଁ ସକାଳେ ଶାସ୍ତ୍ର ବାହାରିବାକୁ ହୁଏ । ମେରି ନିଜ ଭାଇ ଭଉଣୀରଙ୍କ ପାଇଁ ରୋଷେଇ କରେ ସେମାନଙ୍କ ଖୁଆଦିଏ ଓ ଦିନସାରା ସେ ଧନ ରଖେ । ଭିକ୍କର ନିଜ ସାଇକେଲରେ ସ୍କୁଲ କୁ ଯାଏ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ଆପଣ କଣ ଆପଣଙ୍କ ଗାଁରେ ମେରୀ ଭଳି ଝିଆକୁ ଜାଣନ୍ତି ? କଣ ଆପଣଙ୍କ ଗାଁରେ ଏହା ସାଧାରଣ କଥା ? ଆପଣ ସ୍କୁଲ ଛାଡିବାର କାରଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଭିଡିଓ ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିପାରନ୍ତି । ମେରୀ କୁ ସ୍କୁଲ ଛାଡିବାକୁ ପଡିଲା କାରଣ ତାକୁ ତା ଭାଇ ଭଉଣୀର ଯତ୍ନ ନେବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କାରଣ ମଧ୍ୟ ହେଇପାରେ ଯେମିତିକି ଟାୟଲର ନଥିବା, ଝିଆମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ର ତର ବା ଛୋଟ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଘରେ ରଖିବାର ସମାଜର ଦବାବ ।

ଏହି ପରି ସ୍କୋରିକୁ ସୂଚ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ତୃତ ଧାରବାକୁ ହେବ – ୧) ମେରୀ ବା ସେହିପରି ଝିଅର ଜୀବନ କେମିତି ଅଛି ? ତାକ ଛୋଟବେଳୁ ହିଁ ବୟସ୍କର ଭୂମିକା କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରି ଦିଆଗଲା । ଛୋଟ ଛୋଟ ଭାଇ ଭଉଣୀର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ତାକୁ ମାଁ ହେବାର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆ ଯାଉଛି । ଏହା ଆମର ପରଂପରା

ଓ ରଢ଼ିବାଦୀ ସମାଜ ବାହୁଛି । ୨) ଭିକ୍ଷୁର ଉପରେ ଏହାର କୌଣସି ଅସର ନାହିଁ ଓ ତାକୁ ଭାଇ ଭଉଣୀର ଯତ୍ନ ନେବାର ବି ଆଶା କରାନଯାଏ । ପରଂପରାଗତ ରିତାରେ ତାକୁ ରୋଟି କମାବା ବାଲା ର ଭୂମିକା ପାଇଁ ତିଆର କରାଯାଉଛି ।

ଫିଲ୍ମ ପାଇଁ ମେରୀ ଓ ଭିକ୍ଷୁର ଜୀବନ ର ସବୁ ରହସ୍ୟ ର ଦୃଶ୍ୟ ସବୁଠି ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଦେଖେଇବାକୁ ହେବ ଯେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଜୀବନ କିପରି ଭିନ୍ନ । ଭିକ୍ଷୁରକୁ ପଚାର ଯେ ଭାଇ ଭଉଣୀର ଧନ କାହିଁକି ସେ ରଖେ ନାହିଁ ଓ ତାକୁ ସ୍କୁଲ କାହିଁକି ଛାଡ଼େ ନାହିଁ ? ବଡ଼ ହୋଇ ସେ କଣ କରିବ ଓ ମେରୀ କଣ କରିବ ? ତା ସାଇକେଲକୁ ନେଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତୁ ଯେ ସାଇକେଲରେ ସ୍କୁଲ ଯିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ? ମେରୀକୁ ପଚାର ଯେ ସେ କେବେ ସାଇକେଲ ଚଲାଏ କି ? ଯଦି ହଁ ତେବେ ତାକୁ ସାଇକେଲ ଚଲାଉଥିବାର ସୁଟ କରନ୍ତୁ । ଯଦି ନାଁ ତେବେ ପଚାର ସେ କଣ ସାଇକେଲ ଚଲାଉବାକୁ ବାହୁଛି କି ? ଭିକ୍ଷୁରକୁ ବି ପଚାରନ୍ତୁ କି ତା ଭଉଣୀକୁ ସାଇକେଲ ଚଲାବା ଶିଖେଇବ ? ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନରୁ ଆପଣଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୁଡ଼ାବ ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ । ତା ସଂଗେ ଯାଆସର ମୁହବା ବି ଜଣାପଡ଼ିଯିବ ଓ ଜଣାପଡ଼ିଯିବ ଯେ ଛୁଆମାନେ ଏହି ବିଷୟରେ କଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ।

ଆପଣ ମାବାପା ର ଇଂଟରଭ୍ୟୁ ନେଇ ପାରନ୍ତି ଯାହାକି ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ଅଂଦାଜ ଜଣାପଡ଼ିଯିବ ଯେ ଝିଅ ଅପେକ୍ଷା ପୁଅ ପାଠପଢ଼ା ଓ କେରିୟର କୁ କାହିଁକି ସୁନିବେ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୫ - ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରେ ପିତୃସତା

“ଏହା ଆମର ପରଂପରା ”

ଧର୍ମରେ ସମାନତାର ପାଠପଢ଼ା ଯାଏ କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉପରେ ସଂଘର୍ଷ ରେ ଅସମାନତା ର ପାଠ ପଢ଼ା ଯାଏ । ଧର୍ମରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ଗୌଣ ଏବଂ ଅଧିକ ସ୍ତ୍ରୀ । ଧାର୍ମିକ ସଂସ୍ଥା ଓ କିଛି ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାହାରେ ରଖାଯାଏ । ତଥାପି ଧର୍ମ ନ୍ୟାୟ ଓ ବିଶ୍ୱସ ଦେଇ ଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ମହିଳାମାନେ ଉପରେ ପୁରୁଷ ମାନେ ଅଧିକ ଧର୍ମର ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଧର୍ମ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗର ଆଶାର ସ୍ତ୍ରୋତ ଅଟେ । ମସଜିଦରେ ମୁସଲିମ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ବସାଇ ନମାଇ ପଢ଼ା କାହିଁକି ଅନୁମତୀ ଦିଆ ନଯାଏ ? ସବୁ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା, ପରଂପରା ଓ ରିତି ରିବାଜରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଏ ଓ ବାହାରେ ରଖାଯାଏ । ଏମି ବହୁତ ସାରା ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା ବା ରୀତି ଅଛି – ଯେମିତିକି ଜନନୀଗ ବିକୃତି, ଝିଅମାନଙ୍କୁ ନ ପଢ଼ାଇବା, ପୁଅ ମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଭୋଜନ ଦେବା, ଝିଅ ମାନଙ୍କୁ ଛୋଟ ବୟସରେ ବିବାହ କରିବା, ମାହାମାରୀ ବେଳକୁ ଛୁଆଁ ଛୁତ- ଯାହାଦ୍ୱାରା ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବହୁତ କ୍ଷାୟ କ୍ଷତି ହୋଇ ତାଙ୍କ ଜୀବନ କଠିନ ଓ କଷ୍ଟଦାୟ ହୋଇଯାଏ । ତଥାପି ଧର୍ମ ଭଲ ସଂସ୍କୃତି ମଧ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କ ମଝାରେ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମ୍ପର୍କ ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ଏକତା ର ସ୍ତ୍ରୋତ ହୋଇପାରେ ।

ଭିଡିଓ ସ୍କୋରୀ ଆଇଡିଆ -୧୨ ବାଳ ବିବାହ : ଝିଅ ବୋଝ ସମାଜ

ଲତା ଓ ଶେଖର ଚାରିଟି ଛୁଆ ଅଛନ୍ତି – ୩ ଟି ଝିଅ ଓ ସବୁଠୁ ଛୋଟ ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ଚାରି ଛୁଆ ମଧ୍ୟରେ ୧୩ ବର୍ଷର ଶାନା ସବୁଠୁ ବଡ଼ । ସେ ମହତ୍ୱକ୍ଷା ଓ ଆଗକୁ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି । ହେଲେ ମା-ବାପା ତା ପାଠପଢ଼ାରେ ଅସମର୍ଥ ଓ ତାଙ୍କୁ ଝଅକୁ ପଢ଼ାଇବାରେ କୌଣସି ଲାଭ ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଚାରି ଛୁଆର ଯତ୍ନ ନେବାପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଅସୁବିଧା ର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ଉତ୍ତମ ଶାନାର ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ଫାଇସଲା କରିଛନ୍ତି ।

ସୂଚନା ଚିନ୍ତା :

୧. ଏହି ସ୍କୋରୀକୁ ସୁଟ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ମାପିତା ସହିତ ଝିଅର ବି ମଧ୍ୟ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେବାକୁ ହେବ । ମାତାପିତାର ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେବାବେଳେ ଆପଣ ପଚାରା ପାରନ୍ତି ଯେ ଆପଣ ଝିଅର ବିବାହ କାହିଁକି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ତାକ କାହିଁକି ଆଗକୁ ପାଠପଢ଼ାଇବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହାଁନ୍ତି । କଣ ସେମାନେ ଭାବୁ ଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ଝିଅ ବିବାହ ଓ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ଅଛି ? ତାର ବୟସ ବିବାହ ପାଇଁ ହୋଇ ନାହିଁ, କଣ ଏହି ବୟସରେ ବିବାହ ହେବାର ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ଚିନ୍ତିତ କି ?
୨. ବାଳ ବିବାହ ପ୍ରାୟତଃ ଦହେଜ ସହିତ ଜୁଡିଆଏ । କିଛି ସମାଜରେ ଝିଅର ବୟସ ଅଧିକ ହେଲେ ଅଧିକ ଦହେଜ ଦେବାକୁ ପଡିଥାଏ । ଆପଣ ତାଙ୍କ ପଚାରି ପାରିବେ ଯେ ସେମାନେ ଦହେଜ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ବିବାହର କାରଣ ଏହାତ ନୁହେଁ ବୟସ ବଢିବା ସହିତ ଦହେଜ ମଧ୍ୟ ବଢିବ ?
୩. ପୁରୁଷ ସିସି କୌଣସି ପୁରୁଷ ଅଭିଭାବକ, ପିତା, ଭାଇ, କାକା ଆଦି ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ବିବାହର ଜାନକାରୀ ନେଇ ପାରିବେ ?
୪. ଝିଅ ସହିତ ଇଂଚରଭ୍ୟୁରେ ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ଉଚିତ : କଣ ସେ ଜାଣେ ବିବାହ କଣ ହୁଏ ? କଣ ସେ ଜାଣିଛି ତା ଜୀବନଟା ଦଦଳି ଯିବ ? ତାକ କେଉଁ ଜିନିଷ ଦେଖି ଅଖାଡୁଆ ଲାଗେ ? କଣ ସେ ଜାଣେ କି ବାଲ୍ୟ ବିବାହ ଅପରାଧ ?
୫. ଦୋଧ ହୁଏ ଖୁଲିକରି କଥା ହେଇ ନପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ତା ସହିତ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ ଜବାବ ଦେବା ପାଇଁ ଦବାବ ପକାଅ ନାହିଁ । ଯଦି ସେ ନ କହେ ତେବେ ଠିକ ଅଛି । ଜବାବ ଦେବାର ତାର ଅସମର୍ଥତା ବା ଘୁସା ଘୁସି ଜବାବ ବା ସୁଗିତ ଭରା ରୂପ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଅଟେ ।

ଭିଡିଓ ସ୍ତୋରୀ ଆଇଡିଆ -୧୩
ମାହବାରୀ ରେ ଜଡିତ ଶର୍ମ, କଳ୍ପକ ଓ ରୂପା

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣୁ ଯେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ମାହବାରୀ ଏକ ପ୍ରକୃତିକ, ଜୈବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଟେ । ତଥାପି, ଆପଣ ଏହା ଉପରେ ଯୋର ଦେଇଛନ୍ତି ଏହି ବିଷୟରେ ସବୁବେଳେ ଗୁଣ୍ଡଗୁଣ୍ଡ କରିଛନ୍ତି ଓ ନୀରବରତା ସହିତ କାହିଁକି କଥା ହୁଅନ୍ତି ? ପରିବାର କିମ୍ବା ସମାଜ ର ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମହିଳାମାନେ ବୋଧ ହୁଏ କେବେ କଥା ହୁଅନ୍ତି , କାହିଁକି ? କୌଣସି କେମିଷ୍ଟ, ସେନିଟାରି, ନେପକିନ ର ପକେଟ କୁ କଳା ପଲିଥିନରେ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟତାରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ ସେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ସାମାନ ବିକୃଷ୍ଟ । ଗୋଟିଏ ମହିଳା ପରି ଆପଣଙ୍କୁ ଏହାର ଅନୁଭବ ଅଛି କି ? କଣ କେବେ ଆପଣଙ୍କୁ କୌଣସି ରଖୋଇ, ମଂଦିର, ପୂଜା ରେ ବସିବା ପାଇଁ ରୋକା ଯାଇଛି କି ? ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ ଭଳି ମାହବାରୀ ବିଷୟରେ କଥା ହେବାକୁ ଲଜା ଆସେ କି ?

କଣ ଆପଣ କେବେ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି କି ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ଶାରିରୀକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ନେଇ ଆମେ ଏତେ ଲଜା କରୁଛୁ ? କାହିଁକି ମହିଳାମାନେ ସ୍ୱପ୍ନ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ରୂପା ଓ କଳ୍ପକ ମଧ୍ୟରେ ଝୁଲନ୍ତି, ଯାହା କାରଣରୁ ସବୁ ଭ୍ରାନ୍ତି ଓ ଭୁଲ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ?

ଅଦିତି ଗୁପ୍ତା ୧୧ ବର୍ଷ ଅଂତରବିୟର ରେ ରଜ୍ଜର ଦାଗ ଦେଖି ଭୟଭିତ ହେଇଗଲା ଓ ତାକୁ ସଦମା ଓ ଝଟକା ଲାଗିଲା । ତାକୁ ତୁରନ୍ତ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କପଡ଼ା ଦିଆଗଲା ଯେପରିକି ତାଙ୍କ ପରିବାର ପିଢ଼ି ଦର ପିଢ଼ି କରି ମହିଳାମାନେ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ପୁଣି ତାର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ଏକ ଭୋଷା ଉତ୍ସବ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଅଦିତି ଭାବୁଥାଏ, ଏହାର ମାନେ କଣ

ଆରମ୍ଭ ବର୍ଷରେ ଯେତେବେଳେ ମାହବାରୀ ହୁଏ ସେ ଅଶୁଭ ହୁଏ । ସେ ମଂଦିର ଯାଇ ନପାରେ, ଖେଳି ପାରେ ନାହିଁ ଓ ଏହା ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ହୋଇ ନ ପାରେ । ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ସହିତ କଥା ହେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନାହିଁ , ମହିଳାମାନଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ ଦବା କି କଥାହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

୧୫ ବର୍ଷର ଅଦିତି କୁ ସେନିଟାରି ନେପକିନ ଦିଆ ଗଲା । ଟିବିରେ ସେନିଟାରି ନେପକିନ ର ବିଜ୍ଞାପନ ଅସିବା ମାତ୍ରେ ତେନଲ ବଦଲାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ କେମିଷ୍ଟ ମାଗିଲା ବେଳେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ପେପରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଇ ଦେଲା ଯେମିତିକି ଏହା ଏହକ ଅବୈଧ ବସ୍ତୁ । ଯେତେବେଳେ ଏହି କପଡ଼ାର ପ୍ରୟୋଗ କରେ ସେତେବେଳେ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଦୂର ଗୋଟିଏ ଖାସ ସ୍ଥାନରେ ସେହି ମାହବାରୀ କପଡ଼ାକୁ ଶୁଖାଇ ପାରେ ।

ଅଦିତି କୋ ଧିରେ ଧିରେ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ କାହିଁକି ଘରର ମହିଳାମାନେ ସେନିଟାରି ନେପକିନ ବଦଲରେ କପଡ଼ାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି କାରଣ ଏହାକୁ ମାଗିବା ପାଇଁ ଲାଜ ଲାଗେ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ବେଶିକରି ମହିଳାମାନେ ଅଦିତି ଭଳି ଦୈବସଂଯୋଗ ରଖନ୍ତି । ମାହବାରୀ ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣଙ୍କ ରୋଷେଇ ଘରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ମନା କରିଥିବେ । ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ଅନୁଭବ ଏହିପରି ନାହିଁ ତେବେ ଅନ୍ୟ କେହି ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଦେଇ ଜରୁର ଯାଇଛି । ଆପଣ ଏହି ଫିଲ୍ମ ପାଇଁ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେଇ ପାରିବେ । ଆପଣ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟର ଯାହାର ଜଣେ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେଇ ପାରିବେ ।

ଯଦି ଆପଣ ଜଣେ ମହିଳା ସିଦି ଅଛନ୍ତି ତେବେ ଆପଣ ନିଜେ ଜଣେ ଏହି ଫିଲ୍ମର ପାତ୍ର ହୋଇପାରିବେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆପଣ ନିଜ ପରିବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ କିମ୍ବା ଜଣେ ଦୋଷକୁ ସୂଚନା ଟ୍ରେନିଂ ଦେଇ ପାରିବେ ।

ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ଫିଲ୍ମର ପାତ୍ର ମିଳିଗଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଣ ଏହି ବିଷୟରେ କଥା ହେବା ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡକୁ ହୋଇପାରେ । କାରଣ ମାହବାରୀକୁ ନେଇ ଏକ ରୂପା ରହିଥାଏ , ଏହି ସ୍ଥିତିରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ରକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ସମୟ ଲାଗିପାରେ । ଆପଣ ତା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୁଏତ ନା କି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର । ଆପଣଙ୍କ କଥା ବାର୍ତ୍ତା ଓ କେମେରା ଇଂଚରଭ୍ୟୁରେ ଏହି ବିଷୟଟା ସାମିଲ ହେବା ଉଚିତ ।

କୌଣସି ମହିଳାରେ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ କଲାବେଳେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପାରିବେ :

ପ୍ରଥମେ ଥର ମାହବାରୀ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଣ ଥିଲା ?

୧. କଣ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଥିଲା କି ଆପଣଙ୍କ ଶରୀରରେ କଣ ହେଉଛି ? କଣ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟ/ଦୋଷ/ଶିକ୍ଷକ/ଆଂଗନବାଡ଼ି କର୍ମୀ କହିଥିଲେ ? ଆପଣଙ୍କ କଣ କୁହା ହେଇଥିଲା ?
୨. ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ମାହବାରୀ ହେଲା ଏହି ବିଷୟରେ ଆପଣ କାହାକୁ କହିଲେ ଓ କାହିଁକି କହିଲେ ? ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କଣ ଥିଲା ? ସେ କଣ କହିଲେ ?
୩. କଣ ଏହି କଥାବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରତିକାମ୍ପକ ଥିଲା ବା ଗୁଡ଼ ଭାଷାରେ ଥିଲା ? ଆପଣଙ୍କୁ କଣ କୁହାଗଲା ? ଯୁବା ହେଲେ ପରେ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ କୁହାଯାଏ - ଏବେ ତୁ ବଡ଼ ହେଲୁଣା ଆମେ ଏହା ଜାଣିବା ଦରକାର କି କେଉଁ ଭାଷାରେ ଓ କେଉଁ ପ୍ରକାର କୁହାଯାଏ । ଏହା ଜାଣିବା ଦରକାର ଯେ ସଂଦେଶ ପ୍ରତିକାମ୍ପକ ଥିଲା କି ଗୁଡ଼ ଥିଲା ?
୪. କଣ ଆପଣ ମନେ ପକେଇପାରେକି ସେହି ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଣ ଥିଲା ?
୫. କଣ କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନ କରା ଗଲା ?
୬. କଣ ମାହବାରୀ ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ କଣ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଥିଲା ? କୌଣସି ଏପରି କାମ ଯାହା ଆପଣ କରିପାରି ନଥାନ୍ତି ? ଯେପରି କି ରୋଷେଇ କରିବା ଅଥବା ମଂଦିର ଯିବା । ଯଦି ହିଁ ତାହାହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ବିଚାରରେ କଣ ?

- ୭. ଏହା ବି ହୋଇପାରେ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ର ଆରମ୍ଭରେ ଏହି ପାଦନି ସହି ଥିବେ କିନ୍ତୁ ଏବେ ନୁହେଁ । ଯଦି ଏପରି ହୁଏ ତେବେ ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତନର କାହାଣୀ ହୋଇଯିବ । ଏପରେ ସ୍ଥିତି ରେ ଆଣିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ର କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ଏହିପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ କେମିତି ଆସିଲା ?
- ୮. କଣ ଆପଣ ମାହବାରୀ ବିଷୟରେ ରଗ୍ଣ ପରିବାରର ପୁରୁଷ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହ ଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତି ?

ଏହି ବିଷୟରେ ପୁରୁଷଙ୍କ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ବି ରୋଚକ ହେଇ ପାରେ । ତାଙ୍କୁ ପଚରା ଯାଇପାରେ ।

- ୧. ଆପଣ ମାହବାରୀ ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମେ କେବେ ଶୁଣିଥିଲେ ? ଆପଣଙ୍କୁ କେବେ ଜଣାପଡିଲା ? କଣ ଆପଣଙ୍କୁ କିଏ କହିଲା ? ସେ କଣ କହିଲେ ?
- ୨. କଣ ଆପଣ କେବେ କାହାକୁ ମାହବାରୀ ବିଷୟରେ କଥା ହେବାର ଶୁଣାଛନ୍ତି ? କେଉଁ ସଂଦର୍ଭରେ ?
- ୩. କଣ ମାହବାରୀ ରୁ ମହିଳାମାନେ ଅଣନ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି ? ଯଦି ହଁ , ତେବେ କେମିତି ? ଯଦି ନୁହେଁ କାହିଁକି ?
- ୪. କଣ ଆପଣ କେବେ ସେନିଟରୀ ନେପକିନ କିଣିଛନ୍ତି ? ଯଦି ନା ତାହାହେଲେ କାହିଁକି ? କଣ ଆପଣ କେବେ କିଣିବେ ? ଯଦି ନୁହେଁ ତୋ କାହିଁକି ?

**ଭିଡିଓ ସ୍ପୋରୀ ଆଇଡିଆ -୧୪
ବିବାହର ପ୍ରତିକ**

ଜଣା ମିୟା ଖାନ ଗାଁର ସୁଖମା ଭାବୁ ୩୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଣ୍ଡରେ ଘୁଂଘଟ ଘୋଡେଇ ହୋଇ ଏକ ସାଧାରଣ ହରିୟାଣା ବହୁ ହେଇ ନିଜ ପତି ଓ ତିନି ଛୁଆଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା କୁ ପୂରା କଲା । ସେ ନିଜ ଘରର ସବୁ ଦ୍ଵାର ତୁଲାଇ ବାହାରକୁ କାମ କରିବାକୁ ଯାଏ । ସେ ଛାଡି ଛାଡି ଦେଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ତା ସମ୍ବନ୍ଧର କଲ୍ୟାଣ କରିବାରେ ରୁଚି ସବୁବେଳେ ରହେ । ଗୋଟିଏ ଦିନ ସେ ନିଜ ପତି ଭଗବାନ ଦାସକୁ କହିଲା ଘୁଂଘଟ ମୋ କାମ ମଞ୍ଚାରେ ବାଧା ଦେଉଛି ଓ ସେ ମହିଳା ଫତାୟତ, ସଦସ୍ୟ, ଛାତ୍ରଙ୍କ ଓ ଆଗନବାତି କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ସମ୍ମୁଖରେ ଘୁଂଘଟ ଉଠେଇଲ । ତା ଅନୁସାର ଏହାର କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ କାରଣ ତାକୁ ତାର ପରିବାର ବା ଗାଁର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ କାମ କରିବାରେ ବାଧା ଦେଉଥିଲା । ସବୁଠୁ ବଡ଼ କଥା ଏହାକି ଏହା ତାଙ୍କ ପରିଚୟକୁ ଭି ଶେଷ କରେ । ଅନ୍ୟ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ଦେଖୁ ତାଙ୍କ ଘୁଂଘଟ ଉଠାଇ ଦେଲେ । ଦାସକୁ ତା ପତ୍ନି ର କରଣା ଉପରେ ଗର୍ବ ଅଛି କାରଣ ସେ ଗାଁର ସରଫତ ଅଛି ଏବଂ ଗାଁର ଭଲ ପାଇଁ ସଫାଳ ଓ ଅନ୍ୟ ପରିଯୋଜନା ଆଦିରେ ଲାଗି ଛି । ହେଲେବି ପୋତଣୀ ଗାଁର ପୁରୁଷ ଦାଣୀ ମିୟା ଖାନ ଗାଁର ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏହା କହି ମଜାକ ଉତାଡ଼ି ଏବେ ତୁମକୁ ଛୁଟ ମିଳିଛି, କିଛି ବି କରିପାରିବେ .

ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ସମାଜରେ ଘୁଂଘଟ ବା ପର୍ଦା ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି ତେବେ ଏହିପରି ପରିଦୃଶ୍ୟ କଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ? ଭାବୁ ଭଲି କେତେବି ଅନପଦ ବା କମ୍ ପଦା ଲିଖା ମହିଳାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ପତି ବା ପରିବାରରେ ଏହା କହି ଓ ନିଜ ମର୍ଜ୍ଜି ମୁତାବିକ କାମ କରିବାର ହିମ୍ମତ କରନ୍ତି ? କଣ ଆପଣ ଏହି ସତ୍ୟ ଘଟଣା ଉପରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଜାଗରୁକ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ବିଚେଇ ବାକୁ ହେବ ଏବଂ ନିଜ ପରିଚୟ ତିଆରି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ?

ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଚିନ୍ତା : ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କରେ ଘୁଂଘଟ ବିବାହର ପ୍ରତିକ କିନ୍ତୁ ହିଜାବ ବା ବୁର୍ଜା ସାଧାରଣତଃ ବିବାହର ପ୍ରତିକ ନୁହେଁ । ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ସ୍ପୋରି ଘୁଂଘଟ ବା ପର୍ଦା ଉପରେ ଅଛି ନିଜ ପାତ୍ର ସହିତ କିଛି ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବା ଓ ଘୁଂଘଟ ବା ପର୍ଦା ସହିତ ସବୁ କାମର ବହୁତ ସାରା ବି ରୋଲ ନେବା ।

ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ସମୟରେ ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ପଚାରି ପରିବେ :

- ଆପଣ କେବେଠୁ ଘୁଂଘଟ ଓଡ଼ିଛନ୍ତି ? ଏହାକୁ କାହିଁକି ଆପଣ ଆରମ୍ଭ କଲେ ?
- କଣ ଆପଣଙ୍କ ଘୁଂଘଟ ବାଛିବା ବିକଳ୍ପ ଦିଆହେଇଥିଲା ନା ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଯୋର କରାଗଲା ?
- କଣ ଏହା ଆପଣଙ୍କୁ ପସନ୍ଦ ଅଛି ? କାହିଁକି ଓ କାହିଁକି ନୁହେଁ ?
- ଆପଣଙ୍କ ହିସାବରେ ଏହି ପ୍ରଥା ପଛରେ କଣ କାରଣ ଅଛି ?
- କଣ ଆପଣଙ୍କ ଲାଗୁଛି ଯେ ମହିଳାମାନେ ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ? କାହିଁକି ଓ କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

ଯଦି ଆପ ବିବାହିତ ର ପ୍ରତିକ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ତେବେ ଏହି ଭଲି ପ୍ରତିକର କେତେ ବି ରୋଲ ନେଇପାରିବେ :

- ବାସ୍ତବରେ ବିବାହ ବି ରୋଲ . ହେଲେ ଏହା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ
- ବିବାହର କିଛି ଦିନ ପରେ ଦୁହ୍ନୁ ଦୁହ୍ନୁନ ର ବି ରୋଲ

- ଏହି ବି ରୋଲ ନେଲାବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ମୁଣ୍ଡ ରୁ ପାଦ ଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଗ ରେ ବିଦାହର ପ୍ରତିକ ଥାଏ : ସିଂଦୁର, ମଥାର ଚିକିଳି, ମଂଗଲସୁତ୍ର, ନଥ ବା ରଂଗ ବା ପ୍ରଦାର୍ଥ ର ରୁଡି, ଅଂଗୁଠି, କମରବଂଦ, ବିଛିଆ, ପାଉଁଜି । ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଠାରୁ କେମିତି ଅଲଗା ତାହା ଦେଖିବା ରୋଚକ । କଣ କେଉଁ ପୁରୁଷକୁ ଦେଖି କୁହାଯିବ ଯେ ଏହି ଲୋକଟ ବିଦାହିତ ।

ଆପଣ ତୁଲହନ ର ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ରେ ପଚାରି ପାରନ୍ତି :

- ଏହି ପ୍ରତିକର ମହତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ର କଣ ବିଚାରଧାର ଅଛି ? ସେମାନେ କାହିଁକି ଏହା ପିନ୍ଧାନ୍ତି ? କଣ ପୁରୁଷକୁ ଦେଖି କହିପାରିବେକି ସେ ବିଦାହିତ ଅଛି ? ଏହି ଭିତ୍ତି ଓ ଦେଖାକୁ ଓ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସ୍ୱଚ୍ଛ କରନ୍ତୁ- ସମସ୍ତଙ୍କ ଉତ୍ତର ଏହା ହେବ ଯେ ମହିଳାମାନେ ବେଶୀ ଗହଣା ପିନ୍ଧନ୍ତି - କେବଳ ମହିଳାମାନେ ନିଜେ ବିଦାହିତ ବୋଲି କାହିଁକି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ ?
- ଲିବାହ ପରେ ଜୀବନ ବଦଳିବ, ଏହି ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କ କଣ ବିଚାର ?
- କଣ ଆପଣଙ୍କୁ ମା-ବାପାଙ୍କ ଘର ଛାଡିବାକୁ ଡର ଲାଗେ ? କଣ ଆପଣ ନୂଆ ଲୋକଙ୍କ, ସମ୍ପର ଘରେ ରହିବାକୁ ନେଇ ଡରନ୍ତି ?
- ଆପଣଙ୍କ ଛୁଆମାନେ କିପ୍ରକାର ନାମ ମିଳିବ ? ଯଦି ସେ କହେ କି ତାର ପତିର, ତାହାକୁ ପଚାର ଏହାକୁ ନେଇ ତାକୁ କେମିତି ଲାଗୁଛି ?
- କଣ ବିଦାହ ପରେ ଆପଣଙ୍କ ନାମ ବଦଲେ ? କଣ ଆପଣ କେବେ ଭାବିଛନ୍ତି କି କେବଳ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ହିଁ ନାମ ବଦଳାଇବାକୁ ହୁଏ

ଆପଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଆଧାରରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେଇପାରନ୍ତି ।

ଭିତ୍ତି ସ୍ତୋତ୍ର ଆଇଡିଆ -୧୫ ମହିଳା ତାୟନ ଓ ପୁରୁଷ ଓଝା

ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ତାୟନ ବା ରୁଡେଲ ଆଖ୍ୟା ଦେବା ଏକ ପରଂପରାିକ ସଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରଥା । ତାୟନ କହାଯିବା ମହିଳାଙ୍କୁ ଭୃତନୀ, ରୁଡେଲ ବି କୁହାଯାଏ ଓ ଏମାନଙ୍କୁ ହରାମଜାଦା, ବାପତୋଦୀ, ବେହେରୀ, ବେଶର୍ମା, ରଂତା, କୁଲଛିନା, କୁତାୟା, ବେଟା ଖୋକୀ ଆଦି ନାମ ଦିଆଯାଏ । କାହାକୁ ତାୟନ ଘୋଷିତ କରିବାର ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଅଛି ଯେମିତାକି ଖରାପ ଫଂସଲ, ସାଂପ ଦ୍ୱାରା ଦୁଧ ପିଇବା, ଅନୁଷ୍ଠାନ ଯାଗାରୁ କୌଣସି ଜିନିଷ ଉଭେଇ ଯିବା ବା ବିମାରାର ବାହାନା ବା ବାସ୍ତବରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହାନୀ ହେବା (ପେଟ **ଦର୍ଦ୍ଦ**, ଜ୍ୱର, ଲକବା, ମିର୍ଗି, ମାନସିକ ସମସ୍ୟା, ଚର୍ମ ରୋଗ, ଗଣ୍ଠି **ଦର୍ଦ୍ଦ** ହେବା), ଛୁଆ ଜନ୍ମ ନକରି ପାଇବା, ରୋଗରୁ ମୃତ୍ୟୁ ବା ହତ୍ୟା ଓ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ।

ବହୁତ ମାମଲାରେ ଆର୍ଥି ଅବସ୍ଥା ସଶକ୍ତ ଏକଳ ମହିଳାମାନେ ବିଧବା ସହିତ, ସାମାଜିକ ସିମାକୁ ଲଂଘନ ବାଲି, ଅସାଧାରଣ ଶାରୀରିକ ବିଶେଷତା ବାଲି ମହିଳା କୁ ତାୟନ ପ୍ରଚାରିତ କରି ତାଙ୍କ ଖିଲାଫ୍ ହିଂସା କରାଯାଏ ଯାହାକି ଏହା ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ, କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ର ଦାଦର ତଳେ ଲୋକେ ଆର୍ଥିକ ବା ଅନ୍ୟ ଝଗଡା ର କଂଟା ବାହାର କରନ୍ତି ।

କୌଣସି ପୁରୁଷ ବା ମହିଳା ଉପରେ ତାୟନ ର ପ୍ରଭାବ ହଟାଇବାକୁ ଓଝାକୁ ଡାକନ୍ତି ଯେ କି ଝାଡ଼ଫୁକ ଦ୍ୱାରା ତାକୁ ବହାକରିବାର ଦାବା କରାଯାଏ ।

ତାୟନ ପ୍ରଥା ବିରୋଧରେ ଝାରଖଣ୍ଡ, ବିହାର ଓ ଛତିଶଗଡ ରେ ବାକାୟଦା କାନୁନ ଅଛି - ଛତିସଗଡରେ ତୋନାହୀ ପ୍ରତାତନା କାନୁନ ୨୦୦୫, ବିହାର ରେ ପ୍ରିଦେଶନ ଆଫ୍ ବିତ (ତାୟନ) ପ୍ରୋକ୍ରିସେଜ ଏକ୍ସ୍ ୧୯୯୯ ଓ ଝାରଖଣ୍ଡରେ ବିତକ୍ରାଫ୍ଟ୍ ପ୍ରିଦେଶନ ଏକ୍ସ୍ ୨୦୦୧, ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ମାମଲାରେ ସାମ୍ମାନାକୁ ଆସେ । ହରିୟାଣା, ଓଡିଶା, ପଶ୍ଚିମ ବଂଗାଳ, ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ, ରାଜସ୍ଥାନ, ଆଂଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ, ଗୁଜରାତ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଆସମ

ସୁଚିନ୍ତା ଚିହ୍ନ : କଣ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଗାଁ ଆଖପାଖରେ ଏହିପରି ଘଟଣା ବିଷୟରେ ଶୁଣାଛନ୍ତି ? ଏହି ସ୍ତୋତ୍ରର ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରଥା ଓ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ପଛରେ କାରଣମାନ କହିବାକୁ ହେବ ।

- ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ମହିଳା ପାତ୍ର କୁ ତାୟନ କୁହାଯାଏ ତେବେ ଏହାର ଅସଲି କାରଣ ଖୋଜାଯାଉ ଯେ କାହିଁକି ତାୟନ କୁହାଯାଉଛି । ମାତ୍ର ଘଟଣା ଉପରେ ଧନ କେହିତ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଏହି ମାମଲାରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ-ଝିଅ ବା କୌଣସି ସଂବନ୍ଧି ରଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେଇ ପାରିବେ ।
- ଆପଣ ନିଜ ଗାଁର ଓଝାର ମଧ୍ୟ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ କରି ପାରନ୍ତି । ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ପଚାରି ପାରିବେ ଯେ ତାଙ୍କ ମତରେ ମହିଳା କାହିଁକି ତାୟନ ହୋଇଥାଏ ? କଣ କୌଣସି ମହିଳା ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଜନ୍ମ ନିଏ କି ? ତାୟନ ସହିତ କିପ୍ରକାର ର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ? ଆପଣ ଗାଁରେ ଏହି ପାତ୍ରକୁ ଖୋଜିବାକୁ ପଡିବ : ଏହା କିଏ ବିଚାର କରେ ଯେ ଗାଁରେ କିଏ ତାୟନ ? ସାଧାରଣତଃ କେଉଁ ଧାର୍ମିକ ଗୁରୁ ବା ଫଡିତ ହୋଇପାରେ ।

- ଆପଣ ଏହି ଭଲ ପ୍ରଶ୍ନ ପଦାରି ପାରନ୍ତି : ଗତ ୧୦ ବର୍ଷରେ ଆପଣ କେତେଟା ଡାୟନଜୀ ଚିହ୍ନିଲେ ? ଆପଣ ଡାୟନଜୀ କିପରି ଚିହ୍ନିବେ ? କଣ ସେ କିଛି ବିଶେଷ ହରକତ କରେ ବା ଦେଖାଯାଏ ? ସେ କଣ କରେ ? ସେ କଣ ଖାଏ ? ଆପଣଙ୍କୁ କେମିତି ଜାଣି ପାରନ୍ତି ଯେ କେଉଁ ମହିଳା ଡାୟନ ? କଣ ସେ ପଦନରେ ଉଡେ ? ଏହି ଇଂଚରଭ୍ୟୁରେ ଆପଣଙ୍କ ପାତ୍ର କୁ ସିଫ କଥା ହେବାକୁ ଦିଅ । ଏହା ଶୁଣିବା ବେଶି ରୋଚକ ହେବ ଯେ ସେ କଣ କହୁଛି ।

ଭିଡିଓ ସ୍କୋରା ଆଇଡିଆ -୧୭

ବହୁତ ଧର୍ମ ଗୁରୁ ବା ପୂଜାରୀ ପୁରୁଷ ହିଁ କାହିଁକି ଦୁଃଖି ମହିଳା ପୂଜାରୀ/ପାଦରୀ/ମୌଳିକୀ କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଏକ ଗାଁରେ ରହୁଥିବା ନୀତା ଗୋଟିଏ ମଫିର ର ପୂଜାରୀ କୁ ପଚାରିଲେ କି ମହିଳାମାନେ କାହିଁକି ପୂଜାରୀ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ? ତାର ଜବାବ ଏହା ଥିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ ରତ୍ନପ୍ରାବ ଚକ୍ରରେ ବିତାଉଥିବା ମହିଳାମାନେ ପବିତ୍ର ରିତିରିବାଜ କେମିତିଓ କରିପାରିବେ ନୀତା ପୂର୍ବରୁ କେହି ମହିଳା ପୂଜାରୀକୁ ଦେଖି ନଥିଲା ହେଲେ ସେ ଏହା ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସ ରତ୍ନପ୍ରାବ କାରଣରୁ ତାହା କିପରି ଅପବିତ୍ର ବା ଅଛୁତ ହୁଅନ୍ତି ? ସେ ଏକ ଏମିତି ସ୍କୁଲକୁ ଲେଖିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲା ଯାହା ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ସଗାଳ, ବିବାହ, ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଗୃହ ପ୍ରବେଶ, ପୁରଣାରୁ ପୂଜା ଓ ଅତିମ ସଂସ୍କାର ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଏ । ନୀତା ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂଜାରୀ ହେବାପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ନେଉଛି ବହୁତ ଜଳଦୀ ଦେଶରେ ୧୬୦୦ ପୂଜାରୀ ହେବେ ।

ଆଜି ମଧ୍ୟ ମହିଳା ପୂଜାରିମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଅଲଗା ରାଖାଯାଏ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଧାନ ଦିଆନଯାଏ କିନ୍ତୁ କିଛି ପୁରୁଷ ଦ୍ୱାରା ବିରୋଧ, ମଖୌଳ ଓ ସାମାଜିକ ବହସ୍କାର ଦାବକୁଦ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏହି ପଥରେ ତାଲିକା ଉଚିତ ।

ପରଫରାଗ ଭଲିଆ ରିତିରିବାଜ କରିବା କିଛି ପୁରୁଷ ପୁରୋହିତ ଏହି ନୂଆ ପ୍ରଥାରୁ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ମନେକରୁଛନ୍ତି କାରଣ ଏହା ତାଙ୍କର ଦୈନିଦିନ ଇନକମର ଜରିଆ । କେତେକଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ହିନ୍ଦୁ ପୂଜାରୀ ହିସାବରେ ଆପଣଙ୍କୁ କଠିନ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରା ଯାଇପାରେ ଓ ମହିଳା ପୂଜାରୀ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ବାହ୍ୟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆ ଯାଏ । ମୋ ବିଚାରରେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥାକଥୁତ ମହିଳା ପୂଜାରୀ ଧାର୍ମିକ ରିତିରିବାଜରେ କାଟକଟ କରି ଛୋଟ କରନ୍ତି ତେବେ ଏହା ଲୋକଙ୍କୁ ଧୋଖା ଦେବା ସଂଗେ ସମାନ । ଏଥି ପୁରହାତର ଜାବିକା ବଦନାମ ହୁଏ ।

ସୁଚିନ୍ତା ଚିନ୍ତା :

୧. ଏହି ପ୍ରକାର ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିବା ବେଶି ମଜା ଆସିପାରେ । ଏହି ଭିଡିଓକୁ ମହିଳା ପୂଜାରୀ ବା ମୌଳିକୀ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଦେହୁତ କରାଯାଇ ପାରେ । କଣ ଆପଣ ନିଜ ଗାଁରେ ଏପରି ମହିଳାକୁ ଜାଣନ୍ତି କି ଯେ କି ପୂଜାରୀ, ମୌଳିକୀ/ପାଦରୀ ଅଛନ୍ତି ? ତାର ଅନୁଭବ କଣ ଅଛି ? କି ପ୍ରକାର ବେଲେଜ ଆସୁଛି ? ତାକୁ ଏହିପରି ବ୍ୟବସାୟକୁ ଆପଣାଉବା ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା କେଉଁଠୁ ପାଇଲା ଯେଉଁଠି ପୁରୁଷଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି ? ଏହି ବିଷୟରେ ସମାଜର ଲୋକଙ୍କ କଣ ବିଚାର ଅଛି ।
୨. ଆପଣ ପୁରୁଷ ପୂଜାରୀର ମଧ୍ୟ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେଇପାରେବେ । ଆପଣ ଏହି ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାନ୍ତି କଣ ମହିଳା ପୂଜାର ହୋଇପାରିବେ ? କାହିଁକି ନୁହେଁ ? ତାଙ୍କ ମତରେ ମହିଳା କଣ ଧାର୍ମିକ ଗୁରୁ ହେଇ ପାରିବେ ? ଯଦି ମହିଳା ପୁରୋହିତାକରେ ତେବେ ମାନବ ଜାତି ର କଣ ହେବ ?
୩. ଧାର୍ମିକ ସ୍ଥାନର ବହୁ ସାରା ବି ରୋଲ ସୁଟ କରନ୍ତୁ , ନିଜ ପାତ୍ରର ସିକ୍ସିବେସ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୬ - ରାଜନୀତି ରେ ମହିଳା

ପୃଷ୍ଠଭୂମି : କଣ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି କି ଭାରତ ସରକାର ର ମହାପରିଷଦର ୭୫ ମନ୍ତ୍ରୀ ରେ କେତେ ମହିଳା ଅଛନ୍ତି ? ୮ ପାଖାପାଖି ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଛନ୍ତି । (ଆକାଶ, ଜୁଲାଇ ୨୦୧୬)

କଣ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି କି ଫତାୟତା ରାଜ ସଂସ୍ଥାରେ ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ସିଟ ମହିଳାମାନଙ୍କର ପାଇଁ ଆରକ୍ଷିତ ଅଛି ?

ଦୁଖର କଥା ଏହା ଯେ ଜନସଂଖ୍ୟା ହିସାବରେ ପ୍ରାୟତଃ ସମାନ ହେବା ମାତ୍ରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଭାଗିଦାରି ନଗଣ୍ୟ ଅଟେ । ସରକାର ର ବିକାସବାଦି ଚେଷ୍ଟାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ରଖାଯାଇଛି । ବାସ୍ତବରେ ସବୁ ସଂବୈଧାନିକ ଓ କାନୁନୀ ଉପାୟ ହେବା ସତେ ଆଦିବାସୀ ମହିଳାମାନେ ବିକାସବାଦି ଯୋଜନାରେ ସମାନତା ଓ ସମାନ ଭାଗାଦାର ପାଇଁ ସଂଘସ କରୁଛନ୍ତି ।

ଭିଡିଓ ସ୍ପୋରି ଆଇଡିଆ -୧୭

କମଳା ଏକ ଆଦିବାସୀ ମହିଳା । ତାହାକୁ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକେ ପଢେଇ ଛନ୍ତି । ସେ ଜଣେ ଏପରି ମହିଳା ଯେ କି ଗାଁରେ ଅନ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବାଜ ଉଠାଉ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଗାଁର ସରଫତ କରାଗଲା । ଗାଁର କିଛି ସଦର୍ଶ ଜାତିର ଲୋକେ ତାର ସହଯୋ କରୁନଥିଲେ ଓ ତାକୁ ସରଫତ ବୋଲି ସ୍ବାକାର କରନ୍ତୁ ନାହାନ୍ତି । କାରଣ ସେ ଜଣେ ଦଲିତ ଓ ପୁଣି ସେ ମହିଳା । ଗାଁର ଇତିହାସରେ ଏହା ପ୍ରଥମ ମହିଳା ସରଫତ ହୋଇଛି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଁ ଫତାୟତା ରେ ମତଦାନରେ ସଦର୍ଶ ଜାତିର ଲୋକଙ୍କୁ ସରଫତ କରାଯାଉଥିଲା ।

କମଳା ସରକାରୀ ଅଫିସ କୁ ଆସିବା ଯିବା କଲେ, ତା ନିଜ କଥାକୁ ଭଲ ଭାବେ ରଖିବା ପାଇଁ ମହାରତ ହାସିଲ କଲା ଓ ଜାଗରକତା ବଢାଇଲା । କମଳା ଗାଁର ବିକାଶ ପାଇଁ ରାଣି ପାଇବାରେ ସଫଳତା ପାଇଲା । ସେ ଗାଁର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସେ ବିରୋଧ ପକ୍ଷର ନେତା ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜାତିର ଲୋକଙ୍କ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଏ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ଓ ସୁଖାବ ନେଇଥାଏ ଓ ଗାଁର ବିକାଶ ପାଇଁ ବେଶି ରାଶ କମା ହୋଇପାରେ । ସେ ହରିଜନ ସହିତ ଗାଁର ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଭଲ ସଂପର୍କ ରଖିଲେ ।

ସୁଚିତା ବିଷୟ :

୧. ଏକ ସରଫତ ରୂପେ କାମ କଲାବେଳେ କମଳାର ବି ରୋଲ ନିଅନ୍ତୁ । ମନେରଖ ତାର କାମର ବି ରୋଲ ସେତେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଯେତେ ତା ସାକ୍ଷାତକାର ।
୨. କମଳା ଯଦି ଘର କାମକରେ, ତେବେ ଆପଣ ଏହାର ବି ରୋଲ ନିଅନ୍ତୁ । ଦୃଶ୍ୟକୁ ସିକ୍ସିବେସରେ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ।
୩. ଅନ୍ୟ ଫତାୟତା ସଦସ୍ୟମାନେ ସାଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ସହମୟରେ ଫିଲ୍ମିଂ ମହତ୍ତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।
୪. ସାକ୍ଷାତକାର ବେଳେ ଏହା ଜାଣିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ସରଫତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତା ଯାତ୍ରା କେମିତି ଥିଲା । ଆମେ ଏହ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ତା ବିଚାର ଓ ଅନୁଭବ ଜାଣିବା କୁ ଚାହୁଁଛୁ ।
  - କଣ ଗାଁ/ଆଦିବାସୀ ନେତା ସବୁବେଳେ ପୁରୁଷ ଥିଲେ
  - ପତି, ପରିବାର ର ସଦସ୍ୟ ଓ ସମୁଦାୟ, ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ନେତା ରୂପରେ ଦେଖିବା ପାଇଁ କାହିଁକି ଦୁବିଧା ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ।
  - ଗୋଟିଏ ଭଲ ନେତା ବା ଭଲ ସରଫତ ର ଗୁଣ କଣ ?
  - ଆପଣ ଅନ୍ୟ ମହିଳା ସରଫତ ଓ ଓଡ଼ିଆ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ କଣ ସଂଦେଶ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ ଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ସକ୍ରିୟ ନାହାନ୍ତି ଓ ପୁରୁଷ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କ କାମ କରନ୍ତି ।
- ୫ ଆପଣ ଏହିପରି ଜଣେ ମହିଳା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିପାରିବେ ଯେକି ଆରକ୍ଷିତ ଶ୍ରେଣୀ ର ସରଫତ ଓ ବାର୍ତ୍ତା ସଦସ୍ୟ ହେଉଛି - ପରକୁ ତାର ପତି ହି ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ତା କାମ କରୁଛି । ଯଦି ପ୍ରତିନିଧି ଭଳି କାମକରୁଛି ତାହାହେଲେ ତାର କାମ କରୁଥିବାର ଫିଲ୍ମିଂ କନ କରନ୍ତୁ । ମହିଳାଙ୍କ ଘର କାମ, ଖେତି ଓ ଅନ୍ୟ କାମ କରୁଥିବାର ଫିଲ୍ମିଂ କରନ୍ତୁ । ସାକ୍ଷାତକାର ସମୟରେ ମହିଳାଙ୍କୁ ପଚାର ଯେ ସେ କେବେ ଓ

କିପରି ମହିଳା ସରଫତ ଓ ବାର୍ତ୍ତ ମେମ୍ବର ହେଲେ ଓ ସେ କାହିଁକି ରୁନାବ ଲଢ଼ିବାର ଫାଇସଲା ନେଲେ । ଯଦି ପତି ହିଁ ସବୁ ଶିଖାଉଥିବା ତାହାହେଲେ ନଅଟକି ଫିଲ୍ମିକନ କରନ୍ତୁ । ତା କଥା ରୁପତାପ ଶୁଣନ୍ତୁ । ମହିଳାଙ୍କୁ ପଦାର ଆପଣଙ୍କୁ ଲାଗେ ଯେ ଆପଣ ସବୁ ଜିନିଷ ସମ୍ଭାଳିପାରିବାରେ ସକ୍ଷମ କି । ପତିକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ । ତାଙ୍କୁ ଏହା ପଚାର ଯେ ସେ ଫତାୟତ ସଂବନ୍ଧି କାମ କେମିତି ଶିଖିଲେ ।

୩ ଆପଣ ଏହିପରି ଏକ ମହିଳା ସରଫତ କିମ୍ବା ଫତାୟତ ବାର୍ତ୍ତ ମେମ୍ବର ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଭିତ୍ତି ତିଆରି କରିପାରିବେ, ଯେ କି ନିଜ ପତର ବିନା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାରେ କାମ କରିପାରେ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୭- ସୁନ୍ଦରତା ର ମାପରୁ ହେଉଥିବା ଉତ୍ପତ୍ତନ ।

ଗୋରା ବିଜା ଔର ଲଂବେ ବାଲ, ବହୁତ ମୋଟା ଯା ନାଟୀ ନହି, ପତି ସେ ଲଂବା ପତ୍ନୀ ? କଭି ନହିଁ

ଭିଡିଓ ସ୍ପୋରି ଆଇଡିଆ -୧୮

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂସ୍କୃତିରେ ସୁନ୍ଦରତା ମାପ ଅଲଗା ଅଲଗା ଅଛି । ଏହା ଲୋକପ୍ରିୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଦୈନିଦିନ ଜୀବନରେ ଶରୀର ର ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରି ଏହା ଆକାଂକ୍ଷା କରେ ଯେ ସୁନ୍ଦରତା ବ୍ୟବପକ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଫିଟ ହେଉ । ମୁଖ୍ୟଧାରା ର ଡର୍କରେ ଏହି ପରିଭାଷ ଉଚ୍ଚ ବର୍ଗର ନଜରିୟାକୁ ଦର୍ଶାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶ ବହୁର ଧାରଣା କୁ ନିଆଯାଉ । ବିବାହର ତମାମ ବିଜ୍ଞାପନମାନଙ୍କରେ ବା ନିତିଦିନ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ଆପଣ ପ୍ରାୟତଃ ଶୁଣା ଥିବେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶ ବହୁ ଯେକି ଗୋରା ଥିବ, ଲମ୍ବା ବା ଥିବ, ମଜବୁତ ଶରୀର ଥିବ, କିନ୍ତୁ ମୋଟା ନଥିବ, ନାଟୀ ନ ଥିବ ଓ କୌଣସି ପକ୍ଷରୁ ପତିରୁ ଲମ୍ବା ନଥିବ । ଗୋରା ହେବାର ସବୁ ଉତ୍ପାଦନକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସୁନ୍ଦରତାର ମାପ ବଦାଇବାର ଚେଷ୍ଟା ଓ ଗୋରା ହେବାର ଦାହାତ ବଦାଇବା । ଏହି ଉତ୍ପାଦନର ବେଶା ବିକ୍ରି ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଏହାର କେତେ ଦରକର କରୁଛି । ଗ୍ରାହକ ଏହାର ଜାଲ ଫସି ଏହି ସୁନ୍ଦରତାକେ ମାପକୁ ବଦାଇବା ପାଇଁ ସବୁ ବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଏ ।

ସ୍ତମ୍ଭିତ ଚିନ୍ତା :

୧. ଆମ ମନରେ ସୁନ୍ଦରତାର କଣ ଦାବା ଅଛି । ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆପଣ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଲଂଚରଭ୍ୟୁ କରିପାରନ୍ତି ।
  - କ. ୭ ବର୍ଷର ଝିଅ ଓ ପୁଅ
  - ଖ. ୧୪ ରୁ ୧୯ ବର୍ଷରେ ଝିଅ ଓ ପୁଅ
  - ଗ. ୨୦ ରୁ ୨୫ ବର୍ଷର ଝିଅ ଓ ପୁଅ
  - ଘ. ୨୬ ରୁ ୪୦ ବର୍ଷର ଝିଅ ଓ ପୁଅ
  - ଙ. ୪୦ ବର୍ଷରୁ ବେଶି ବୟସର ଲୋକ

୨. ଆପଣ ଏହି ଲୋକଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବୁ

- କ. ସୁନ୍ଦର ମହିଳା କା ବର୍ଷ କରନ୍ତୁ
- ଖ. ଆକର୍ଷଣ ପୁରୁଷ
- ଗ. କଣ ଦୁଲହନ ଦୁଲହା ରୁ ଲମ୍ବା ହୋଇପାରେ
- ଘ. ଆଦର୍ଶ ପୁରୁଷ ର ଶୁଣ
- ଙ. ଆଦର୍ଶ ମହିଳା

୩. ଗୋରା ହେବାର କ୍ରିମ, ଅନ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାଧନ, ପ୍ରସାଧନମାନଙ୍କର ହୋର୍ଟିଗ, ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନ ଓ ସମାବେଦରେ ବିଜ୍ଞାପନ, ଆଟୋରିକୁ ବା ଟୁକ ପଛ ପଟେ ଢଗ ବିଜ୍ଞାପନ ଆଦିର ବି ରୋଲ ନିଅନ୍ତୁ । ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ପୋଷ୍ଟର, ଫୋଟୁ ନା ଉଦାହରଣ କୁ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ଯାହାକି ସୁନ୍ଦରତା ବିଷୟରେ ଅଛି । ସୁନ୍ଦରତାର ପରଫରାଗତ ମାପକୁ ମଜବୁତ କରେ କମ୍ପା ତାକୁ ଭାଙ୍ଗେ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୮ - ମହଲମାନେ ଓ ସର୍ବଜନିକ ସ୍ଥଳ

ଭିଡ଼ିଓ ସ୍ତୋର ଆଭିଧାନ ୧୯

ଆମେ କଥା ହେଉଁ ସମାନ ବେତନ, ଅର୍ତ୍ତରାଧିକାରୀ, ସଂଖ୍ୟାରେ ମହିଳାଙ୍କ ଅଧିକାର ଇତ୍ୟାଦି । କିନ୍ତୁ ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥଳମାନଙ୍କରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଆବାହଗମନ ଉପରେ ପାର୍ବତୀ କେବେ କେବେ ଚର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ । ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥଳରେ ମହିଳାମାନେ କମ ଦେଖା ଯାଆନ୍ତି, ଏହିପରି ଯିବାପାଇଁ ଡରନ୍ତି, ବିଶେଷକରି ଅଂକ୍ଷର ହେଲା ପରେ । ଏହି ପରି ପରିବାର, ହଷ୍ଟେଲ ବା ପିତୃସତୀମୂଳକ ମାନସିକତା ଦ୍ୱାରା ଲଗାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧ କରଣରୁ ହେଲଥାଏ । ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ବେଶି ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହାରେ ରହିଲେ ତା ଚରିତ୍ରହୀନ, ସହଜ ଉପଲକ୍ଷ ବା ବୈଶ୍ୟା ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଏ । ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ଯିବା ପାଇଁ ଚାହେଁ ତାପାଇଁ ବହୁତ ଜରୁରୀ ସେ କୌଣସି ପୁରୁଷକୁ ସହିତ ଯିବା ଉଚିତ ।

କଣ ମହିଳା ବା ପୁରୁଷ ଭଳି ଆପଣ କେବେ ଧନ କରିଛନ୍ତି : ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା କୌଣସି ଭାବା, ବା ଦୋକାନ ବା ପାର୍କରେ ବୁଲୁଥିଲେ କଣ ଗଲତ ଅଛି ? ଏଥିରେ କଣ ଖରାପ ଅଛି, ଯଦି ଅନ୍ଧାର ହେଲା ପରେ ଝିଅପିଲାମାନେ ବଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାନ୍ତି କିମ୍ବା ପୋଡ଼ଣା ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତି ? ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ଠିକା ମଦ କିଣେ ବା ବାରରେ ବସି ମଦ ପିଏ - ଜଣେ ବା ଦୋଷ୍ଟମାନଙ୍କ ସଂଗରେ ନିଜ ମଜ୍ଜିରେ କାହା ସଂଗରେ, ତାହାହେଲେ କଣ ଖରାପ ଅଛି ? କଣ ଝିଅମାନ ସତକରେ ଗୁଲ୍ଲାଦଣ୍ଡା ଖେଳିପାରିବେ କି ?

ମା-ବାପା ଡରନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ଝିଅଙ୍କ ଛବି ସମାଜରେ ଖରାପ ହେଉଯିବ, ଅଥବା କଥା ବର୍ତ୍ତାରେ ହେବ, ଦାଗ ଲାଗିଯିବ । ହଷ୍ଟେଲ କହନ୍ତି ଝିଅମାନଙ୍କର ଜିମେଦାରୀ ସେମାନଙ୍କର, ଓ ନୈତିକତାର ଠିକାଦାର ଯାହାକି ଏହା ଆମ ସଂସ୍କୃତି ରେ ନାହିଁ ଆମକୁ ପତାରିବା ଦରକାର, କଣ ଅଛି ଯାହା ଆମର ସଂସ୍କୃତିରେ ନାହିଁ ଓ କାହିଁକି

ସୁରକ୍ଷାର ନାମ ରେ ମହିଳାଙ୍କ ଉପରେ ଆବାହଗମନର ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଥୋପିବା । ଯାହାକି ଅପ୍ରତ୍ୟେକ ଭଳି ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ତାପିଦେବା । ତାର ମତଲବ ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ଯୌନ ଶାକାର ହୁଏ ତେବେ ଦୋଷ ତା ଉପରେ ହିଁ ଲଦି ଦିଆଯାଏ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ ରହିବା ପାଇଁ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା କରିବା କୁହାଯାଏ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟତଃ ଫୁଜି ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ଯାଏ ସବୁ ଅତୁରକ୍ଷାକରାଯାଏ ।

ପ୍ରାୟ ସବୁ ଘରେ ସଂନ୍ଧ୍ୟା ୭ଟା ପରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଘରକୁ ଫେରିବା କୁହାଯାଏ ଯେ କୌଣସି କାମକାରଜରେ ଲୁଚିଥିଲେ ।

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ଏହି ଫିଲ୍ମ ଦୃଶ୍ୟ (ଭିଜୁଏଲସ) ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବ । ତାମାନେ ବହୁତ ସାରା ବି ରୋଲ । ଗାଁ ଓ କସୋ ର ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କ ଭିଜୁଏଲ ଫୁଟେଜ ତିଆରି କରି ଏହି ବିଷୟରେ ଯୋର ଦେବା ଉଚିତ । ବେଶିକରି ସାର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନକୁ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଗମନା ଗମନ ଅଧିକ ରହେ । ଏହା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ସମୟରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ସର୍ବଜନିକ ସ୍ଥାନର ସୂଚିକ କରିବାକୁ ହେବ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ

- ଛକ
- ବସ ସ୍ଟେସନ
- ବଜାର
- ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, କତହରା
- ବ୍ଲକ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ
- ସରକାରୀ ଅସ୍ପତାଳ
- ନିଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବା ବ୍ୟସ୍ତ ମଂଦୀର
- ନିଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିକନିକ ସ୍ପଟ

ମନେ ରଖନ୍ତୁ ଉପର ମାହୋଲ ସତ ଓ ସିୟୁ ଚେହରା ସତ ବି ଜରୁର ନେବେ ।

ଆପଣ ଦେଖିବ ଯେ କଲେକ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ବ୍ଲକ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆଦି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ କମ ମହିଳା ଅଛନ୍ତି ଓ ହାଟ ବା ମଂଦିର ପାଖରେ ବେସି ଅଧିକ ମହିଳାମାନେ, ଏହା ଦୃଶ୍ୟକୁ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ।

ଆପଣଙ୍କ ଅବଲୋକନ ର ଆଧାର ଉପରେ ଯାହା ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ , ସାକ୍ଷାତକାର ସମୟରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପଚାରନ୍ତୁ । ଯେପରି

- ବୁଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ରେ ଏତେ କମ୍ ହେଲେ ମଂଦାରରେ ବହୁତ ମହିଳାମାନେ କାହିଁକି ?
- ଦୁର୍ନିୟାଦାରୀ କେବଳ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ର ହିଁ ଦାୟିତ୍ୱ କି ?
- କଣ ବଦଳାଇବ ଜରୁରୀ ଅଟେ କି ମହିଳା ବିନା କୌଣସି ଡରରେ ଏଠି ସେଠି ହୋଇପାରିବେ ?

ମହିଳାଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ କେବଳ ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ହିଁ ଅଧିକାର ଅଛି ଏହି ପ୍ରକାର ଚିପ୍ପଣୀ ବହୁତ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ଏହା ପିତୃସତାର ହିଁ ଗୋଟିଏ ଛବି ଅଟେ –ଏହା ପୁରୁଷଙ୍କୁ କହେ ମହିଳାମାନେ ତାଙ୍କର ସଂକଳ୍ପ ଅଟେ ।- ସଂକଳ୍ପ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବା ବାଧ୍ୟ - ଏହା କହେଯେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ର ଶରୀର ଓ ଯୌନିକତା (ସେକ୍ସୁଆଲିଟି) ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବା ମର୍ଦ୍ଦମାନଙ୍କ ଅଧିକାର । ଏହିପରି ବହୁତ ସାରା ମାମଲା ଅଛି ଯେଉଁଠାରେ ପୁରୁଷ ନିଜ ପତ୍ନୀ ସହିତ ସେକ୍ସ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରନ୍ତି ଓ ତାକୁ ଏହିପରି ସେକ୍ସୁଆଲ ହରକତ କରିବାକୁ କହନ୍ତି ଯାହା ତାକୁ ପସନ୍ଦ ନଥାଏ । ଏହି ମାମଲରେ ପୁରୁଷଙ୍କ କହିବାର ଅନୁସାରେ ସେ ମନା କିପରି କରିପାରିବ ? ତା ଶରୀର ଉପରେ ମୋର ଅଧିକାର ଅଛି । ପିତୃସତା ର ଏହି ଛବି ଭାରତୀୟ କାନୁନ ରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶୀତ ହୋଇଛି ଯେଉଁଥିରେ ବଲାଙ୍ଗୀର କୁ ଅପରାଧ ଦର୍ଜା ଦିଆ ଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା ନୁହେଁ ବେଶିକର ମାମଲାରେ ମହିଳାଙ୍କ କୌଣସି ସୁନବାଲ ହୁଏ ନାହିଁ, ଯେପରିକି ଛୁଆ ଦରକାର କି ନାହିଁ , ଗର୍ଭପାତ କରିବା ନା ନାହିଁ, ଛୁଆ ଘରେ ଜନ୍ମ ନେବ ନା ହସ୍ତତାଳରେ, ପରିବାର ନିୟୋଜନ କଣ ଉପାୟ ଆପଣାଇବା । ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ନିଜ ସଂଗିନୀ କୁ ବାଛିବା ଅଧିକାର ଅଛି ହେଲେ ଯଦି ମହିଳାମାନେ କରନ୍ତି ତେବେ ଛାଡି ଫାଟି ଯାଏ ।

ଫୁଲିଙ୍ଗ ଶ୍ରେଣୀ ୯ – ମହିଳା ଶରୀରରେ କାହାର ଅଧିକାର ?

ଭିଡିଓ ସ୍ପୋରା ଆଇଡିଆ ୨୦ ଶାରୀରିକ ଅଙ୍ଗତତା

ତିନି ବର୍ଷ ଆଗରୁ ଶାଲାନି କୁ ପ୍ରଥମ ଛୁଆ ହେଲା ଏବଂ ସେ ଆଉ ଛୁଆ ଚାହୁଁ ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ତା ପତି କବିର ସହିତ ଓ ଶସ୍ତ୍ରଘରେ କହିବାରୁ ସେମାନେ ରାଗରେ ଥରିଲେ । ବାର ବାର ବିନିତି କରିବାର ମଧ୍ୟ ତା ପତି କଂତୋମ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନକଲା । ସେ ଏହାକୁ ଘୃଣା କରେ । ପ୍ରଥମ ଛୁଆର ଆଉ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପରେ ଶାଲାନି ଗର୍ଭବତୀ ହେଲା । ସେ ଗର୍ଭପାତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଶ୍ଵସ୍ତର ଘରେ ତିଆର ହେଲେ ନାହିଁ । ଦୃତୀୟ ଛୁଆ ହେଲା ପରେ ସେ ତା ପତିକୁ କଂତୋମ ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ନସର୍ବନ୍ଦୀ କରିବା ପାଇଁ କହିଲା । ହେଲେ କବାର ବାଧାତାକରି ଶାଲାନୀର ନସର୍ବନ୍ଦୀ କରିଦେଲା ଯାହା ଫଳରେ ବହୁତ ସାରା ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଖରାପ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସୁଚିନ ଚିନ୍ତା :

- ଆପଣଙ୍କ ଫିଲ୍ମରେ ଶାଲାନି ଓ କବାର ଦୁଇଟି ପାତ୍ର ହୋଇପାରିବେ । ଆପଣ ଏହାକୁ ନଜ ବାଧ୍ୟତା କରିବାର ଜରୁରୀ ନୁହେଁ କି ଆପଣ ସେହି ପାତ୍ରକୁ ବାଛିବେ ଯେ ନିଜ ପ୍ରଜନନ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ର ଅନୁଭବ କୁ ସଠିକତାର ସହିତ କହିପାରିବ । ଆପଣ କୌଣସି ବିବାହିତ ଯୋଡ଼ି ସହିତ ସାକ୍ଷାତକାର କରିପାରିବେ । ପିତୃସତା କେମିତି ଗର୍ଭନିରୋଧକ ର ବ୍ୟବହାର ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରଜନନ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।
- ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମଧ୍ୟ କେମେରା ସମ୍ମୁଖରେ କଥାହୁଏ ତେବେ ବି ଠିକ ଅଛି । ନିଜ ଫିଲ୍ମରେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ କାହାଣୀକୁ ବେଶି ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ଯଦି ଇଂଗରଭ୍ୟୁ ପାଇଁ ଦୁଇ ଜଣ ତିଆର ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଇଂଗରଭ୍ୟୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଦିନ ରେ ନିଆଯିବ । ତା ସହିତ ଏକାକୀ ରେ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ । କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା ବେଳେ ଆପଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରା ପାରନ୍ତି ।
  - ଆପଣଙ୍କ ବିବାହକୁ କେତେ ଦିନ ହେଲା
  - ଆପଣ କେତୋଟି ଛୁଆ ଅଛି ? କଣ ଆପଣ ଆଉ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି ?
  - ଯଦି ଆପଣ ଅନ୍ୟଥା ନଭାବନ୍ତି ତେବେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାକୁ ଚାହେଁ ଆପଣ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଗର୍ଭନିରୋଧକ ଭ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ? କଣ ଗର୍ଭନିରୋଧକ ଆପଣ ଇଲାକାରେ ମିଳେ ? ଯଦି ହଁ କେଉଁଠାରେ ଓ କେଉଁଟି ?
  - କଣ ଏହା ଆପଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଅଛି ଓ ଗତ ବର୍ଷ ଏଥିରେ କଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି ? ଏହାର କାରଣ କଣ ? ଆପଣ କଣ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ?
  - କଣ ଗର୍ଭନିରୋଧକ ର ବ୍ୟବହାର ରେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ପ୍ରଭାବ ପଡେ ?
  - କଣ ଆପଣ ବା ଆପଣ ପତ୍ନୀ ଗର୍ଭପାତ କରାଇଛନ୍ତି ? ଯଦି ହଁ ତାହାହେଲେ ଏହା କାହାର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ? ଓ ଏହାର ଫେସଲାରେ କାରଣ କଣ ଥିଲା ?

ଭିଡିଓ ସ୍ପୋରା ଆଇଡିଆ -୨୧ କଣ ବୈବାହିକ ବଲାହାର ଅବୈଧ ହେବା ଉଚିତ ?

ବଲାହାତ ଯୌନ ଉପତନ ଏକ ପ୍ରକାର ଅଛି । ଯାହାର ଅଂତର୍ଗତ ଜବଦସ୍ତି ଯୌନ ସଂବନ୍ଧ କରିବା ବା ବ୍ୟକ୍ତି ର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶରୀର ରକୌଣସି ଅନ୍ୟ ଭାଗକୁ ଜବରନ ଗୁପ୍ତାଙ୍ଗ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ପଶେଇବା ।

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଧାରା ୩୬୫ ହିସାବରେ : ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବଲାହାର ର ଦୋଷୀ କୁହାଯିବ, ଯଦି ସେ :

- ନିଜ ଲିଙ୍ଗ ପଶେଇଲେ , ଯେ କୌଣସି ହୃଦ, କୌଣସି ମହିଳାର ଯୌନିରେ, ମୁଖ, ମୁତ୍ରମାର୍ଗ ବା ଗୁଦା ରେ ବା ତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ଯେ ଏହା କରୁ, ତା ସାମ୍ନାରେ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାମ୍ନାରେ ।
- କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ଶରୀର କୌଣସି ଅଂଗ ଜରୁରୀ ନୁହେଁକି ମାତ୍ର ଲିଙ୍ଗ, ଯୌନି, ମୁତ୍ରମାର୍ଗ ବା ଏକ ମହିଳାର ଗୁଦାରେ ପଶେଇବା, ବା ତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା, ତା ସାମ୍ନାରେ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାମ୍ନାରେ ।
- ଜଣେ ମହିଳାରେ ଶରୀରର କୌଣସି ଭାଗରେ ତାଲାକି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଢ଼ଙ୍ଗରେ ଏହି ମାଂସା ସାମ୍ନାରେ ସଂପର୍କ କରିବା, ଛୁଇଁବା, ହାତ ଲଗାଇ ଯୌନି, ମୁତ୍ରମାର୍ଗ, ଗୁଦା ବା ଶରୀର ର କୌଣସି ଭାଗରେ ପକାଇବା, ବା ତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ଯେ ସେ ଏହିପରି କରୁ, ତା ସାମ୍ନାରେ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାମ୍ନାରେ ।
- ନିଜ ପାଟି ମହିଳା ଯୌନି, ଗୁଦା, ମୁତ୍ରମାର୍ଗ ରେ ଲଗାଇବା ବା ମହିଳା ନିଜ ସହିତ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ଏହି ପରି କରିବା କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାତଟି ବିବରଣୀ ରୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଂତର୍ଗତ :

ପ୍ରଥମ : ତା ଇଚ୍ଛା ବିରୁଧ

ଦ୍ୱିତୀୟ : ତା ସହମତି ବିନା

ତୃତୀୟ : ତା ସହମତି ସହିତ, ଯେତେବେଳେ ତା ବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ତାର ରଚି ଥାଉ କି ମୃତ୍ୟୁ ବା ଦୋଷ/ଲୁକସାଧନ ର ତର ଦେଖାଇ ସହମତି ନେବା ।

ଚତୁର୍ଥ : ତା ସହମତି ସହିତ, ଯେତେବେଳେ ପୁରୁଷ ଜାଣୁଛି ସେ ତା ପତି ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଯେ ଏହା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ସାମ୍ନାରେ ସେ ଅଛି, ସେଥିପାଇଁ ସେ ସହମତା ଦେଇଛି ବା ନିଜକୁ ତା ସହିତ ବିଧିବଦ୍ଧ ବିବାହ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛି ।

ପଞ୍ଚମ : ତା ସହମତି ସହିତ, ଏହି ପରି ସହମତି ଦେବା ସମୟରେ ପ୍ରକୃତି ଓ ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବାର ହାଲତ ନଥିଲା, ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ଠିକ୍ ନଥିବା, ନିଶା କାରଣରୁ, ବା ନିଜେ ପୁରୁଷ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଦିଆ ଯିବା, ବା ଛଳନା କରି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମରେ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେବା ।

ଷଷ୍ଠ : ତା ସହମତାର ସହିତ ବା ତା ସହମତାର ବିନା, ଯଦି ତା ବୟସ ୧୮ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ।

ସପ୍ତମ : ଯେତେବେଳେ ସେ ସହମତା କୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଅସମର୍ଥ ହେବା ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା ୧ – ଏହି ଖଣ୍ଡରେ ଯୌନି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଭଗୋଷ୍ଠ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଅଛି । ବ୍ୟାଖ୍ୟା ୨ – ସହମତି ଅର୍ଥ ସିଧା ସିଧା ବୁଝାପଡୁଥିବା ଅନୁମତୀ, ଯେତେବେଳେ ମହିଳା ଶବ୍ଦ, ଇଶାରା, ମୌଖିକ ବା ଅଣ ମୌଖିକ ଆଦି କୌଣସି ତରଳାରୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଯୌନି ଗତିବିଧି ରେ ଭାଗ ନେବା ଇଚ୍ଛା ଜାହିର କରିବା ।

ଜଣେ ମହିଳା ଶାରୀରିକ ରୂପରେ ବିରୋଧ କରି ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ତା ସଂଗେ ଯୌନି ସମ୍ପର୍କ କରାଗଲା, କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ଆମେ ମାନିବୁ ନାହିଁ କି ଯୌନି ଗତିବିଧି ସହିତ ସହମତ ଅଛି ।

ଅପବାଦ :

୧. ଏକ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରକ୍ରିୟା ବା ଚିକିତ୍ସା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବଳାକ୍ରୀର ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ ନାହିଁ ।
୨. ଜଣେ ପୁରୁଷ ଦ୍ୱାରା ନିଜ ପତ୍ନୀ ସହିତ ସଂଭୋଗ ବା ଯୌନି କୃତ୍ୟ ବଳାକ୍ରୀର ନୁହେଁ । ପତ୍ନୀ ର ବୟସ ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ନ ହେବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟ ଅପବାଦ ବାଦକୁ ବୁଝିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଯଦି ଜଣେ ପତି ତା ପତ୍ନୀ କୁ ବଳାକ୍ରୀର କରୁଛି ତେବେ ତାକୁ ଅପରାଧ ଧରାଯିବ ସେ ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ହୋଇଥିବ । ଯଦି ପତ୍ନୀ ର ବୟସ ୧୫ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଥାଏ ତେବେ ପତି ଦ୍ୱାରା ବଳାକ୍ରୀର ଅପରାଧ ଧରାଯିବ ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ, ଦୀଲ୍ଲୀରେ ନିର୍ଭୟାର କେସ ପରେ ୨୦୧୩ ରେ ବଳାକ୍ରୀର ନିୟମରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ କାନୁନର ନିର୍ମାତାମାନଙ୍କ ଏହା ଜରୁରୀ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ଯେ ବୈବାହିକ ବଳାକ୍ରୀର କୁ ଅପରାଧ ଘୋଷିତ କରାଯିବ ।

ଅପଣ ଏହି ବିଷୟରେ କଣ ଭାବୁ ଛନ୍ତି ? ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ଲାଗୁଛି ଏହା ବିଶେଷ ଅପବାଦ କାହିଁକି ଜାରି କରାଯାଇଛି ?

ଏହି ବିଷୟରେ ଲୋକଙ୍କ କଣ ମତ କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଭିଡିଓ ତିଆରି କରିପାରିବେ ?

ସ୍ତମ୍ଭ ଚିତ୍ର : ସାକ୍ଷାତ୍କାରକୁ ୧୦ ବୈବାହିକ ପୁରୁଷ ଓ ୧୦ ମହିଳାଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ରରେ ଏମଏସ୍ ଅଧା ସଟରେ ଜନମତ(ବାକ୍ ପାଠ) ଶୈଳୀରେ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- କଣ ପତି ଦ୍ଵାରା ନିଜ ପତ୍ନୀ ବଳାକାର କରିବା ଏକ ଅପରାଧ ?

- ଯଦି ଏହାର ଜବାବ ହୁଏ, ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ମିଳେ ତାହାହେଲେ ପ୍ରଶ୍ନ ୨ ଓ ୪ କୁ ଯାଆନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ଜବାବ ନାହିଁ ତେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ୩ ଓ ୪ କୁ ଯାଆନ୍ତୁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ପତି ଦ୍ଵାରା ନିଜ ପତ୍ନୀ ର ବଳାକାର କରିବା ଅପରାଧ ନୁହେଁ । ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ଲାଗେ ଏହା ଗୋଟିଏ ଅପରାଧ ନୁହେଁ ?

ପ୍ରଶ୍ନ-୩- ଆପଣ ସତ କହୁଛନ୍ତି ପତି ଦ୍ଵାରା ନିଜ ପତ୍ନୀ ର ବଳାକାର ନୁହେଁ । ଆପଣଙ୍କୁ କଣ ଲାଗେ ଏହା ଅପରାଧ ନୁହେଁ ?

ପ୍ରଶ୍ନ-୪- କାହିଁକି ବୈବାହିକ ବଳାକାର କୁ ଅପରାଧ କରାଯିବା ଉଚିତ ?

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ସାକ୍ଷାତ୍କାର ପରେ ତାଙ୍କ ନାମ ଓ ଗାଁ ର ନାମ ପଚାରିବା ଭୁଲନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ହିଁ ସବୁ ସାକ୍ଷାତ୍କାର କରିପାରନ୍ତି , କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ହିଁ ୧୦ ପୁରୁଷ ଓ ୧୦ ମହିଳାଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍କାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଆପଣ ବିଭିନ୍ନ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସାକ୍ଷାତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି । ସେଥି ପାଇଁ ଗାଁର ଅଲଗା ଅଲଗା ସମୁଦାୟକୁ ଯାଇ ସାକ୍ଷାତ୍କାର କରନ୍ତୁ ।

ବି ରୋଲ : ଏହା ଏକ ଜନମତ ଶୈଳୀ ଫିଲ୍ମ ଅଟେ, ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ପାତ୍ର ବି ରୋଲ ନେବା ଜରୁରୀ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗାଁର ସାମାନ୍ୟ ବା ମୂଲଭୂତ ବ ରୋଲ ଜରୁରୀ ଅଟେ । ଭଲ ଓ ସ୍ଥିର ସଟର ସହିତ ସ୍ଥାପିତ କରନ୍ତୁ । ଗାଁର ସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ କମ୍ ରୁ କମ୍ ୧୦ ଅଲଗା ଅଲଗା ଫିଲ୍ମିନ କରନ୍ତୁ । ଏହା ମନେରଖନ୍ତୁ ସିୟୁ ରେହରା ସଟ ଓ ଏମଏସ୍ ଅଧା ସଟ ମଧ୍ୟ ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ସେଥିପାଇଁ କୃପକରି ଏଲଏସ ପୁରା ସଟ ବା ଇଏସ ବାତାବରଣ ସଟରେ ପୁରା ଫିଲ୍ମ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ।

ନୋଟ: ଯଦି ବୈବାହିକ ବଳାକାର ରକ୍ଷାକାରୀ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ଆସେ, ତେବେ ଏହି ଗାଇଡକୁ ଅନ୍ୟ ଭାଗର ବୈବାହିକ ବଳାକାର ଉପଭାଗକୁ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଫିଲ୍ମିଂ ଶ୍ରେଣୀ ୧୦ - ଚୋଡ଼ ଧାରଣା, ବଦଳିଥିବା ନଜରିୟା

ଭିଡ଼ିଓ ସ୍କୋରା ଆଇଡିଆ -୨୨

ଚେକ୍ସିବାଲି ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀ

ବେଳେ ବେଳେ ଆମେ ଏମିତି ମହିଳାମାନଙ୍କ ସଂଗେ ଭେଟପଢ଼ି ଯେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଛନ୍ତି ଯେଉଁ ମାନଙ୍କରେ ଉପରେ ପାରଂପାରିକ ରୂପେ ପୁରୁଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି । ଏହିପରି ମହିଳାମାନେ ଭିଡ଼ିଓ ପାଇଁ ଗଜବର ପାତ୍ର ହେଇ ପାରନ୍ତି , ଯେପରି କି ମୁମ୍ବାଇର ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ଲୋକମାନେ ମତେ ସ୍ତ୍ରୀମୁଖିକ ଡ୍ରାମା ର ପଛପଟେ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । ବେଶିକରି ଲୋକେ ମହିଳାମାନେ କାମ ରୁଲ୍‌ହା ଓ ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିମି ଅଛି ଏହା ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବେନ୍ଦ୍ର କହିବାର ଯେ କି ମୁମ୍ବାଇର ଚେକ୍ସି ତାଉରମାନଙ୍କରୁ ଜଣେ । ତାକୁ ପ୍ରାୟତଃ ଲୋକଙ୍କ ଅସଭ୍ୟ କଥା ଶୁଣିକୁ ପଡ଼ିଥାଏ କିନ୍ତୁ ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ ନିଜ କାମରେ ବହୁତ ମଜା ଆସେ କାହିଁକି ନା ତାକୁ ନିଜ ଜୀବନରେ ଫେସଲା ନେବାର ଆଜାଦୀ ଅଛି । ତାରି ବର୍ଷର ଆଗର ସ୍ଥିତି ଅଲଗ ଥିଲା ।

ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେହି ସମୟରେ ନିଜ ସମସ୍ୟା ଭରା ବିବାହ ଭାଙ୍ଗିକୁ ଫେସଲା ନିଲଥିଲା ଯେତେବେଳେ ତାର ପୁଅ ୨ ମାସ ହ ହେଉଥିଲା । ସେ ତା ମା-ବାପା ସହ ଚି ରହୁଥିଲା ଓ କାମର ଖୋଜରେ ଲାଗି ଗଲା ତାକି ଛୁଆର ପାଳନ କରିପାରେ । ସେ କେବେ ଆଗରୁ କାମ କରିନଥିଲା ସେ କାମ ପାଇବା ଲଗାତାର ଦେଖା କରୁଥିଲା । ସେ ମହିଳା ଚେକ୍ସି ତ୍ରାଉର ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀର ବିଷୟରେ ଶୁଣି ଥିଲା ସେ ତାକି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ତ୍ରାଉର ସହିତ ଆତ୍ମରାକ୍ଷର ଟ୍ରେନିଂ ଦିଏ ଓ ପରିଶୀଳନ କରିବା ଯାତ୍ରାମାନଙ୍କୁ କେମିତି ଭିଡ଼ିବା ତାର ତରିକା ମଧ୍ୟ ଶିଖାଏ । ସେ ତାକିର ଆବେଦନ କଲା ଓ ତାକୁ ବାଛି ନିଆଗଲା । ଏହା ଧନଲକ୍ଷ୍ମୀ ର ମୁଖ୍ୟ ମୋଡ ଅଟେ ।

ଏବେ ତାର ବେଶି ସମୟ ମୁମ୍ବାଇର ସତକରେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଯାତ୍ରାମାନଙ୍କ ତାଙ୍କ ଗତବ୍ୟ ସ୍ଥଳ କୁ ପହଂଚାଇ ଥାଏ । ସେ ତା ପୁଅକୁ ଭଲ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି । ଏହି ସହରରେ ନିଜ ଛାତ୍ର ଚାହୁଁଛି । ସେ କହେ ମୁଁ ଏହି ଚେକ୍ସି ତ୍ରାଉର ର ତାକିରା ରୁ ନିଜ ସପନା ପୂରା କରିବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ବଦ୍ଧ

ସୂଚନା ଚିହ୍ନ : ସବୁଠୁ ପହେଲା ଏହା ଜରୁରୀ ଯେ ଆପଣ ନିଜ ପ୍ରମୁଖ ପାତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନିବେ । ତାକୁ ଭଲ ଭାବେ ବୁଝି ଓ ମଂଜିରା ନିଅନ୍ତୁ । ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ଫିଲ୍ମର ହିସା ହେବା ପାଇଁ ତିଆର ହେବ ଓ ସେ ତାକୁ ଭଲଭାବେ ଜାଣିଥିବ । ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରୁଥିବ ଓ ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରିବା ସାହାଯ୍ୟ ଉପରେ ଭରସା ହେବ । ଏହାର ସୂଚିଂ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ତା ସାଙ୍ଗରେ ଦୂର ଦିନ ଧରି ରହିବାକୁ ହେବ । ତାର ଦାନ ସାରା କାମ କରୁଥିବାର ବହୁତ ସୂଚିଂ କରନ୍ତୁ । ଘର ରେ କାମ କରିବା, କାମ ପାଇଁ ତିଆର ହେବା, ଫୋନ୍‌ରେ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କଥା ହେବା, ଚେକ୍ସି ତଲାଭବା (ଭିଡ଼ିଓ ଓ ବାହାର ସଟ). ଚେକ୍ସି ରେ ଯାତ୍ରାକ ଅପେକ୍ଷା ସମୟରେ ଇଂଟରଭ୍ୟୁ ନେବା । ଆପଣ ପତାରି ପାରନ୍ତି ଯେ ତା ମାତା ପିତାକୁ ଏହି ତ୍ରାଉର ବିଷୟରେ କେମିତି ବୁଝାଇଲା, ଏହି ବାଧାକୁ ପାର କରିବାକୁ ତାକୁ କେଉଁ କେଉଁ ସମସ୍ୟାର ର ସମ୍ମୁଖିନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଓ ସେ କଣ କଲା ? ସବୁଠାରୁ ମୁଖ୍ୟ ତାର ଲଗନ ଓ ପ୍ରେରଣା, ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷର ତୁଲନାରେ ମହିଳା ଚେକ୍ସି ତ୍ରାଉର ର ଜୀବନ କେମିତି ଭିନ୍ନ ? ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ ଯେ ଏହାକ ହାସିଲ କରିବା ପାଇଁ କେତେ ମର୍ଦ୍ଦ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ମାନେ କଣ ତାକୁ ପୁରୁଷ ଭଳି ବାଳ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ଫେଟ୍ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ବା ଏଭଳି କାମ ତାକୁ ପୁରୁଷ ଭଳି ଲାଗିବ ? ତାକୁ ପତାରକୁ ଯେ ଏତେ ପରିବର୍ତନରେ ଏତେ କାହିଁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ସୋଲାପୁର, ବା ରାଜକୋଟ, ବା ଶିମଲା ବା ଫିର ଶ୍ରୀନଗର ଭଳି ଛୋଟ ସହରରେ ମହିଳା ଚେକ୍ସି ତ୍ରାଉର ର ଆସିବା କେତେ ବର୍ଷ ଲାଗିବ ? ତାକୁ ପତାର ଏହି ଭଳି କଣ କଣ କାମ ଅଛି ଯେଉଁଥିରେ ମାତ୍ର ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ବୋଲବାଲା ଅଛି ହେଲେ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଲରେ କରିପାରିବେ ।

ଭିଡ଼ିଓ ସ୍କୋରା ଆଇଡିଆ -୨୩

ଭେଦଭାବ ରେ ପ୍ରହାର

କୈଳାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଣେ କିସାକ ଓ ତାର ତିନୋଟି ଝିଅ ଅଛନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ଯେଉଁ ମା ବାପାରେ ପ୍ରଥମ ବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଛୁଆ ଝିଅ ହୁଅନ୍ତି ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ଯାଏଁ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ରେ ପୁଅ ଜନ୍ମ ନହେବା ଯାଏଁ । ବୋଧ ହୁଏ ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ଦୁଇ ବା ତିନି ବା ଚାରି ଓ କେବେ କେବେ ପାଂଚ ଝିଅର ବିବାହରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଦହେଜ କୁ ଫେରେଇବା ।

କିନ୍ତୁ କୈଳାଶର ଭାବନା ଅଲଗା । ତା ମୁତାବିକ ଏହାର ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଝିଅ ସବିତା ବେଶି ଅକଲମନ୍ଦ । ସେ ସ୍କୁଲର ପାଠପଢ଼ା ସାରେଛି ଓ ଏବେ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ବା ତାତ୍ତ୍ୱରୀ ରେ ଦାଖଲ । ପାଇଁ କୈଳାଶ ତାର ଗୋଟିଏ ବର୍ଷର କୋର୍ସ ଆରମ୍ଭ କରାହେଇଛି । ଏହି କୋର୍ସ ମହାଙ୍ଗା କିନ୍ତୁ କୈଳାଶ ର ମତରେ ପରେ ନିଜ ମାଁ ବାପା ଉପରେ ଆଶ୍ରୀତ କେଉଁ ବେଦକୁଫ୍ ପିଲା ଉପରେ ଦହେଜ ଆକାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ଅପେକ୍ଷା, ଭଲ ଏହାକି ଏହି ପଇସାକୁ ଝିଅର ପାଠପଢ଼ାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉ ଓ ସେ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହେଉ ।

ସୁଚିନ୍ତା ଚିନ୍ତା : ଏହି କାହାଣୀ ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଚିନ୍ତାକୁ ଦର୍ଶାଏ ଯାହାକି ସାଧାରଣତଃ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ଏମିତି କୌଣସି କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଜଣା ଅଛି ତେବେ ବାଧ୍ୟ ଫିଲ୍ମ ତିଆରି କରନ୍ତୁ କାରଣ ଏହା ଅସଲି ନାୟକ । ଆମକୁ ଏହାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା କଥା । କୈଳାଶ ବା ତା ପରିବାର ର ମଞ୍ଜୁରୀ ନେବା ଦରକାର ନାହିଁ, କାରଣ ସେ ନିଜେ ନିଜ କାହାଣୀ କହିବା ପାଇଁ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରିବ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ପିତା ଓ ଝିଅ ଓ ମା ଓ ଝିଅ ମଝିରେ ସଂବନ୍ଧ ଏବଂ କ୍ଷଣକୁ କେମେରାରେ ଦର୍ଜ କରାଯାଏ । ତାହାଗେ ତିନି ଭଉଣୀର କଥାବାର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ହେବା କଥା । ହେଲେବି ଆପଣଙ୍କ ଫୋକସ କୈଳାସ ସବିତା ଉପରେ ହେବ । କୈଳାସ କୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତୁ କିଛି ମା ବାପା କହିଲେ ପୁଅର ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ? ଏମିତି କାହିଁକି ହୁଏ ଝିଅ ଅପେକ୍ଷା ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ ? ପୁଅ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିବା କର୍ମକାଣ୍ଡକୁ ଝିଅ କାହିଁକି କରିପାରିବ ନାହିଁ ?

ଧ୍ୟାନ ରଖନ୍ତୁ ଯେ ଆପଣଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ପାତ୍ର କୈଳାଶ କିମ୍ପାନ ଅଟେ ସେଥିପାଇଁ ଖେତରେ କାମ କରିବାର ତାହାର ସାଁଚ ଜରୁରୀ । ଏବଂ ଏହି ସିକ୍ୱେଲ୍ ରେ ହେଉ, କେବଳ ଗୋଟିଏ ସାଟ ନୁହେଁ, ସବିତା ପଢୁଥିବା ଓ ପରିକ୍ଷାର ତିଆରୀ କରିବାର ସଟ । ସାଇକେଲ ରେ ସ୍କୁଲ ଯିବାବେଳେ ସବିତାର ସଟ ଅହମ । ଏହି ସଟ ରେ ଜଣାପଡେ ଯେ ସତରଂ ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ରେ ଭରିଛି । ତାକୁ ପତାର ଯେ ଝିଅମାନେ କଣ କରି ପାରିବେ ଓ କଣ କରିପାରେବେ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ମହିଳାମାନେ ଘରେ ରହି ପରିବାର ଦେଖଭାଳ କରିବା ଉଚିତ, ତା ବିଷୟରେ ସବିତା କଣ ଭାବୁଛି ? ଗୋଟିଏ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ କେରିୟର କାହିଁକି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ? କଣ ଏମିତି କୌଣସି ଜିନିଷ ଅଛି ଯେ ସେ କରିପାରିବ ନାହିଁ ପୁଅ ପିଲାମାନେ କରିପାରନ୍ତି ?

ଭାଗ ଦୁଇ – ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା ର ରିପୋର୍ଟିଂ

ମହିଳାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହିଂସା ର ରିପୋର୍ଟିଂ କରିବା କୁ ହେଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନୟମମାନ(ପ୍ରୋଟୋକାଲ) ର ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ :

ଯେମିତି ଆପଣଙ୍କୁ ଖବର ମିଳିବ ଯେ ଅପଣଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟରେ ମହିଳା ହିଂସା ର ଘଟଣା ହେଉଛି, ତେବେ ତୁରନ୍ତ ପିଡିତା ଓ ତା ପରିବାର ସହିତ ମିଶି ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ନିଶ୍ଚୟ କରନ୍ତୁ । ଧାନ ରଖନ୍ତୁ ପିଡିତା ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ମାନସିକ ଝଟକାରେ ଅଛନ୍ତି । ସୁଟିଂ କରିବା ସମୟ ଓ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପିଡିତା ଓ ତା ପରିବାର ର ପ୍ରତି ବେଶି ସଂବେଦନଶୀଳତା କରିବା ଉଚିତ ।

ସୁଗତ ମୂଲ୍ୟ 1

- ଏହା ଦୃଢ କରନ୍ତୁ ଯେ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ପୁରା ଜାଣକାରୀ ଦେଇ ପାଡିତାର ମଞ୍ଜୁରୀ ନେଲେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ ଆପଣ ପିଡିତାର ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ସୁଟ କରିବେ ନାହିଁ । ଆପଣ ଭିଡିଓ ରିପୋର୍ଟିଂ ପରିଣାମ ସ୍ପଷ୍ଟ ପିଡିତା ଓ ତା ପରିବାରକୁ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।
- ଆପଣ ଭିଡିଓ ର ଭଲ ଓ ଖରାପ ଖବର ଦୂର ପହଞ୍ଚାନ୍ତୁ ପିଡିତା ଓ ତା ପରିବାରକୁ ଅବଗତ କରାଇବେ ।
- ଆପଣଙ୍କୁ କହିବାକୁ ହେବ ଯେ ଭିଡିଓ ବେଶିକରି ବିତର୍କିତ କରାଯିବ । ହେଲ ପାରେ ହମଲାକାରେ ଏହି ଭିଡିଓକୁ ଦେବ । ପିଡିତାର ସୁରକ୍ଷାରେ ଖତରା ହେଉପାରେ ।
- ହିଂସାର ଏପରି କେସ ଯେଉଁଥିରେ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି, ରିପୋର୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ପିଡିତାର ପରିବାର ମଞ୍ଜୁରୀ ନିଅନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ପିଡିତା ନାବାଲିଗ ଅଛି ତେବେ ଛୁଆର ମାତ ପିତା ବା ଅଭିଭାବକର ମଞ୍ଜୁରୀ ଜରୁର ନିଅନ୍ତୁ । କେବଳ ନାବାଲିଗ ର ସହମିତ କାଫି ନୁହେଁ । ଧ୍ୟାନ ରଖନ୍ତୁ ଯେ ମାତା ପିତା ବା ଅଭିଭାବକ ର ମଞ୍ଜୁରୀ ର ବିନାଲିଗ କୁ (କେଉଁ ବି ସ୍ଥିତିରେ) ସୁଟ କରିବା Protection of Children from Sexual Offences Act, 2012 ଖିଲାଫ ଅବେଧ ।

ଜାବିତା ଓ ତା ପରିବାରର ପରିଚୟ

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ର ଅନୁସାରେ ରେପ ପିଡିତା ର ପରଚୟ କୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଦଣ୍ଡନିୟ ଅପରାଧ । ଆପଣଙ୍କୁ ୨ ବର୍ଷ କେଦ ହୋଇପାରେ । ପରିଚୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ନିୟମ ପ୍ରବଧାନ ଏହି ପ୍ରକାର ଅଛି :-

- ୧ ପୁଲିସ ଅଧିକାରୀ ଯେଉଁ ମାମଲାର ଜଂତ କରୁଛି ନିୟମ ହିସାବରେ ଏହି ପରି କରିବା ଅଧିକୃତ ।
- ୨ ଜାବିତା ଲିଖିତ ଆକାରରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଉ ।
- ୩ ଯେତେବେଳେ ଜାବିତାର ନିକଟତମ ପରିଜନ ଏହାର ଲିଖିତ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି ।
- ୪ ପୁଲିସ ଅଧିକାରୀକୁ ନେକ ନିୟମ ସହିତ ପରିଚୟ ଉଜାଗର କରିବାର ଅନୁମତି ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଏହି ପରି ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାବିତାର ବା ତା ପରିବାର ଲିଖିତ ମଞ୍ଜୁରୀ ନ ଦିଅନ୍ତି ।
- ୫ ଯଦି ଜିବାତା ନିଜ ଦେହରା ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହିଁ, ନିଜ ପରିଚୟ ଗୁପ୍ତ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ତେବେ ଆପଣ ଏହା କରନ୍ତୁ - ନିଜ କୌଣସି ଦୋଷ ବା ପରିବାର କେହି ସଦସ୍ୟ ଆଦି ପ୍ରକାଶର ବିପରିତ ବା ପଛ ରୁ ଗୋଟିଏ ଭିଡିଓ କ୍ଲିପ ସୁଟ କରନ୍ତୁ ଓ ଜାବିତା ତାର ପରିବାର କୁ ଦେଖାନ୍ତୁ କାରଣ ତାକୁ ଡସଲ୍ଲା ହେଉ ।
- ୬ ଦେହରା ଦେଖାଇବା ର ଅଛି ନା ନାହିଁ ଏହି ହେବା ନା ନାହିଁ, ଏହାର ଫ୍ରେସଲା ପିଡିତା ହିଁ କରିବେ ।
- ୭ ଯଦି ଜାବିତା ନାବାଲିଗ ଅଛି ତେବେ ଆମେ ନାମ ଓ ଦେହରା ଉଜାଗର କରିବା ନାହିଁ ଏହିଠାରେ ତା ପରିବାର ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ଜରୁରୀ ।

ଯୌନ ହିଂସା

ପୁଷ୍ଟଭୂମି : କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବିନା କୌଣସି ଦବାବରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୂପେ ବିନା ସହମତାରେ ତା ସଙ୍ଗେ ଯୌନ ଆଚରଣ କରିବା ହିଂସା ଅଟେ । ଏହି ଅଧିକାର —ଏହି ପ୍ରକାର ଯୌନ ଗତିବିଧିରେ ଶାମିଲ କରିବାକୁ ହିଂସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା, ଜୋର ଜବରଦସ୍ତି କରିବା, ଅବଶିଷ୍ଟ/ଅନିଚ୍ଛା ଯୌନିକ ଲାଭ ନେବା ।

ମହିଳାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୌନ ହିଂସା ଓ ଶାସକରି ବଳାକାର ର ଇତିହାସ ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଦେଶର ସବୁଠୁ ଚତୁର୍ଥ ଅପରାଧ ବଳାକାର । ନେଶନଲ କ୍ରାଇମ୍ ରିକାର୍ଡସ୍ ବ୍ୟୁରୋ ୨୦୧୩ର ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ଭାରତରେ ୨୦୧୨ ରେ ରେପ ୨୪,୯୨୩ ମାମଲା ଦର୍ଜ ହେଇଛି । ଏଥିରୁ ୨୪,୪୭୦ ପାଖାପାଖି ୯୮ ପ୍ରତିଶତ ଆରୋପି ଜଣାଶୁଣା ଓ ଆକ୍ରମିକ ଥିଲେ ।

ଭାରତରେ ବଳାକାର (ବୈବାହିକ ରେପ କୁ ଛାଡ଼ିକରି) ଅବୈଦ୍ୟ ଜମାନତା ଅପରାଧ ଅଛି । ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ସହିତ ତା ପତି ରେପ କରେ ତେବେ କେବଳ ଘରେଲୁ ହିଂସା କାନୁନ (୨୦୦୫) ର ଅଧିକାରରେ କାରବାଜ ହେଇପାରେ ।, ଯାହାକି ପିତୃତାକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ , କିନ୍ତୁ ଅପରାଧ ଦଣ୍ଡ ପାଇଁ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ ।

ଇତିହାସ ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରୁ ନିୟମ କୁ ଲଙ୍ଘନ କରିବା ଆଜି ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ । ଗାଁ ଓ ଦୂରଦୂରାନ୍ତ ଜାଗାରେ ଆଜି ବି ଜେଡର କୁ ନେଇ ପିତୃସାତାତ୍ମକ ଭାବକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଉଛି । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରିବାପାଇଁ ଆନାକାନା କରନ୍ତି ଓ ସମାଜ ବଳାକାର କୁ ପିତୃତାକୁ ହିଁ ଦୋଷ ଦେଇ ଥାଏ ।

ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୌନ ହିଂସା, ଗ୍ରାମୀଣ ଇଲାକାରେ ବଦଳା ନେବା ଓ ଶତ୍ରୁତା ଓ ଜାତିଗତ ଅତ୍ୟାଚାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ, ବଳାକାର କୁ ଗୋଟିଏ ହଥୁୟାର ଭଳି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପରିବାର ବା ସମାଜର ଇଚ୍ଛତ ଓ ସଂକ୍ଷିତ ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ।

ଯୌନ ହିଂସା ଉପରେ କେଉଁ କାନୁନ ଅଛି ?

ଦିସବର ୨୦୧୨, ଦିଲ୍ଲୀରେ ୨୩ ବର୍ଷିୟ ପେରାମେଡିକଲ ଛାତ୍ର ସହିତ ବର୍ବର ଗେଗରେପ ର ଘଟଣା ପରେ, ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ସଂସ୍କୃତିରେ (Criminal Law Amendment Act, 2013)ର ଅଧିକାରରେ ସଂଶୋଧନ କରାଗଲା ଓ ଯୌନ ହିଂସା ବା ଯୌନ ଉତ୍ତେଜ ଯାହାକି ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ଅଟେ, ଏହାକୁ ନୂଆ ପରିଭାଷା ଦିଆଗଲା । ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଯୌନ ହିଂସା ର ପରିଭାଷା ଏହି ପ୍ରକାର ଅଛି :

ହମଲା(ଧାରା ୩୫୪ବି) : ଅପରାଧକ ବଳ ର ବ୍ୟବହାର, ବା ମହିଳା ର କପତା ଖୋଲିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ପିଛା କରବା (ଧାରା ୩୫୪ଡି) : ପିଛା କରିବା ବା କୌଣସି ମହିଳା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ମନା କରିଦେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବାରବାର ସଂପର୍କ କରିବା ।

ଅବୈଧ ହିସାରେ ବିକିବା (ଧାରା ୩୬୦) : ଭୟ ଦେଖାଇ, ବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଧୋଖା ଦେଇ, ସତାର ଦୁରପଯୋଗ କରି ବା ପଇସାର ଲେନ ଦେନ ଜରିଆରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଶୋଷଣ କରିବା ମକସଦରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିବା, ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାକୁ ନେବା, ରଖିବା, ଅଦଳ-ବଦଳା କରିବା ।

ବଳାକାର (ଧାରା ୩୬୫) : ମହିଳାର ସହମତି ବିନା ମହିଳାର ଯୌନରେ ଲିଙ୍ଗ ପଶେଇବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ପଶେଇବା, ବା ନିଜ ସାଙ୍ଗ ବା କୌଣସି ଅନ୍ୟ ସହିତ ଏହିପରି କରିବା ପାଇଁ ଜବରଦଳି ମଜବୁର କରିବା, ମହିଳା ଶରୀର କୌଣସି ଭାଗକୁ ଏହିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା ବା ଗୁଦାରେ ପ୍ରବେଶ ବା ଶରୀର କୌଣସି ହିସ୍ସର ପ୍ରବେଶ କରିବା, ମହିଳାର ଯୌନ, ଗୁଦା ବା ମୁତ୍ରମାର୍ଗରେ ନିଜ ପାଟି ଲଗାଇବା ବା ଜବରଦଳି ନିଜ ସହିତ ବା କୌଣସି ଅନ୍ୟ ସହିତ ଏହି ପରି କରିବା ପାଇଁ ମଜବୁର କରିବା ।

ସାମୁହିକ ବଳାକାର (ଧାରା ୩୬୭)

ପିତୃତା ର ଅଧିକାର : ଏଫଆଇଆର (FIR) ଦର୍ଜ କରିବା ଓ ପୁଲିସ ପାଇଁ ନିୟମ ବା ପ୍ରୋଟୋକଲ :

- ଏଫଆଇଆର(ପ୍ରଥମ ସୁନା ବା ଫର୍ସ୍ଟ ରିକର୍ଡିଂ ଷ୍ଟେସନ୍ ରିପୋର୍ଟ) ପିତୃତା ହିସାବରେ ଅପରାଧ ର ବିବରଣ ହୁଏ । ଏହା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ଯେ ମାତ୍ର ପିତୃତା ହିଁ ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରେ । ବାରଦାତ ର ଦଲିଲ ବା ଯେ କେହି ଯାହାକୁ ଘଟଣାର ଭରପୁର ଜାଣକାରୀ ଅଛି, ପିତୃତା ର ପୁରା ସହମତି ହେଉ ଓ ପରେ ହେବାର ଜାତିରେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଚିଆର ହେବ । ମନେରଖନ୍ତୁ ଜାତି ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଏହା ପ୍ରଥମ ଦସ୍ତାବେଜ ଯାହା ପୁଲିସ କୁ ସଜବାଜ ହୁଏ ।

- ଏମିତିତ ଯୌନ ହିଂସାର ଶିକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହିଳା କୁ ରିପୋର୍ଟ କରାଯିବାର ଅଧିକାର ଅଛି। କିନ୍ତୁ ସେ ଏହିପରି କରେ କି ନାହିଁ, ଏହା ତାର ମର୍ଜ୍ଜି। ପୁଲିସ ଏଫଆଇଆର ଲେଖିବା ମନା କରିପାରିବ ନାହିଁ। ଯେଉଁ ପୁଲିସକର୍ମୀ ଏଫଆଇଆର ଲେଖିବାରେ ମନା କରେ ସେ ପିଡିତାର ଅଧିକାର ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ। ଏଫଆଇଆର ନ ଲେଖିବାର ଆରୋପରେ ପୁଲିସକର୍ମୀକୁ ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ଜେଲ ର ସଜା ହୋଇପାରେ।
- ଯଦି କୌଣସି ପୁଲିସବାଲା ବା ଥାନା ଏଫଆଇଆର ଲେଖିବାରେ ମନା କରିବ ଆପଣ ଉଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ (ଯେପରିକି ଏସପି ବା ଡିସିପି) କୁ ଅପିଲ କରି ପାରନ୍ତି। ଯଦି ସେ ବି ମନା କରେ ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତୁ (ଯେପରି ଡିସ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ, ଚିଫ୍ ଜୁଡିଶିଆଲ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ବା ଚିଫ୍ ମେଗ୍ଟ୍ରେପାଲିଟନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ)
- ଏଫଆଇଆର କୌଣସି ଥାନାରେ ଲେଖା ଯାଇପାରେ ଓ ପରେ ଏହି ସଂବନ୍ଧିତ ଥାନାକୁ ପଠାଯାଏ।
- ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରିବା ପାଇଁ ଶିକାୟତକର୍ତ୍ତାକୁ ଥାନାରେ ମୌଜୁଦ ରହିବା ଦରକାର ନୁହେଁ। ସେ ଫୋନ୍ରେ ବା ଇ-ମେଲ ଜରିଆରେ ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରି ପାରେ।
- ଯଦି ପିଡିତା ମାନସିକ ବା ଶାରୀରିକ (ଆଂଶିକ ବା ପୂର୍ଣ୍ଣତଃ) ଅକ୍ଷମ, ତେବେ ପୁଲିସ ଅଧିକାରୀ ସେହି ମହିଳା ର ଘର ବା ମହିଳାର ସୁଧିଆନ୍ତୁଧାର ଏହି ପରି ଜାଗାକୁ ଯାଏ ଯେଉଁଠାରେ ଶିକାୟତ ଲେଖା ଯାଏ। ଯଦି ମାମଲା ବଲାକ୍ତାର ତଥାପି ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା କରାଯିବ।
- ଯୌନ ଶୋଷଣ, ଲୁଚି କରି ଦେଖିବା, ପିଛା କରିବା, ବଲାକ୍ତାର ଓ ସାମୁହିକ ବଲାକ୍ତାର ର ମାମଲାମାନଙ୍କରେ ରିପୋର୍ଟ କେବଳ ମହିଳା ପୁଲିସ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଦର୍ଜ କରାଯିବ। ଥରେ ରିପୋର୍ଟ ଲେଖିଲା ପରେ, ଲେଖିବା ଅଧିକାର ପାଇଁ ଏହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ କି ସେ ଏହାକୁ ପଢି ଶୁଣାଇବା କାରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ଯେମିତି କୁହା ହେଲେ ସେମିତି ଲେଖା ହେଲେ, ଯଦି ଲେଖିବା ବାଲା ପଢି କରି ଶୁଣେ ନାହିଁ ତେବେ ତାକୁ ପଢିବାକୁ କହନ୍ତୁ, ଏହା ଶିକାୟତକର୍ତ୍ତାର ଅଧିକାର ଅଟେ।
- କୌଣସି ପ୍ରକାର ର ପରିବର୍ତ୍ତ କରିବା ସଂଶୟ କିରବାର ନାହିଁ, ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ରିପୋର୍ଟ ବିଲକ୍ଷ୍ମ ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ସଠିକ ହେଉ।
- ପିଡିତା ସବୁବେଳେ ରିପୋର୍ଟ ର ତଥ୍ୟ ଆଦି କୁ ଧ୍ୟାନ ରେ ଦେଖିନେବା ଉଚିତ ଯେ ଅଛି ନା ନାହିଁ ଓ ନିଜ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କପି ନେଇଯିବା ଉଚିତ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଡିତା କୁ ଅଦାଲତରୁ ନିୟୁତ୍ତ ବକିଲ ର ଅଧିକାର ଅଛି
- ଜାତୀୟ ସ୍ତୁତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ପିଡିତା ଜାତୀୟ ଅଧିକାରୀ ସହିତ ସଂପର୍କ କରିବା ଦରକାର।
- ପୁଲିସ ମିଡିଆ ପାଇଁ ବା ଜନତା ପାଇଁ ଜାବିତା ର ପରିଚୟ ଖୁଲାସା କରିବ ନାହିଁ।
- ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ବା ମହିଳାକୁ ରାତି ସାରା ପୁଲିସ ଥାନାରେ ରଖା ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।
- ଜାବିତା କୁ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଅନୁବାଦକ ଜରୁରୀ ତାକୁ ଦିଆଯିବ।
- ସୂତାମା ମିଲିବାର ୨୪ ଘଂଟା ଭିତରେ ଜାବିତା କୁ ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷଣ ଓ ଦେଖିଭାଲ କରିବାର ପାଇଁ ହସ୍ପିଟାଲ କୁ ନେବା ଦରକାର।
- ଜାବିତା କୁ କୌଣସି ଅନ୍ୟ କିଛି ବିଶେଷ ଆବାଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତାହା ଦିଆଯିବ।

ଜାବିତା ଯଦି ନାବାଲିଗ ଥିଲେ :

- ବୟାନ ସେହି ଜାଗାରେ ନିଆଯିବ ଯେଉଁ ଯାଗାରେ ସେ ରହେ ଓ ଯାହା ନାବାଲିଗ ସହଜ ମନେକରେ।
- ବୟାନ ଦର୍ଜ କରିବାର ଅଧିକାର ଉପ ନିରିକ୍ଷକ (ସବ ଇଂସ୍ପେକ୍ଟର) ରୁ କମ୍ ପଦବୀ ଅଧିକାରୀ ନ ହେବାକଥା ଓ ଜଣେ ମହିଳା ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିବା ଉଚିତ।
- ପୁଲିସ ଅଧିକାର ବର୍ଦ୍ଧି ରେ ନଥିବ।
- ଛୁଆ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆରୋପି ର ସଂପର୍କ ରେ ଆସିବ ନାହିଁ।
- ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ଉପରେ ଛୁଆ ବିଶ୍ୱାସ କରେ, ଉପସ୍ଥିତ ରହିବ।
- ମାନସିକ ବା ଶାରୀରିକ ରୂପ ରେ (ଆଂଶିକ ବା ପୂର୍ଣ୍ଣତଃ) ବିକାଳାଂଗ ଛୁଆ ପାଇଁ ଜଣେ ବିଶେଷଜ୍ଞକୁ ଡକା ଯାଇପାରେ। ଦରକାର ହେଲେ ବୟାନକୁ ଅତିଓ-ଭିଡିଓ ମାଧ୍ୟମରେ ଦର୍ଜ କରିବା ଉଚିତ।
- ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ପୁଲିସ ଆପାତକାଳିନ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ ନିକଟତମ ଆଶ୍ରୟ ଘରରେ ନାବାଲିଗ କୁ ନେଇଲରି ଓ ବାଲ କଲ୍ୟାଣ ସମିତି ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା।
- ପୁଲିସ ୨୪ ଘଂଟା ଭିତରେ ବାଲ କଲ୍ୟାଣ ସମିତି ଓ ବିଶେଷ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେ ବାଲ ଯୌନ ଅପରାଧମାନଙ୍କ ର ସବୁ ମାମଲାର ରିପୋର୍ଟ କରବ।

ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷଣ

- ମେଡିକାଲ ଜାତ କେବଳ ଜାବିତା ର ସହମତି ରୁ ହିଁ ହୋଇପାରେ।
- ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ଉପରେ ଜାବିତାର ବିଶ୍ୱାସ ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷଣର ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଏ।

- ଜୀବିତା ର ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷଣ କେବଳ ଏକ ମହିଳା ତାଙ୍କର ଦ୍ଵାରା ହିଁ କରାଯାଏ ।
- ପୁଲିସ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଯେ ହସ୍ପିଟାଲ ରେ ନମୁନା ଏକତ୍ର କରି ଯେତେ ଜଳଦି ଫୋରୋସିକ ପ୍ରୟୋଗଶାଳାରେ ପଠା ଯିବ ।
- ଚିକିତ୍ସକ ଜୀବିତା ର ଘା, ଶାରୀରୀକ ଓ ଜନନୀଗ ରେ ଖତ ଓ ଏସଟି ଓ ଏଡଆଇ ର ଇଲାଇ କରିବ । ସେ ଜୀବିତା ସହିତ ସଂଭାବିତ ଗର୍ଭବସ୍ତୁ ଓ ଆପାତ ଗର୍ଭ ନିରୋଧକ ର ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବ ।
- ଓଡ଼ୁ ହସ୍ପିଟାଲ ରେ ଜୀବିତା କୁ ମୁଫ୍ଟ ରେ ପ୍ରାଥମିକ ଉପଚାର ଦେବା ଓ କାନୁନର ମୁତାବିକ ପୁଲିସ ଘଟଣାର ତୁରନ୍ତ ସୁଚନା ଦେବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।
- ୨୦୧୪ ରେ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ବଲାକ୍ଵାର ର ନିର୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇ ଆିଗୁଠି କୁ ପରିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ଓ ଅତରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ମାନକୋର ଅଧିନସ୍ଥ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷଣ ବିନା ଆକ୍ରମକ ତରିକାରୁ ହେବ । ଯଦି ଜୀବିତା ସମହତି ଦେବ ତାହାହେଲେ ଫିଜିକ୍ଚୁଟ ଚିକିତ୍ସକ ଦ୍ଵାରା ହିଁ କରାଯିବ ।
- ଜୀବିତାର ମାନସିକ, ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ ବା ଅନ୍ୟ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ପଠା ଯାଇପାରେ ।
- ଗୋଟିଏ ହସ୍ପିଟାଲ ଦ୍ଵାରା ଜୀବିତା ର ଉପଚାର ନ କରିବା ଏକ ଦଣ୍ଡନିୟ ଅପରାଧ,ଯାହା ପାଇଁ କାରାବାସ (ଯାହାର ଆବଧି ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ି ପାରେ) ବା ଜୁର୍ମାନା ବା ଦୁଇ ଟି ହୋଇ ପାରେ ।

ରିପୋର୍ଟ ଓ ସାକ୍ଷାତ୍କାର ଚିତ୍ସ :

- ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଯୌନ ହିଂସା ର ମାମଲା ଅଛି, ଜଣେ ଜୀବିତାର ଅଧିକାରମାନଙ୍କୁ ଜାଣି ନିଅନ୍ତୁ, ପୁଲିସ ଓ ତାଙ୍କର ର ପ୍ରୋଟୋକଲ ଓ ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଇଚ୍ଛାଧି ର ଜାନକାରୀ ହାସିଲ କରନ୍ତୁ, ଏହା ଜୀବିତା ର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହାୟତା ହାସିଲ କରିବାର ଅନୁଭବ ର ଦସ୍ତାବେଜୀକରଣ ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପରିକ୍ଷଣ ଓ ରିପୋର୍ଟ କରିବାରେ ଆପଣଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଜୀବିତା ସହିତ ମିଶିବା ଆଗରୁ ଉପର ଭାଗ କୁ ପୁରା ଓ ଧାନରେ ପଢନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରଥମେ ଆପଣ, ବିନା କେମେରା ବାହାର କରି ଜିବାତା ସହିତ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ ।
- ଫିଲ୍ମାିକ ନ ର ପୂର୍ବରୁ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ସୁଚିତ ସହମତି ନେଇଛନ୍ତି ।
- ଯଦି ଜୀବିତା ବୟସ୍କ, ତେବେ ତାର ବିନା ମିନୁରାରେ ଭିଡିଓରେ ତା ନାମ ଓ ପରିଚୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଯଦି ପିତିତା ର ମୃତ୍ୟୁ ହେଇଯାଇଛି ତେବେ ପରିବାର ର ସହମତି ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।
- ଜୀବିତାର ଆତ୍ମ ଜାଣି ନିଅନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ଜୀବିତା ନାବାଲିଗ ତେବେ ତା ପରିଚୟ, ନାମ ଓ ବେହେରା ର ଖୁଲାସା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଅପଣଙ୍କ ଏହିପରି ଭାବେ ସ୍ଵତ କରିବେ ଯେ ବେହେରା ପ୍ରକାଶିତ ନ ହେଉ ।
- ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଜୀବିତା ବା ପରିବାର ର ସଦସ୍ୟ ସହିତ ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ସାକ୍ଷାତକାର କରିବେ, ତେବେ ସେ ଆରାମରେ ବସିଥିବ ।
- ଯୌନ ହିଂସା ର ଘଟଣାକୁ ବାମ୍ବଦାର କହିବାକୁ କହନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଯଦି ଜୀବିତା ନିଜେ ଅସମ୍ଭାଳ ହେବା, ଭାବନାତ୍ମକ ଭିତରେ ଅତିବାହିତ କରୁଛି ତେବେ ପୁଖାନୁପୁଖ ପଚାରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ପରେ ଆପଣ ଏହି ଜାନକାରି ଉପରେ ଆସିପାରନ୍ତି , ଯେତେବେଳେ ସେ କଥା ହେବାର ସ୍ଥିତିରେ ଥିବ ବା ଅପଣ କୌଣସି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିରୁ ଜାନକାରୀ ନିଅନ୍ତୁ ଯାହାକୁ ଏହି ବିଷୟରେ ପୁର ଜଣା ଅଛି ଓ ପିଚୁସି ରେ ସାମିଲ କରନ୍ତୁ ।

ଚେକଲିସ୍ଟ : ନିମ୍ନଲିଖିତ କଥାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଯେତେ ବେଳେ ଆପଣ ଜୀବିତା ସହିତ କଥା ହେବେ । ଆଦର୍ଶ ରୂପେ ଏକ ବାୟସ ଐବର ମାତ୍ର ଏହି ଜାନକାରି ର ସହିତ ନିକାଡ଼ କରବା କରିବା ଦରକାର :

- ଜାଣି ନିୟନ୍ତୁ ଏଫ ଆଇ ଆର ଦର୍ଜ ହେଇଛି କି ? ଯଦି ହଁ, ତେବେ ପୁଲିସର ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ପୁଲିସକୁ ପଚାରନ୍ତୁ । କଣ ସେମାନେ ସହଯୋଗ କଲେ କି ? କଣ ସେମାନେ ସଂବେଦନଶୀଳ ଥିଲେ ? (ପୁଲିସ ର ପ୍ରୋଟୋକଲ ଓ ଏଫଆଇଆର ବାଲା ହିସସକୁ ପଢନ୍ତୁ)
- କଣ ମେଡିକାଲ ଜାଫ ହେଇଛି ? କଣ ଜାଫର ଆଗରୁ ଆପଣଙ୍କ ସହମତା ନେଲେ ?
- କଣ ତାଙ୍କର ସଂବେଦନଶୀଳ ଥିଲେ ? କଣ ସେମାନେ କୌଣସି ଆକ୍ରମକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ କଣ ସେମାନେ ତା ଯୌନ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ?
- ମେଡିକାଲ ପରିକ୍ଷା କେମିତି ହେଲା ? ଏହି ଜାଫ ପାଇଁ ଦୁଇ ଆିଗୁଠିର ଟେଷ୍ଟ (ଟୁ ଫିଂଗର ଟେଷ୍ଟ) ହେଇଛି, ଆପଣ ମେଡିକୋ-ଲିଗଲ ଜାଫ ର କପି ନେଇ କୌଣସି ତାଙ୍କରଙ୍କୁ ପଢାଇ ପାରିବେ । ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ମେଡିକୋ-ଲିଗଲ ଜାଫ ପଢିବା ପାଇଁ ଅସୁବିଧା ହେଇଛି ତେବେ ଆପଣ ଗୋଆ ଅଫିସରେ ସଂପର୍କ କରନ୍ତୁ ।

ମନେରଖନ୍ତୁ - ଉଲ୍ଲଂଘନକୁ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ (ଉପର ଭାଗକୁ ଦେଖନ୍ତୁ) କେବଳ ଘଟଣାର ଜାନକାରୀ ଦେବାର କାଫି ନୁହେଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପିତିତାର ଅଧିକାର, କାନୁନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ର କେଉଁ ପ୍ରକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହେଇଛି । ପୁଲିସ କେଉଁ ପ୍ରକାର ନିୟମମାନେ(ପ୍ରୋଟୋକଲ) ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଛି ।

ବୈବାହିକ ବଳାକୁାର

ପୃଷ୍ଠଭୂମି : ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅନୁସାରେ ଭାରତରେ ପ୍ରାୟ ୭୫ ପ୍ରତିଶତ ମହିଳାମାନେ ବୈବାହିକ ବଳାକୁାର ର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତିତ, ଦେଶରେ ଏହିପରି କୌଣସି ଫୈଜଦାରୀ(କ୍ରିମିନଲ) କାନୁନ ନାହିଁ ଯାହା ବିବାହ ପରେ ପତିକୁ ଜବଦସ୍ତି ସଂଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ମନାକରାଯିବା ଓ କରିବା ଲୋକକୁ ସଜା ଦେଆଯିବ । ଏହାର ମାନେ ଭାରତରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ନିଜ ଶରୀର ଉପରେ ଅଧିକାର ଭଲି କୌଣସି ମୂଲଭୂତ ଅଧିକାର ନାହିଁ ।

ପତିର ଯୌନ ହିଂସା ବିରୁଧରେ କାନୁନୀ ରାହତ ମାତ୍ର ଘରେଲୁ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ - ୨୦୦୫ ଅଧିନତାରେ ହିଁ ମିଲିପାରିବ । ଏହା ଦିବାନି(ସିବିଲ) କାନୁନ ଅଟେ । ଯେଉଁଥିରେ ପିତିତାକୁ ସଂରକ୍ଷଣ ମିଳେ କିନ୍ତୁ ଅପରାଧକୁ ସଜା ମିଳେ ନାହିଁ । ସେଥି ପାଇଁ ବୈବାହିକ ବଳାକୁାର ର ମାମଲାରେ ଫୈଜଦାରୀ କାନୁନ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ପତ୍ନିର ବୟସ ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଯଦି ତା ସହିତ ସଂଭୋଗ କଲେ ବଳାକୁାର ର ଆରୋପୀ ହେଇପାରେ । ଏହି ପ୍ରବଧାନରେ ନିଜ କୁ ନିଜେ ବିରୋଧାଭାସ ଅଛି, କାରଣ ଝିଅମାନଙ୍କ ବିବାହ କାନୁନୀ ବୟସ ୧୮ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ।

ବୈବାହିକ ରେପ ର ମାମଲାରେ ରିପୋର୍ଟି ବା ଇଂଚରଭ୍ୟୁ କଲେ ଏହି ଭାଗରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରୋଟୋକଲ ର ପାଳନ କରନ୍ତୁ । ଏହି ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ଟିମ୍ସ ଓ ରିପୋର୍ଟିଗ ଚେକଲିଷ୍ଟ ଯୌନ ହିଂସା ସେକ୍ସୁନ ଭଲି ହେବ ।

ଏହି ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହା କହିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିବ ଯେ ବୈବାହିକ ବଳାକୁାର ର ବିଷୟରେ ଫୈଜଦାରୀ କାନୁନ କାହିଁକି ଜରୁରୀ ଅଟେ ।

କାନୁନ ଟିପ୍ସ : ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈବାହିକ ବଳାକୁାର ଉପରେ ଫୈଜଦାରୀ କାନୁନ ନାହିଁ, ଘୋରଇ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ- ୨୦୦୫ ର ଅଂଚର୍ଗିତ କେସ ଦର୍ଜ କରାଇ ପାରିବେ । ଯଦିପି ଏହା ଦିବାନା(ସିବିଲ) କାନୁନ ଅଛି ଯେଉଁ ଅପରାଧକୁ ସଜା ହେବ ନାହିଁ ।

ଘରୋଇ ହିଂସା

ଇର୍ଷ ୨୦୦୩ରେ ଦେଶର ଘରୋଇ ହିଂସା ର ୫୦,୭୦୩ ମାମଲା ଦର୍ଜ ହୋଇଛି, ଯାହାକି ୨୦୧୩ ବର୍ଷ ୧,୧୮,୮୭୬ ହେଇଛି, ୧୦ବର୍ଷରେ ୧୩୪ ପ୍ରତିଶତ ବଢ଼ିଛି ।

ଭାରତରେ ଘରୋଇ ହିଂସା କୌଶସି ନୂଆ କଥା ନୁହେଁ । ଦୁନିଆ ସାରା ହୁଏ କିନ୍ତୁ ଭାରତ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଟିକେ ଅଲଗା ଅଟେ କାରଣ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ମାମଲାରେ ରୁପ ରହିବା ସଂସ୍କୃତି ଅଛି ।

ଏକ ସରକାରୀ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ମୁତାବକି ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ଓ ୫୧ ପ୍ରତିଶତ ମହିଳାମାନେ ମାନିନିଅନ୍ତି ଯେ ଯଦି ମହିଳା ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ମାନହାନି କରେ, ଛୁଆ ଓ ଘରର ଦେଖଭାଲ ନ କରେ ବା ଖାଦ୍ୟରେ କମ୍ ବା ବେଶି ଲୁଣ ପକାଏ ଏହି ପରି ଛୋଟ କଥାରେ ପତିର ପତ୍ନୀ ଉପରେ ହାତ ଉଠି ଯିବା ଠିକ ଅଛି ।

୨୦୦୫ ରେ ଭାରତ ସରକାର ଘରୋଇ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ ପାସ କଲା । କାନୁନରେ ମୌଖିକ, ଶାରୀରିକ, ଯୌନ ବା ଆର୍ଥିକ ବଦଅସୁଲ ଶାମିଲ ଅଛି – ତାହା ବାସ୍ତିବି ହେଉ ବା ଧମକ ଦେଇ ହେଉ ଏହାର ମାନେ ଏହାକି ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ସବୁ ଘରୋଇ ହିଂସା ରୂପେ ମାନିନିଆଯାଏ ।

- ମାରିବା, ଘୁସା, ଥାପତ, ଘୁଟନା ବା ଧକ୍କା ମାରିବା
- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂପତ୍ତି ର ବିନାଶ କରିବା
- ମହିଳା ର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ପରିବାର ସହିତ ମିଶିବା ରେ ରୋକ
- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବା ସାର୍ବଜନିକ ଅପମାନ କରିବା
- ଜବରଦସ୍ତି ବିତ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
- ଈର୍ଷା ଦେଖେଇବା ବା ଧୋକାବାଜର ଆରୋପ ଲଗାଇବା
- ସେକ୍ସ ପାଇଁ ମଜବୁର କରିବା
- ଦହେଇ ଉପୁଡ଼ନ କରିବା

ଘରୋଇ ହିଂସା ଉପରେ ମାମଲା ଦାଖଲ କରିବା

ସ୍ତ୍ରୀତ : <http://www.bellbajao.org/home/resources/the-law-pwdva/>

ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ହୁଏ, ମହିଳା ନିଜେ ବା ତା ପକ୍ଷରୁ କେହି ମଧ୍ୟ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଅଧିକାରୀ ପାଖ ଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟ (ତିଆଇଆର) ଦର୍ଜ କରି ପାରିବେ ।

ଫରଷଣ ଅଧିକାରୀ (ପି.ଓ) ଯାହା ସରକାର ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଫରଷଣ ଅଧିକାରୀ [ଡି.ଆଇ.ଆର.](#) ଦର୍ଜ କରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ର ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପରିତା ଆଦେଶ ଲାଗୁ ହେଉ ।

ଏକ ସେବା ପ୍ରଦାତା : ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ସେବି ସଂଗଠନ ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ର ଅଂତର୍ଗତ ପଞ୍ଜାକୃତ ହେଉଥିବା ଏହି ଏଜେନ୍ସି ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ (ପିଓ) କେ ପାଖରେ ତିଆଇଆର ଦାଖଲ କରନ୍ତେ ରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । କାନୁରୀ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ଚିକିତ୍ସା ଦେଖାଇଲ, ପରାମର୍ଶ ବା ଅନ୍ୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ପୁଲିସ : ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ର ଧାରା ୪୯୮ ଏ କେ ଅଧିକତାରେ ପୁଲିସ ଜଣେ ଅପରାଧୀକ ମାମଲା ଦର୍ଜ କରା ଯାଇପାରେ । ତା ସହିତ ଅନୁରୋଧ ପର ଘରେଲୁ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ ର ଅଧିକସ୍ତୁ [ଡି.ଆଇ.ଆର](#) ଦର୍ଜ କରିବା ଏକ ପ୍ରତି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କୁ ପଠାଇବା ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ : ଘରେଲୁ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ ର ଅଧିକତା ମହିଳା ସିଧା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ର ଅଦାଲତ ରେ ଯାଇପାରିବା ଓ ତିଆଇଆର ଦାଖଲ କରି ପାରିବ । ଯଦି ମହିଳାର କେସ ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ବିଚାରଧିକ ଅଛି, ତାହାହେଲେ ଘରେଲୁ ହିଂସା ଅଧିନିୟମ ର ଅଧିକତା ଏକ ଅଂତରିମ ଆବେଦନ ଭରିକରି ଲବିତ କାର୍ଯ୍ୟବାହ ର ମାଗ କରିପାରିବେ ।

ଧ୍ୟାନ ରଖନ୍ତୁ ଯେ ଘରେଲୁ ହିଂସା ର ମାମଲାରେ ରିପୋର୍ଟିଂ ବା ଇଂଚରଭ୍ୟୁ କରିବା ସମୟରେ ସେହି ନିୟମ (ପ୍ରୋଟୋକଲ)ହେବା ଯାହା ଯୌନ ହିଂସା ପାଇଁ ଅଛି ।

ଘଟଣାରୁପ ଚିହ୍ନ :

- ଜୀବିତା ର ସହିତ ସାକ୍ଷାତ୍କାର ସମୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କର ନା କି କେମେରା ସାମ୍ମୁଖରେ ବସାଇ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଝଡ଼ି ଲଗାକୁ । ଏହା ସୁନିଶ୍ଚି କରକୁ ଜରୁରୀ ଯେ କମ୍ ରୁ କମ୍ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଆପଣ ତା ସହିତ କଟାକୁ । କାରଣ କେମେରା ଆଗକୁ ଆସିବା ଆଗରୁ ତା ସଂବନ୍ଧ ଆପଣ କି ସହିତ ସହଜରେ ସ୍ଥାପିତ ହେଉ ।
- ଆପଣ ଏହି ଦିନର ଉପଯୋଗ ଭଲ ବି ରୋଲ ନେବା ପାଇଁ କରିପାରନ୍ତି ।
- କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରକୁ ଯେ କେଉଁ ଜିନିଷ ଥିଲା ଯାହା କାରଣରୁ ହିଂସାକୁ ମନା କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।
- ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରିବାର ଅଛି ନା ନାହିଁ, ପତାରକୁ କଣ ବାଛିବ । ପୁଣି ପତାରକୁ କେଉଁଥି ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଆପଣ ରିପୋର୍ଟ ଦର୍ଜ କଲେ ? ଓ ଯଦି ନୁହେଁ ତେବେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରକୁ କାହିଁକି ନୁହେଁ ।

ରିପୋର୍ଟିଂଗ ଚେକଲିସ୍ଟ :

- ଏହା ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରକୁ ପିଡିତା ପୁଲିସ କୁ ସଂପର୍କ କଲା ନା ନାହିଁ ? ପୁଲିସର ରୁଖ କେମିତି ଥିଲା ?
- କଣ ପୁଲିସ ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ କରିବା ପାଇଁ ମନା କଲେ ? ଯଦି ଏଫଆଇଆର ଦର୍ଜ ହୋଇଛି ତେବେ ତା ଆଗକୁ କଣ ହେଉଛି ?

ଏସିଡ ହ୍ରମଳା

ପୃଷ୍ଠଭୂମି : ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ର ଧାରା ୩୨୬ ର ଅଧିକାରୀ ଉପରେ ଏସିଡ ର ହ୍ରମଳା କରିବା ଅପରାଧ । ଏହାର ସଜା କମ୍ ରୁ କମ୍ ୧୦ ବର୍ଷର ଜେଲ । ଜୁର୍ମାନା ସାଙ୍ଗକୁ ସଜା ଆଜୀବନ ଜେଲ ଦଣ୍ଡ ରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ । ଜଣ୍ଡିସ ବର୍ମା କମେଟି ର ସିଫାରିସ ର ଆଧାର ରେ ୨୦୧୩ ରେ ଯୌନ ଉତ୍ପିତନ ର କାନୁନ ରେ ସଂଶୋଧନ ର ସାଙ୍ଗେ ଏହି କାନୁନ ମଧ୍ୟ ତିଆରି ହେଇଛି ।

ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ପିତୃତ ର ମୁଆବଜେ, ଲଲାଜ ଓ ଏହା ସାଙ୍ଗେ ଏସିଡର ବିକ୍ରି କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ୨୦୧୩ ରେ ଦିଶା-ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଗଲା ।

ପୁଣି ୨୦୧୪ ରେ ପୁରା ଭାରତ ରେ ଏସିଡ ଅଟେକ ରେ ୩୦୯ ମାମଲା ଦର୍ଜ ହେଇଛି ।

ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣରେ ବହୁତ ମାମଲା ଆକ୍ରମଣ ଜାନକାର ଓ ସେହି ଲୋକମାନେ ଯିଏ ଘନିଷ୍ଠତା ବଢାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ଯାହାକୁ ପିତୃତା ଖାରଜ କରି ଦିଏ । ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ରେ ଗଢିର ଘା ହୁଏ ଓ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଫଗୁତା ହୁଏ । ପିତୃତା ପାଇଁ ଜୀବନ ବୋଧ ହୋଇଯାଏ । ତେହେରା ଖରାପ ହେବା ଯଗୁଁରୁ ତାକିରାରେ ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ପିତୃତା ର ଲଲାଜ ଓ ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ର ଦିଶା-ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

- ସରକାରୀ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହସ୍ପିଟାଲ ରେ ଏସିଡ ପିତୃତା ର ଚିକିତ୍ସା ର ପୁରା ସୁବିଧା(ଚିକିତ୍ସା, ବେଡ, ଖାଇବା, ପାଣି ଓ ଔଷଧ) ଫୁଁରେ ଦିଆଯାଏ । କୌଣସି ହସ୍ପିଟାଲ ପିତୃତା ଚିକିତ୍ସା କରିବା ପାଇଁ ମନା କରିପାରିବ ନାହିଁ ଏହା କହି କି ଏଠାରେ ତାର ସୁବିଧା ନାହିଁ । ହସ୍ପିଟାଲ ରେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରାଥମିକ ଉପଚାର ଦିଆଯାଏ ଓ ଦେହ ସ୍ଥିର ହେବାପରେ ପିତୃତାକୁ କୌଣସି ଅନ୍ୟ ହସ୍ପିଟାଲ କୁ ନିଆଯାଏ ।
- ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣରେ ପିତୃତା ର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ମନାକରିବା ହସ୍ପିଟାଲ ର ବିରୋଧରେ କାରବାଇ କରାଯାଇପାରେ ।
- ୨୦୧୪ ରେ ଲକ୍ଷ୍ନୱର କେସରେ ଭାରତ ସରକାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନିୟମକ୍ରମ ଏହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ କରାଇଲା ଯେ ଏସିଡ ହ୍ରମଳାରେ ଜୀବିତାକୁ ୧୫ ଦିନ ଭିତରେ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ର ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପ ରାଶି ଦିଆଯିବ ।
- ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୫ରେ, ତେଜାବ ହ୍ରମଳା ମାମଲାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ବାୟର ଏକ ଯାଚିକା ରେ ଚଢ଼ଲ ଓ ସୋନମ ପାସବାନ ଦୁଇ ଭଉଣୀ ର ମାମଲାରେ ସହାୟତା ରାଶି ୧୦ ଲକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଅଦାଲତ ଏହା କହେ ଲକ୍ଷ୍ମିର ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଆକ୍ଷାପତ୍ର କେଉଁଠାରେ କୌଣସି ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ରେ ପିତୃତା ପାଇଁ ଅଧିକ ସହାୟତା ଦେବା ପାଇଁ ଅଟକାଉଥିଲା , ଖାସକରି ଯେତେବେଳେ ପିତୃତା ଶରୀର ରେ ଗଢିର ଚୋଟ ହୋଇଥିଲେ ଯେଉଁଠା କି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଧ୍ୟନ ରଖିବାର ଜରୁରୀ । ଏହି ବିଶେଷ ତଥ୍ୟରେ ଆଧାର ଉପରେ ଏହି ଅଦାଲତ ୩,୦୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ରୁ ଅଧିକ ସହାୟତା ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ
- ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ମାମଲାରେ ସହାୟତା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ବିଧିକ ସେବା ପ୍ରାଧିକାରଣ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଏ ।
- ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ହସ୍ପିଟାଲ ରେ ଏସିଡ ହ୍ରମଳା ରେ ପିତୃତା ର ଚିକିତ୍ସା ହେଉଥିବା ସେ ଗୋଟିଏ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଜାରି କରିବା କି ଅମୂଳ ମହିଲା ବା ଝିଅ ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣରେ ପିତୃତ ଅଛି । ତା ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ପ୍ଲାସ୍ଟିକ୍ ସର୍ଜରୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବା କେନ୍ଦ୍ର ସାଶିତ ପ୍ରଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସହାୟତା ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଯୋଜନା ର ଲାଭ ନେବା ପାଇଁ ପିତୃତା ଏହି ସାର୍ଟିଫିକେଟ ର ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବ ।

ଏସିଡ ଆକ୍ରମଣ ରୋଜିବା ପାଇଁ ଏସିଡ ର ବିକ୍ରି ପାଇଁ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟର ଦିଶା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ :

- ଏସିଡ ର ଖୁଲା ବିକ୍ରି ଉପରେ ରୋକ ଲାଗାଇବା ପାଇଁ ଦୁକାନିମାନଙ୍କ ଓ ଖରିଦି/ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ମାତ୍ରକୁ ସବୁଦିନର ରେକର୍ଡ ରଖିବାକୁ ହେବ ।
- ଏସିଡ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିକା ହେବ ଯାହା ପାଖରେ ପରିଚୟ ପତ୍ର, ନିବାସ ସ୍ଥାନର ପତ୍ର, ଟେଲିଫୋନ ନଂବର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ଏସିଡ କିଣିବା କଣ ମକସଦ ଅଟେ ଏହି ବ୍ୟବସାୟ ଦେବା ।
- ଏସିଡ ବିକ୍ରିକାରୀ ଦୁକାନଦାର ଏସିଡ ର ସ୍ତକ ର ୧୫ ଦିନ ଭିତରେ ସେହି ଜାଗାର ଏସିଡ-ଏମ କୁ ଜାନକାର ଦେବା ।
- ଯଦି ଏସିଡ ର ଅଘୋଡି ସ୍ତକ ଧରା ପଡେ ତାହା ହେଲେ ଏସିଡ-ଏମ କୁ ସବୁ ମାଲ ଜବତ କରିବା ଓ ଦୁକାନଦାର ଉପରେ ୫୦,୦୦୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ର ଜୁର୍ମାନା ଲଗାଇବାର ଅଧିକାର ।
- ଖୁବୁରା ରେ ବିକ୍ରିତା ଏତେ ହଲକା ହେବାରକଥା କି ମାନବ ଶରୀର ଉପରେ କୌଣସି ହାନିକାରକ ଅସର ନ ହେଉ ।
- ୧୮ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ଲୋକଙ୍କୁ ଏସିଡ ବିକ୍ରି କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଦହେଜ

ପୃଷ୍ଠଭୂମି : ଦହେଜ ନିରୋଧକ ଅଧିନିୟମ ୧୯୬୧ ର ସତେ ଦେଶରେ ଝିଅମାନଙ୍କ ବିବାହରେ ଦହେଜ ଦେବାର ପ୍ରଚଳନ ଅଛି । ପ୍ରାୟ ଏହି ରାଶି ଏତେ ବେଶି ହୁଏ ଯେ ଝିଅ ଜନ୍ମ ନ କରିବା ପାଇଁ ମା-ବାପା କୌଣସି ସିମାକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି । କେତେ ଲୋକ ବିଶେଷକରି ପୁରୁଷ/ପୁଅ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଆଧାର ରେ ଦହେଜ ବିରୋଧ କାନୁନର ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି ଯେ ମହିଳା ଓ ତାଙ୍କ ଘରର ଲୋକେ ଏହି କାନୁନରେ ନାଜାୟଜ ଲାଭ ଉଠାନ୍ତି । ଏହି କାନୁନ ହେବା ସତେ ଦହେଜ ପ୍ରତାଡନା ଓ ଏହି ସହିତ ଜୁଡି ଥିବା ମାମଲା ଲଗାତାର ସାମନାକୁ ଅସୁଛି ଓ ହତ୍ୟା ମାମଲା ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ପୁରୀ ଭାରତରେ ୨୦୧୦ରେ ଦହେଜ ରେ ଜୁଡିଥିବା ହତ୍ୟା ବା ଅମୁହତ୍ୟା ର ୮୩୩୯ ମାମଲା ଦର୍ଜ କରାଯାଇଛି ।

କେସ ସୂଚି

ବିବାହର ଦୁଇ ମାସ ପରେ ହିଁ ମିତା ତା ସ୍ୱସ୍ତର ଘର ଛାଡି ଦେଲା କାରଣ ସେ ତା ପତି ଓ ତା ପରିବାରଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଅତ୍ୟାଚାର କୁ ଆଉ ସହିବାର ଶକ୍ତି ନ ଥିଲା । ସେ ତା ତିନି ବର୍ଷର ଛୁଆ ସହିତ ତା ଗାଁ ସଂଢିତା ମା-ବାପା ଘରକୁ ଚାଲି ଅସିଲା । ତା ସ୍ୱଶୂର ଘରେ ତାକୁ ଗଣ୍ଡଣା ଓ ପଇସାରେ ମାଗୁଥିଲେ । କିଛି ମିତା ମନା କରିଦେଲା, ତାକୁ ନା କେବଳ ବାଡିରେ ପିଟା ଗଲା ତତୁଥିବା ଲୁହା ଛତରେ ଚେଁକ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ତାର ମା-ବାପା ଜେର ଦେଉଥିଲେ କି ବିବାହ ବନ୍ଧନକୁ ନ ଚୁଟେଇବା ଓ ପରିବାର ଲଜତ ବଂଚାଇବା । ଏହି କେସ ସୂଚିକୁ ଆଉ ଏକ ମୋଡ ଦିଅନ୍ତୁ - ଯଦି ତାର ଭଉଣୀ ଥିଲେ କଣ ହେବ ?

ରିପୋର୍ଟିଂ ଚିତ୍ତ :

- ଦହେଜ ପାଇଁ ବହୁତ ମହିଳା ନିଜ ମାତାପିତା ଘରକୁ ଫେରିଆସନ୍ତି । ଆପଣ ପିଡିତା ମହିଳା ସହିତ ତାଙ୍କ ମାତାପିତାଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ନେବା ଦରକାର ।
- ପିଡିତା ସହିତ କଥାହେଲା ବେଳେ ମାତୃ ଘଟଣା/ହିଂସା ବା ସେ କେତେବେଳେ ଫେରିଲା ଆଦି ଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ଚେଷ୍ଟା ସେହି ସିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବା କଥା କି ସେ କେବେ ତା ଭାବନାକୁ ପରିବର୍ତନ କଲା ଓ ଘର ଛାଡିଲ ?
- ମାତା-ପିତା ରୁ ଇଂଚରଭ୍ୟୁ ବେଳେ ଦହେଜ ବିଷୟରେ କଥା ହୁଅନ୍ତୁ । ତାକୁ ପଚାର ଯଦି ତା ପାଖରେ ପଇସା ଥିଲେ କଣ ଦେଇ ଦେବ ? ଆମେ ଏହା ବୁଝିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ସେ କଣ ଦହେଜ ରାଶି ବିରୋଧୁ ଅଛି ବା ଏହି ପ୍ରଥା ? ଯଦି ଦହେଜ ନ ଦେଇପାରିଲେ ରାସ୍ତା କଣ ଅଛି ? ସେହି ଲୋକମାନେ ବେଶି କାହିଁକି ଦାବି କରନ୍ତି ?
- ଯଦି ତାଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଅଛି ତେବେ ତାପାଇଁ କେମିତି ସଜବାଜ ହେବେ - କଣ ଦହେଜ ଦେବେ ନାହିଁ - କଣ ଦହେଜ ପାଇଁ ପଇସା /କର୍ଜ ନେବେ ?
- ଯଦି ତାଙ୍କ ର ପୁଅ ଅଛି ତେବେ ପଚାରନ୍ତୁ କଣ ସେମାନେ ଦହେଜ ନେବେ ?
- ଭି ରୋଲ : ବିବାହ ର ଫଟୋ ଆଲବମ, ପିଡିତା ଓ ତା ପରିବାର ର ସିକ୍ସିଂସ, ଗାଁ ଓ ଆସ ପଡୋସ ର ଏରିଆର ସମ୍ପ ।